

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A COMUNEI VÎNĂTORI-NEAMȚ, JUDEȚUL NEAMȚ PENTRU PERIOADA 2014-2020

Document realizat în cadrul proiectului "Dezvoltarea capacității comunităților de romi", finanțat de Fundația Open Society Institute, prin Project Generation Facility.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ

A

COMUNEI VÎNĂTORI-NEAMȚ

JUDEȚUL NEAMȚ

2014 – 2020

*“ Să-mi pun mintea și puterea în slujba semenilor, fără a cere
ceva în schimb – iată menirea pe care o am.
Urmele pașilor mei sunt faptele mele!”*

Maria PETRARIU
Primarul Comunei Vînători-Neamț, jud.
Neamț

CUPRINS

Preambul	pag. 4
Capitolul I. Analiza reglementărilor europene, naționale, regionale, locale	pag. 13
Capitolul II. Prezentarea generală a comunei Vînători-Neamț, județul Neamț	pag. 61
• Descrierea comunității de romi din comuna Vînători-Neamț, județul Neamț	pag. 128
Capitolul III. Analiza SWOT a comunei Vînători-Neamț, județul Neamț	pag. 133
Capitolul IV. Viziunea și direcțiile strategice de intervenție	pag. 166
Capitolul V. Bibilografie selectivă	pag. 169
Capitolul VI. Anexe	pag. 170

Preambul

“Conceptul de **Dezvoltare durabilă** desemnează totalitatea formelor și metodelor de dezvoltare socio-economică care se axează în primul rând pe asigurarea unui echilibru între aspectele sociale, economice și ecologice și elementele capitalului natural.” (1)

“**Dezvoltarea durabilă** – DD – conceptul de dezvoltare economico-socială recomandat tuturor țărilor de către ONU, prin care se caută armonizarea a trei componente fundamentale: Resursele umane, Creșterea economică, Echitatea între generații.

Dezvoltarea durabilă a devenit un obiectiv strategic internațional adaptat la specificul fiecărei țări.

Dezvoltarea durabilă, *este un concept de evoluție a societății care permite folosirea pe termen lung a mediului astfel ca, dezvoltarea socio-economică să rămână posibilă concomitent cu menținerea calității mediului la un nivel acceptabil.*

Dezvoltarea durabilă presupune corelarea a patru idei fundamentale, aparent independente, dar care se află într-o strânsă condiționare:

- *îndeplinirea cerințelor prezente și viitoare* - care stabilesc scopul durabilității;
- *îndeplinirea nevoilor* - care definește scopul dezvoltării (dezvoltarea care răspunde necesităților prezentului fără a compromite capacitatea de a satisface necesitățile generațiilor viitoare);
- *menținerea compatibilității dintre dimensiunea populației și capacitatea productivă a eco-sistemului* - care recunoaște că există limite și cerințe pentru echilibru;
- *implementarea unui proces al schimbării* - care confirmă că definirea cerințelor și nevoilor pentru dobândirea echilibrului durabil se va schimba odată cu situațiile, condițiile și timpul.

Cadrul organizatoric pentru dezvoltare durabilă s-a instituit în ultimul deceniu al secolului 20 prin:

- înființarea de comisii pentru dezvoltare durabilă la nivelul guvernelor, organizațiilor neguvernamentale, Băncii Mondiale, Organizației Națiunilor Unite, Consiliului și Parlamentului Europei, Consiliului Mondial al Energiei;

- elaborarea de către instituții naționale și internaționale de analiză, studii și cercetări, a unor studii și scenarii pentru dezvoltare și respectiv dezvoltare durabilă pe întreg orizontul de timp al secolului 21.” (2)

În România, au fost elaborate Strategii de Dezvoltare Durabilă pentru perioada 2007-2013, la nivel național, regional, județean și local.

Anul 2013, impune elaborarea noilor Strategii de Dezvoltare Durabilă, pentru perioada programatică 2013-2020, care au în vedere schimbările generate de statul României de țară membră a Uniunii Europene precum și de efectele crizei economice mondiale, asupra situației europene, naționale, regionale, județene și locale.

În acest context, Primarul comunei Vânători-Neamț, doamna Maria PETRARIU, a adresat Fondului Român de Dezvoltare Socială (FRDS), partener alături de Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile (FDSC) și Asociația Institutul pentru Politici Publice (IPP), în proiectul „Dezvoltarea capacității comunităților de romi” (cod proiect: L8139), finanțat de Fundația Open Society Institute (OSI-ZUG), solicitare de asistență tehnică, pentru elaborarea *Strategiei Locale de Dezvoltare Durabilă a comunei Vânători-Neamț, județul Neamț pentru perioada 2014-2020* și a *Planului local de acțiune pentru îmbunătățirea situației comunității de romi din localitate*, asistență tehnică care a fost acordată în baza Acordului de furnizare de asistență tehnică gratuită în cadrul proiectului „Dezvoltarea capacității comunităților de romi”, finanțat de Fundația Open Society Institute, acord înregistrat sub nr. nr.122/11.03.2013 la Primăria comunei Vânători-Neamț.

Astfel, în cadrul unui amplu proces consultativ, a fost elaborat documentul *Strategiei de Dezvoltare Durabilă a comunei Vânători-Neamț, județul Neamț pentru perioada 2014-2020*, cu anexele aferente respectiv 1. *Plan de Dezvoltare Durabilă a comunei Vânători-Neamț, județul Neamț 2014-2020 - Portofoliu de acțiuni cu finanțare locală și finanțare europeană* și 2. *Planul local de acțiune pentru îmbunătățirea situației comunității de romi din localitate*.

“În contextul realităților economico-sociale și politice actuale (criza economică, continuarea procesului de descentralizare, posibilitatea atragerii de fonduri europene ș.a.) (3), prezentul document se constituie în “instrument de lucru pentru organizarea activităților, prioritizarea investițiilor și gestionarea eficientă a resurselor necesare pentru dezvoltarea celor 9 domenii, instrument care să fundamenteze dezvoltarea, promovarea și implementarea unor proiecte ce vor contribui la progresul general al comunei” (3). Punerea în aplicare a acțiunilor conținute în Strategie, va permite Autorității Publice

Locale a comunei Vînători-Neamț, județul Neamț, pe termen scurt și mediu, să îmbunătățească calitatea vieții locuitorilor, în contextul unei dezvoltări armonioase a localității, obținute prin aplicarea soluțiilor potrivite, documentul constituindu-se în bază de informații în argumentarea elaborării și aplicării de cereri de finanțare, pentru liniile deschise prin Programele Structurale și de Coeziune dar și prin oricare alte surse de finanțare active în România.

(1) site wikipedia: http://ro.wikipedia.org/wiki/Dezvoltare_durabil%C4%83

(2) document inclus în site-ul "Energie Educație Guvernare Școli (EGS)": http://www.egs-project.eu/index.php?option=com_content&view=article&id=89&Itemid=111

(3) Maria PETRARIU, primarul comunei Vînători-Neamț, județul Neamț

Metodologia de lucru pentru elaborarea Strategiei

Prin decizia Primarului din data de 25.03.2013, a fost constituit grupul de lucru pentru elaborarea documentului, cu următorii membri:

- Maria PETRARIU – primar,
- Vasile COȘOFREȚ - viceprimar
- Alina Iuliana FLOȘ – secretar Primărie
- Elena COȘOFREȚ – coordonator proiecte Primărie
- Vasile LOGHIN – ing. Dep. Urbanism, Primărie
- Sebastian CĂTĂNOIU - director Parcul Natural Primărie
- Carmen Elena ANDREI – mediator sanitar comunitatea de romi
- Ionela Mihaela ION - educator specializat comunitatea de romi
- Ioan PIPIRIEANU – profesor geografie
- Mihail DANILIUC – preot, președinte Asociația Culturală "Schitul Vovidenia Neamț"
- Gavril Aurica DASCĂLU - antreprenor Vînători-Neamț/ NT
- Nicolae Ovidiu ȚUCĂ – antreprenor Vînători-Neamț/ NT
- Vasile OLTEANU - antreprenor Vînători-Neamț/ NT
- Vasile URZICĂ – președinte Asociația Crescătorilor de Animale Vînători-Neamț/ NT
- Ana Maria DAVID - inspector asistent- SPAS
- Ovidiu LOGHIN -inspector asistent -Registru agricol
- Constantin TICU - Șef post Vînători-Neamț/ NT
- Aneta DASCĂLU - auditor principal
- Maria COȘOFREȚ - bibliotecar
- Paul CRĂCIUN - inspector superior, Registru agricol

Martie - mai 2013

Valentina PARASCHIV – F.R.D.S.

- Codrea LĂCĂTUȘU – președinte Grup de Inițiativă "Comunitatea de romi UMTF"
- Dana COPOT – reprezentant comunitatea de romi Bălțătescu

Consultarea publică a presupus utilizarea clasicele metode, tehnici și instrumente de investigare a contextului socio-uman, semnificația socio-economică a problemelor cercetate la nivel comunitar, necesitând diferențierea respondenților în funcție de etapele elaborării Strategiei și în funcție de statutul social pe care aceștia îl dețin în comunitate:

- consultarea documentelor;
- elaborarea Analizei SWOT;
- aplicarea Chestionarului de opinie;
- întâlnire cu reprezentanții populației de etnie romă;
- prelucrarea și interpretarea datelor.

Consultarea documentelor, este una dintre cele mai eficiente metode de culegere a datelor semnificative cu privire la parcursul istoric, situațional al unei comunități. Pentru înțelegerea factorilor responsabili de construcția viitorului comunității, au fost consultate documente care prezentau trecutul comunei și care prezentau relevanță în elaborarea Strategiei: Monografia comunei Vânători-Neamț, județul Neamț; Strategia de Dezvoltare Durabilă a comunei Vânători-Neamț și Planul Local de Acțiune pentru Dezvoltarea Durabilă pentru perioada 2007-2013. Pentru prezentarea situației actuale, au fost analizate datele demografice conținute în documentele Recensământului Populației 2011, datele statistice socio-economice (categoriile în funcție de venit), datele legate de suprafața agricolă (Recensământul Agricol 2010), infrastructură etc.

Analiza SWOT. Pentru efectuarea analizei, au fost constituite 9 grupe de lucru, aferente celor 9 domenii care au fost analizate, după cum poate fi observat în următorul tabel:

Domeniu	Membri/ coordonator
1. Resurse Umane	1. FLOȘ Alina - secretar comună
	2. PETRARIU Maria - Pimar
	3. DAVID Ana Maria – asistent social
	4. LOGHIN Ovidiu-Ioan – Registrul

	Agricol
	5. LOGHIN Vasile – Compartiment Urbanism Primărie
2. Agricultură	1. URZICĂ Vasile – Asociația Crescătorilor de animale “ZIMBRU”
	2. PETRARIU Maria - Pimar
	3. DASCĂLU GAVRIL Aurica – consilier local și preș. Asociația Crescătorilor de taurine sat Lunca
	4. CRĂCIUN Paul – ing. zootehnist (Primărie)
	5. LOGHIN Ovidiu – Registrul Agricol
	6. CĂTĂNOIU Sebastian – ing. director dir. APNVNT
	7. IACOB OAIE Victor – ing. silvic, consilier local
	8. FLOREAN Dan – apicultor
	9. URSU Rodica – antreprenor
	10. GLODEANU Mihai – medic veterinar
	11. ATOMEI Vasile – producător sere, solarii
3. Infrastructura	1. LOGHIN Vasile – Compartiment Urbanism Primărie
	2. PETRARIU Maria - Pimar
	3. LOGHIN Ovidiu – Registrul Agricol
	4. MIHOC Andreea – antreprenor gaz
	5. BÂRLIBA Vasile – Serviciu Apa – Canalizare
	6. COȘOFRET Vasile – viceprimar
	7. OLTEANU Maria – diriginte Poștă
	8. ROȘU Vasile – rețea TV Neamț
	9. ILIOI Dorin – rețea cablu
	10. TICU Constantin – Șef Post Poliție
	11. LĂCĂTUȘU Codrea – reprez

Martie - mai 2013

Valentina PARASCHIV – F.R.D.S.

	pop. etnie romă
4. Economic	1. COȘOFRET Elena – Departam. Investiții Primărie
	2. PETRARIU Maria - Pimar
	3. OLTEANU Vasile – consilier local și antreprenor
	4. TUCA Nicolae Ovidiu - consilier local și antreprenor
	5. HUMULESCU Ioan – antreprenor (comerț)
	6. ATOMI Constantin – antreprenor servicii (service auto)
	7. DIACONU Ioan – antreprenor (prelucr.lemn)
	8. JUNCĂNARIU Mihai – antreprenor (prelucr. lemn) sat Lunca
	9. ZAHARIA Ioan – antreprenor (construcții)
	10. CONSTANTINEASA Ilie – reprezentant Mănăstirea Neamț
	11. DASCALU GAVRIL Aurica – antreprenor (comerț și cons. loc. Sat Lunca)
	12. BOUREANU Mariana – antreprenor (confecți textile)
	13. NICULESCU Constantin – antreprenor (prelucr. lemn) sat Nemțișor
5. Educație, cultură, servicii sociale	1. PETRARIU Maria - Pimar
<u>Învățământ</u>	2. PIPIRIGEANU Ioan – prof. geografie
	3. PÂRLECIU Carmen – prof.
	4. GUSAVAN Elena – prof.
	5. MIHOC Ioan – dir. Seminar
	6. GAMAN Vasile – dir. Școală
	7. COPOS DANA – rom
	8. ION Ionela – educator specializat
	9. CIUBOTARU Gabriela – profesor

<u>Cultură</u>	10. DANILIU Mihail – custode muzeu “Sadoveanu”/ tipografii mănăstiri/ muzee
	11. COȘOFRET Maria – bibliotecar
	12. GAMAN Vasile – meșter popular/ muzeograf
	13. FOCȘA Constantin – muzeograf
	14. URZICĂ Vasile – profesor coordonator Grup Folcloric “Dor vânătoresan”
<u>Servicii sociale</u>	15. FLOȘ Alina – secretar Primărie
	16. ANDREI Carmen – mediator sanitar/ exp. romi
	17. DAVID Ana Maria – resp. Serv. Asistență Socială
	18. ION Ionela – educator specializat
	19. IRINA Viorel – preot
	20. TICU Constantin – Șef Post Poliție
ONG	21. PIPIRIGEANU Ioan - Asoc. ECO-CLUB 20 OZANA
	22. PETRARU Elena – Asoc. CLUB ECOLOGIC ECO MIL 2002
	23. TĂNASE Cristinel – Asoc. ECO NEMȚIȘOR
	2. COȘOFREȚ Vasile - Asoc. AGROFOREST
	25. ANDREI Carmen - Asoc. Centrul de Dezvoltare Comunitară. Neamț
6.Sănătate	1. ANDREI Carmen - mediator sanitar/ exp. romi
	2. PETRARIU Maria - Pimar
	3. TOPLICEANU Veronica – medic
	4. TOPLICEANU Dan – medic
	5. IACOB OAIA Doina – medic
	6. POPA Elena – farmacist
7. Mediu	1. CĂTĂNOIU Sebastian – director dir. APNVNT

Martie - mai 2013

Valentina PARASCHIV – F.R.D.S.

	2. COȘOFREȚ Vasile – viceprimar
	3. PETRARIU Maria - Pimar
	4. PIPIRIGEANU Ioan - Asoc. ECO-CLUB 20 OZANA
	5. PETRARU Elena – Asoc. CLUB ECOLOGIC ECO MIL 2002
	6. TĂNASE Cristinel – Asoc. ECO NEMȚIȘOR
	7. COȘOFREȚ Vasile - Asoc. AGROFOREST
	8. TICU Constantin – Șef Post Poliție
8. Turism	1. PIPIRIGEANU Ioan – prof. geografie
	2. PETRARU Maria - primar
	3. URSU Rodica - Hanul Urților
	4. AMIHĂEȘI Ina – Pensiunea „Perla Neamțului”
	5. UNGUREANU Bogdan – Pensiunea „ZIMBRU”
	6. DOLHESCU Vasile – Pensiunea „EDERA”
	7. JUNCĂNARU Valerica - Pensiune „Han Maria”
9. Administrația publică locală	1. DAVID Ana-Maria - Departam.
	2. COȘOFREȚ Elena – Departam. Investiții Primărie
	3. PETRARU Maria - primar
	4. COȘOFREȚ Vasile – viceprimar
	5. FLOȘ Alina - secretear comună

Chestionarul de opinie

Cu scopul consultării opiniei comunității, s-a procedat la elaborarea unui chestionar cât mai simplu și clar, în vederea obținerii unei imagini referitoare la cele mai importante probleme cu care se confruntă populația din comuna Vânători-Neamț, județul Neamț. Astfel, chestionarul a fost aplicat pe un eșantion reprezentativ pentru populația majoritară (309 chestionare) și

pentru populația de etnie romă din comună (16 chestionare în comunitatea PRUND, 20 chestionare în comunitatea UMTF).

Concluziile și propunerile, au fost generalizate pentru întreaga populație constituind oglinda intereselor unui număr semnificativ de persoane. Reprezentativitatea opiniilor a fost principala preocupare în cadrul aplicării chestionarului, tehnica de lucru utilizată fiind din „ușă în ușă” și întâlniri punctuale. S-a procedat la prelucrarea răspunsurilor, la așezarea în formă agreată de cerințele Strategiei și la nominalizarea pe baza interpretării datelor din răspunsuri a principalelor probleme care ar trebui rezolvate în comunitate în perioada de planificare 2014-2020.

A avut loc o întâlnire cu 22 de reprezentanți ai populației de etnie romă - ambele comunități existente în comuna Vânători-Neamț, județul Neamț - la care au participat pe lângă bărbați, femei, tineri și persoane vârstnice, în vederea cunoașterii opiniilor cetățenilor, referitor la cele mai importante aspecte care necesită rezolvare/ îmbunătățire, pentru îmbunătățirea condițiilor de viață.

Capitolul I. Analiza reglementărilor europene, naționale, regionale, locale

1. EUROPA 2020
2. DEZVOLTAREA DURABILA
3. STRATEGIA NATIONALA pentru DEZVOLTARE DURABILA a ROMANIEI - Orizonturi 2013-2020-2030
4. PLANUL NATIONAL de DEZVOLTARE 2007-2013
5. PLANUL NATIONAL de ACTIUNE pentru OCUPAREA FORTEI de MUNCA
6. STRATEGIA GUVERNULUI ROMANIEI DE INCLUZIUNE A CETATENILOR ROMANI APARTINAND MINORITATII ROMILOR PENTRU PERIOADA 2012-2020
7. AGENDA LOCALĂ 21 – PLANUL LOCAL DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI NEAMȚ

EUROPA 2020 – principii, valori, direcții de acțiune

[http://eur-](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:RO:PDF)

[lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:RO:PDF](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:RO:PDF)

Extrase și sinteze din document

“Obiective Europa 2020:

1. **Ocuparea forței de muncă:** rata de ocupare a forței de muncă de 75% în rândul populației cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani.
2. **Cercetare și dezvoltare:** alocarea a 3% din PIB-ul UE pentru cercetare și dezvoltare.
3. **Schimbări climatice și energie:** reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră (sau chiar cu 30%, în condiții favorabile) față de nivelurile înregistrate în 1990, creșterea ponderii surselor de energie regenerabile până la 20%, creșterea cu 20% a eficienței energetice.
4. **Educație:** reducerea abandonului școlar la sub 10%, creșterea la peste 40% a ponderii absolvenților de studii superioare în rândul populației cu vârstă cuprinsă între 30-34 de ani.
5. **Sărăcie și excluziune socială:** reducerea cu cel puțin 20 de milioane a numărului persoanelor care suferă sau riscă să sufere de pe urma sărăciei și a excluziunii sociale.”

Priorități Europa 2020:

Martie - mai 2013

Valentina PARASCHIV – F.R.D.S.

“Crestere inteligenta: dezvoltarea unei economii bazate pe cunoastere si inovare; presupune imbunatatirea prestatiei in urmatoarele domenii:

- *cercetare si inovare:* imbunatatirea conditiilor pentru cresterea investitiilor de stat si private in vederea generarii de locuri de munca prin crearea de noi produse si servicii;
- *educatie:* incurajarea si sustinerea procesului de invatare si formare de-a lungul vietii in vederea imbunatatirii competentelor;
- *societatea digitala:* utilizarea tehnologiilor informatiei si comunicatiilor.”

Actiunile acestei prioritati vizeaza:

- “eliberarea potentialului inovator al Europei;
- ameliorarea rezultatelor in domeniul educatiei;
- valorificarea avantajelor economice si sociale ale societatii digitale.”

Cresterea inteligenta va fi stimulata prin trei initiative:

a. **„O Uniune a inovarii”** prin care se propune:

- reorientarea politicii in domeniul cercetarii, dezvoltarii si inovarii catre domenii care prezinta provocari majore pentru societate (schimbari climatice, utilizarea eficienta a energiei si a resurselor, schimbari demografice, sanatatea populatiei etc.);
- consolidarea verigilor din lantul inovarii, de la cercetarea fundamentala la comercializare.”

Comisia Europeana va depune eforturi pentru:

- „definitivarea spatiului european de cercetare, elaborarea unei agende strategice de cercetare;
- imbunatatirea conditiilor-cadru pentru a permite intreprinderilor sa inoveze, crearea unui brevet european unic si a unei instante specializate in materie de brevete;
- lansarea de parteneriate europene in domeniul inovarii intre UE si nivelurile nationale, in vederea accelerarii dezvoltarii si utilizarii;
- consolidarea si dezvoltarea rolului instrumentelor UE de sustinere a inovarii (fondurile structurale, fondurile de dezvoltare rurala, programul-cadru de cercetare-dezvoltare, etc.);
- promovarea parteneriatelor in materie de cunoastere si consolidarea legaturilor intre educatie, intreprinderi, cercetare si inovare.”

b. **„Tineretul in miscare”** prin care se propune:

- consolidarea performantei si atractivitatii internationale a institutiilor de invatamant superior din Europa;

- sporirea nivelului general de calitate la toate formele de educatie si formare în UE;
- combinarea excelentei cu echitatea, prin promovarea mobilitatii studentilor si a celor care urmeaza un curs de formare,
- imbunatatirea situatiei incadrarii in munca a tinerilor.”

Comisia Europeana va depune eforturi pentru:

- „integrarea si consolidarea programelor UE de mobilitate, cele destinate universitatilor, cele destinate cercetatorilor si corelarea lor cu programele nationale;
- impulsionearea agendei de modernizare a invatamantului superior la nivelul programelor scolare, al guvernantei si al finantarii;
- identificarea metodelor de promovare a spiritului antreprenorial prin programe de mobilitate pentru tinerii profesionisti;
- promovarea recunoasterii invatarii non-formale si informale;
- lansarea unui Cadru pentru incadrarea in munca a tinerilor.”

c. „**O agendă digitala pentru Europa**” prin care se propune crearea unei piete digitale unica, bazata pe internet rapid si ultrarapid si pe aplicatii interoperabile:

- pana in 2013: acces universal la internet in banda larga;
- pana in 2020: acces universal la internet mult mai rapid (cel putin 30Mbps);
- pana in 2020: o viteza a internetului de peste 100 Mbps in peste 50% din locuintele din Europa.”

Comisia Europeana va depune eforturi pentru:

- „oferirea cadrului juridic stabil, pentru stimularea investitiilor in infrastructura pentru internet de mare viteza, deschisa si competitiva, precum si in serviciile conexe;
- dezvoltarea unei politici eficiente in domeniu;
- facilitarea utilizarii fondurilor structurale ale UE pentru realizarea acestei agende.”

Cresterea inteligenta este necesara in vederea recuperarii decalajelor intre cresterea economica a UE si cresterea economica a celor doi mari competitori pe piata mondiala respectiv SUA si Japonia.

Aspecte de corectat in domeniul *Inovariei*:

- „nivelul mai redus al investitiilor in cercetare, dezvoltare si inovare;
- utilizarea insuficienta a tehnologiilor informatiei si comunicatiilor;

Martie - mai 2013

Valentina PARASCHIV – F.R.D.S.

- accesul dificil la inovare in anumite sectoare ale societatii;
- ponderea mai redusa in UE a firmelor high-tech.”

Aspecte de corectat in domeniul *Educatiei*:

- „un sfert dintre elevi au competente slabe de citire, unul din sapte tineri abandoneaza studiile si formarea prea devreme;
- 50% dintre tineri ating un nivel mediu de calificare, insuficient pentru cerintele noi de pe piata muncii;
- in randul populatiei cu varsta cuprinsa intre 25 si 34 de ani, doar 1 persoana din 3 are o diploma universitara, comparativ cu 40% in SUA si peste 50% in Japonia;
- conform “indicelui Shanghai” in clasamentul mondial al primelor 20 de universitati, sunt listate doar doua universitati europene.”

Aspecte de corectat in domeniul *Societatii digitale*:

- „din valoarea de 2.000 miliarde € reprezentata de piata globala pentru tehnologiile informatiei si comunicatiilor, firmele europene reprezinta doar 25%;
- ramanerea Europei in urma SUA si Japoniei in ceea ce priveste internetul de mare viteza, afecteaza capacitatea acesteia de inovare in special in zonele rurale, diseminarea online a cunostintelor si distributia online de bunuri si servicii.”

“Cresterea durabila inseamna promovarea unei economii mai eficiente din punctul de vedere al utilizarii resurselor, mai ecologice si mai competitive, presupune dezvoltarea de noi procese si tehnologii (inclusiv cele ecologice) care:

- sa accelereze dezvoltarea de retele inteligente, ce folosesc TIC;
- sa exploateze retelele de la scara UE;
- sa consolideze avantajul competitiv al mediului european de afaceri;
- sa constientizeze consumatorii in ceea ce priveste meritele utilizarii eficiente a resurselor;
- sa scada emisia de dioxid de carbon;
- sa previna degradarea mediului, pierderea biodiversitatii, utilizarea nedurabila a resurselor.”

Cresterea durabila va sta la baza coeziunii economice, sociale si teritoriale prin derularea de actiuni in urmatoarele domenii:

- *“competitivitate:*

Martie - mai 2013

Valentina PARASCHIV – F.R.D.S.

- mentinerea avantajului fata de SUA si China, pe piata tehnologiilor ecologice;
 - eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor;
 - productivitate crescuta pentru contracararea presiunii tot mai mari de pe pietele de export si pentru un numar tot mai mare de materii prime.”
 - *“combaterea schimbarilor climatice:*
 - reducerea emisiilor de dioxid de carbon mult mai rapid in decada care urmeaza;
 - exploatarea completa a potentialului noilor tehnologii, precum posibilitatile de captare si stocare a dioxidului de carbon, care vor genera reducerea emisiilor, realizarea de economii si crestere economica;
 - consolidarea capacitatii de rezistenta a economiilor UE in fata riscurilor climatice,
- precum si capacitatea de prevenire a dezastrelor si de reactie la acestea.”

- *“energie curata si eficienta:*
 - scaderea importurilor UE de petrol si gaze cu 60 de miliarde € pana in 2020;
 - cresterea PIB-ului cu 0,6%-0,8%;
 - crearea a peste 600 000 locuri de munca prin utilizarea energiei regenerabile in 20% din energia folosita in UE;
 - crearea a peste 400 000 locuri de munca prin atingerea obiectivului de 20% privind eficienta energetica.”

Cresterea durabila va fi stimulata prin doua initiative:

a. **„O Europa eficienta din punctul de vedere al utilizarii resurselor”** prin care se propune:

- sprijinirea tranzitiei catre o economie eficienta in ceea ce priveste utilizarea resurselor si cu emisii reduse de dioxid de carbon;
- decuplarea cresterii economice de utilizarea resurselor, de consumul de energie;
- reducerea emisiilor de CO₂;
- cresterea competitivitatii si promovarea securitatii energetice.”

Comisia Europeana va depune eforturi pentru:

- „mobilizarea instrumentelor financiare ale UE precum fondurile pentru dezvoltare rurala, fondurile structurale, si altele in cadrul unei strategii solide de finantare (UE, publica nationala, privata);

- consolidarea cadrului de utilizare a instrumentelor de piata precum certificate de emisii, incurajarea utilizarii extinse a achizitiilor publice ecologice, etc;
- prezentarea de propuneri pentru modernizarea si decarbonizarea sectorului transporturilor;
- implementarea de proiecte strategice in vederea eliminarii blocajelor in sectiunile transfrontaliere si nodurile intermodale (orase, porturi, platforme logistice);
- finalizarea pietei interne a energiei, derularea actiunilor din cadrul planului privind tehnologiile energetice strategice (SET);
- promovarea proiectelor de infrastructura de importanta strategica pentru UE in zona baltica, in Balcani, in regiunea mediteraneeana si în Eurasia;
- adoptarea si implementarea unui Plan de actiune privind eficienta energetica, promovarea unui program in domeniul utilizarii eficiente a resurselor (sprijinind IMM-urile si gospodariile) prin utilizarea fondurilor structurale si a altor tipuri de fonduri;
- stabilirea viziunii privind modificarile structurale si tehnologice necesare pentru a face tranzitia catre o economie cu emisii reduse de dioxid de carbon, eficienta din punctul de vedere al utilizarii resurselor si rezistenta la schimbarile climatice pana in 2050.”

La nivel national, statele membre vor trebui:

- „sa elimine treptat subventiile daunatoare mediului (exceptii in cazul persoanelor defavorizate);
- sa dezvolte instrumente de piata, precum stimulente fiscale si achizitii publice menite sa adapteze metodele de productie si de consum;
- sa dezvolte infrastructuri energetice si de transport inteligente, modernizate si complet interconectate, sa utilizeze pe deplin TIC;
- sa asigure implementarea coordonata a proiectelor de infrastructura, in cadrul retelei centrale a UE;
- sa se concentreze asupra dimensiunii urbane a transporturilor, responsabile de o mare parte din emisiile generate si din congestiile retelelor;
- sa utilizeze reglementarea, dezvoltand standarde de performanta energetica in constructii si instrumente de piata precum impozitarea, subventiile si achizitiile publice pentru a reduce consumul de energie si de resurse;
- sa utilizeze fondurile structurale pentru a investi in constructia de cladiri publice eficiente din punct de vedere energetic si într-o reciclare mai eficienta;

– sa stimuleze instrumente care permit economisirea de energie si care ar putea creste eficienta in sectoarele mari consumatoare de energie, precum cele bazate pe folosirea TIC.”

b. **„O politica industrială adaptată erei globalizării”** prin care se propune:

- colaborează strâns între CE și întreprinderi, sindicate, mediul academic, ONG-uri, organizații de consumatori;
- elaborarea unui cadru pentru o politică industrială modernă, care să sprijine spiritul antreprenorial, să ghideze și să ajute industria;
- promovarea competitivității sectorului industriei primare, al producției și al serviciilor din Europa.

Comisia Europeană va depune eforturi pentru:

- „stabilirea politicii industriale apte să mențină și să dezvolte o bază industrială puternică, competitivă, diversificată în Europa, să sprijină tranziția sectoarelor de producție către o utilizare mai eficientă a energiei și a resurselor;
- dezvoltarea abordării orizontale a politicii industriale, care să combine diverse instrumente de politică precum reglementarea „inteligentă”, modernizarea achizițiilor publice, normele în materie de concurență, stabilirea de standarde;
- îmbunătățirea mediului de afaceri, în special pentru IMM-uri, inclusiv prin reducerea costurilor de tranzacție aferente desfășurării unei activități economice în Europa, prin promovarea clusterelor și prin îmbunătățirea accesului convenabil la finanțare;
- restructurarea sectoarelor aflate în dificultate prin orientarea lor către activități de viitor, inclusiv prin redistribuirea rapidă a competențelor către sectoarele și piețele cu un ritm alert de creștere;
- promovarea tehnologiilor și a metodelor de producție care reduc utilizarea resurselor naturale și sporesc investițiile în patrimoniul natural al UE;
- promovarea internaționalizării IMM-urilor;
- asigurarea faptului că rețelele de transport și de logistică permit industriei din toată Uniunea să beneficieze de acces efectiv pe piața unică, pe piața internațională;
- dezvoltarea unei politici spațiale care să pună la dispoziție instrumentele necesare depășirii unor provocări-cheie la nivel mondial;
- sporirea competitivității sectorului turismului în Europa;

- revizuirea reglementarilor in vederea sprijinirii tranzitiei sectoarelor serviciilor si productiei catre o utilizare mai eficienta a resurselor, inclusiv printr-o reciclare mai eficienta;
- reannoirea strategiei UE de promovare a responsabilitatii sociale a intreprinderilor, ca element-cheie in asigurarea increderii pe termen lung a angajatilor si a consumatorilor.”

La nivel național, statele membre vor trebui:

- „sa imbunatateasca mediul de afaceri, in special pentru IMM-urile inovatoare, inclusiv prin achizitii publice menite sa sprijine initiativele care incurajeaza inovarea;
- sa amelioreze conditiile de asigurare a respectarii drepturilor de proprietate intelectuala;
- sa reduca sarcina administrativa a societatilor si sa amelioreze calitatea legislatiei in domeniul afacerilor;
- sa colaboreze cu partile interesate din diverse sectoare in vederea identificarii blocajelor, elaborarii de analize comune cu privire la modalitati de mentinere a unei baze industriale si de cunoastere solide, de a plasa UE in pozitie de lider in ceea ce priveste dezvoltarea durabila la nivel mondial.”

„*Cresterea durabila este necesara* in vederea sustinerii UE pentru a prospera intr-o lume cu emisii reduse de dioxid de carbon, cu resurse limitate, pentru prevenirea degradarii mediului, pierderea biodiversitatii si utilizarea nedurabila a resurselor.”

“Cresterea favorabila incluziunii inseamna promovarea unei economii cu o rata ridicata a ocuparii fortei de munca, care sa asigure coeziunea sociala si teritoriala si care presupune:

- asigurarea autonomiei cetatenilor prin rate ridicate ale ocuparii fortei de munca;
- investirea in dezvoltarea competentelor;
- combaterea saraciei;
- modernizarea pietelor muncii si a sistemelor de formare si de protectie sociala;
- consolidarea coeziunii teritoriale prin accesibilizarea beneficiilor cresterii economice in toate regiunile UE inclusiv in cele ultraperiferice;
- asigurarea accesului si oportunitatilor pentru toti cetatenii pe tot parcursul vietii;

- creșterea participării forței de muncă prin asigurarea de politici de promovare a egalității de șanse între femei și bărbați.”

Se va acționa în vederea rezolvării problemelor din următoarele domenii:

- *“ocuparea forței de muncă:*
 - schimbările demografice au generat scăderea numărului de persoane active;
 - în UE, doar două treimi din populația activă are loc de muncă, în comparație cu peste 70% în SUA și în Japonia;
 - rata ocupării forței de muncă este scăzută în special în rândul femeilor și al lucrătorilor în vârstă;
 - rata a somajului de peste 21% în rândul tinerilor;
 - risc ridicat de pierdere a terenului pe piața muncii a persoanelor neintegrate în câmpul muncii sau care au legături slabe cu acesta.
- *competențele:*
 - aproximativ 80 de milioane de persoane au competențe reduse sau de bază;
 - oportunitățile oferite prin învățarea de-a lungul vieții, aparțin în special persoanelor mai instruite;
 - până în 2020, 16 milioane de locuri de muncă vor necesita nivel înalt de calificare, în timp ce numărul locurilor de muncă pentru care se vor cere competențe reduse va scădea cu 12 milioane;
 - pentru menținerea vieții active îndelungate, este necesară dobândirea și dezvoltarea de noi competențe pe tot parcursul vieții.
- *combaterea sărăciei:*
 - 80 de milioane de persoane erau amenințate de sărăcie, înainte de apariția crizei economice;
 - 19 milioane dintre acestea sunt copii;
 - 8% dintre persoanele care au un loc de muncă nu câștigă suficient pentru a ieși din sărăcie, cei mai afectați fiind somerii.”

Creșterea favorabilă incluziunii va fi stimulată prin două inițiative:

a. **„O agenda pentru noi competențe și noi locuri de muncă”** prin care se propune:

- crearea condițiilor necesare modernizării pietelor muncii pentru a crește nivelurile de ocupare a forței de muncă și pentru a asigura sustenabilitatea modelelor sociale europene;

- promovarea autonomiei cetatenilor prin dobandirea de noi competente care vor permite fortei de munca actuale si viitoare, adaptarea la noile conditii si la eventualele schimbari de cariera;
- reducerea somajului;
- sporirea productivitatii muncii.”

Comisia Europeana va depune eforturi pentru:

- „definirea si punerea in aplicare a celei de a doua etape a agendei de flexicuritate, in vederea identificarii modalitatilor de imbunatatire si gestionare a tranzitiilor economice, de combatere a somajului, de crestere a ratelor de activitate;
- adaptarea cadrului legislativ, in conformitate cu principiile reglementarii „inteligente”, la evolutia modelelor de organizare a muncii, la noile riscuri la adresa sanatatii si securitatii muncii;
- facilitarea si promovarea mobilitatii lucratorilor in interiorul UE si asigurarea unei corespondente mai bune intre cererea si oferta de locuri de munca, prin intermediul sprijin financiar acordat din fondurile structurale, in special din Fondul social european (FSE);
- consolidarea capacitatii partenerilor sociali, valorificarea potentialului de solutionare a problemelor oferit de dialogul social la toate nivelurile (la nivelul UE, la nivel national/ regional, la nivel sectorial si la nivelul intreprinderilor);
- impulsionearea cadrului strategic de cooperare in materie de educatie si formare in care sa fie implicate toate partile interesate;
- asigurarea dobandirii competentelor necesare in vederea continuarii studiilor si a integrarii pe piata muncii, precum si a recunoasterii acestora pe tot parcursul educatiei generale, profesionale, superioare si din viata adulta.”

La nivel national, statele membre vor trebui:

- “sa puna in aplicare masurile nationale de flexicuritate, sa reduca segmentarea pietei muncii, sa faciliteze tranzitiile si reconcilierea vietii profesionale cu viata privata;
- sa analizeze, sa monitorizeze eficienta sistemelor fiscale si de asigurari sociale pentru a asigura rentabilitatea muncii;
- sa promoveze noi forme de reconciliere a vietii profesionale cu cea privata, politici de imbataranire activa, sa sporeasca egalitatea de sanse intre femei si barbati;

- sa promoveze, sa monitorizeze concretizarea eficace a rezultatelor dialogului social;
- sa impulsioneze punerea in aplicare a Cadrului european al calificarilor, prin instituirea unor cadre nationale ale calificarilor;
- sa asigure dobandirea competentelor necesare in vederea continuarii studiilor si a integrarii pe piata muncii, recunoasterea acestora pe tot parcursul educatiei generale, profesionale, superioare si din viata adulta, inclusiv in cadrul invatarii non-formale si informale;
- sa dezvolte parteneriate intre mediul educatiei/ formarii si cel al muncii, in special prin implicarea partenerilor sociali in planificarea ofertelor de educatie si formare.”

b. „**O platforma europeana de combatere a saraciei**” prin care se propune:

- asigurarea coeziunii economice, sociale, teritoriale, ca o continuare a anului in curs, care reprezinta “Anul european de lupta impotriva saraciei si excluziunii sociale”;
- sensibilizarea opiniei publice pentru recunoasterea drepturilor fundamentale ale persoanelor care se confrunta cu saracia si excluziunea sociala.”

Comisia Europeana va depune eforturi pentru:

- „elaborarea unei platforme de cooperare, de schimb de bune practici, in vederea incurajarii actorilor din sectorul public si privat de a reduce excluziunea sociala prin actiuni concrete, inclusiv prin acordarea finantari din fondurile structurale, in special din FSE;
- elaborarea si implementarea de programe care vizeaza promovarea inovarii sociale in randul grupurilor celor mai vulnerabile, dezvoltarea unei noi agende pentru integrarea migrantilor;
- evaluarea caracterului adecvat si a sustenabilitatii sistemelor de protectie sociala si de pensii si identificarea modalitatilor de imbunatatire a accesului la sistemele de sanatate.”

La nivel national, statele membre vor trebui:

- “sa promoveze responsabilitatea colectiva si individuala pe care o impart in domeniul combaterii saraciei si excluziunii sociale;
- sa defineasca si sa puna in aplicare masuri care vizeaza grupurile cu un grad de risc ridicat precum familiile monoparentale, femeile in varsta, minoritatile, romii, persoanele cu handicap si personale fara adapost;

- sa isi dezvolte sistemele de securitate sociala si de pensii pentru a asigura un nivel adecvat al ajutorului pentru venit si al accesului la asistenta medicala.”

Cresterea favorabila incluziunii este necesara in vederea:

- „oferirii populatiei acces la centre de ingrijire a copiilor si la centre destinate altor persoane aflate in intretinere;
- punerii in aplicare a principiilor privind flexicuritatea;
- oferirii cetatenilor posibilitatea de a dobandi noi competente care sa le permita adaptarea la noile conditii si la eventualele schimbari de cariera;
- combaterea saraciei si excluziunii sociale;
- reducerea inegalitatilor in materie de sanatate;
- imbunatatirea capacitatii de a face fata fenomenului de imbatranire activa.

Guvernanta economica:

Criza economica:

- a evidenciat deficiente structurale in economia Europei;
- a anulat progrese precedente;
- a identificat evidente probleme fundamentale si solutii neviabile pe termen lung;
- a demonstrat interdependenta economiilor europene;
- a subliniat necesitatea coordonarii politicilor economice la nivelul UE in vederea rezolvarii de probleme, promovarii cresterii economice si crearii de locuri de munca.

Cei trei piloni ai noii guvernante economice:

1. „*Consolidarea agendei economice printr-o supraveghere mai atenta din partea UE* si include:
 - prioritatile politice si obiectivele stabilite in cadrul Strategiei Europa 2020;
 - angajamentele suplimentare pe care si le-au asumat statele membre participante la Pactul euro plus;
 - consolidarea supravegherii de catre UE a politicilor economice si fiscale, ca parte a Pactului de stabilitate si crestere, dar si prin intermediul noilor instrumente menite sa stopeze dezechilibrele macroeconomice;

- adoptarea unei noi metode de lucru numita „semestrul european” care permite discutarea priorităților economice și bugetare în aceeași perioadă a fiecărui an.

2. *Asigurarea stabilității zonei euro* și include:

- mecanisme temporare de sprijin pentru statele membre, ca reacție a UE la criza datoriei suverane;
- înlocuirea lor în 2013 de un mecanism permanent, respectiv Mecanismul european de stabilitate (MES);
- aplicarea unor programe de reformă și consolidare fiscală, elaborate în strânsă colaborare cu FMI.

3. *redresarea sectorului financiar”*

Aspecte esențiale ale noii guvernante economice a UE

Semestrul european: reprezintă primele 6 luni ale fiecărui an, perioadă în care are loc coordonarea politicilor bugetare, macroeconomice și structurale ale statelor membre în baza căreia se țin cont de recomandările UE în luarea deciziilor cu privire la bugetul național și la alte aspecte de interes economic.

Etape:

„Ianuarie:

- analiza anuală a creșterii este prezentată de Comisie,
- sunt stabilite prioritățile UE pentru anul următor, în materie de creștere economică și locuri de muncă.

Martie:

- pe baza analizei anuale a creșterii, șefii de stat și de guvern elaborează orientările UE pentru politicile naționale.

Aprilie:

- statele membre transmit:
 - planurile naționale privind garantarea finanțelor publice sanatoase (programele de stabilitate/convergență);
 - programele de reformă;
 - măsurile propuse pentru promovarea creșterii inteligente, durabile și favorabile incluziunii (programele naționale de reformă).

Iunie:

- evaluarea programelor de către Comisie;
- în cazul în care este necesară, formularea de recomandări specifice pentru fiecare țară;
- discutarea și aprobarea în Comisie a recomandărilor;

Martie - mai 2013

Valentina PARASCHIV – F.R.D.S.

- adoptarea oficiala a recomandarilor adresate fiecarei tari.”

„Pactul de stabilitate si crestere: consta intr-un set de reguli care incurajeaza statele membre sa mentina viabilitatea finantelor publice.”

Componente:

1. *„Componenta preventiva* consta in transmiterea de catre statele membre, a programul anual de stabilitate (tarile din zona euro) sau de convergenta (celelalte state membre), impreuna cu programul national de reforma, program care prezinta modul in care statul membru intentioneaza sa asigure si sa mentina viabilitatea finatelor publice pe termen mediu. Ulterior, Comisia poate oferi recomandari politice (in iunie, in cadrul semestrului european) sau, daca este necesar, poate inainta o propunere Consiliului pentru ca acesta sa transmita un avertisment in cazul unui deficit excesiv.
2. *Componenta corectiva* reglementeaza procedura in caz de deficit excesiv (PDE). In baza PDE, daca deficitul bugetar al unui stat membru depaseste limita de 3% (conform Tratatului), Consiliul va transmite recomandari privind redresarea situatiei. Nerespectarea acestor recomandari poate duce la impunerea de sanctiuni pentru statele din zona euro.”

Pactul de stabilitate si crestere este in curs de consolidare, prin introducerea unor modificari menite:

- „sa permita componentei corective a Pactului sa ia mai bine in considerare interactiunea dintre datorie si deficit, mai ales in tarile puternic indatorate (unde datoria publica depaseste 60% din PIB);
- sa accelereze procedura in caz de deficit excesiv si sa faca impunerea sanctiunilor semiautomata - in acest sens, in cadrul Consiliului va fi nevoie de o majoritate calificata, nu atat pentru a aproba, cat mai ales pentru a respinge o propunere de sanctionare inaintata de Comisie;
- sa amelioreze cadrele bugetare nationale, abordand aspectele contabile si statistice, precum si practicile in materie de previziuni.”

„Corectarea dezechilibrelor macroeconomice consta intr-un mecanism de supraveghere care identifica si corecteaza dezechilibrele macroeconomice, inca din faza incipienta.

Alegerile economice divergente facute in ultimul deceniu de catre statele membre, au accentuat diferentele in materie de competitivitate generand dezechilibre macroeconomice la nivelul UE. Economiiile statelor membre vor fi monitorizate in vederea depistarii dezechilibrelor macroeconomice, in cazul in care vor fi inregistrate depasiri ale „nivelurile de alerta”, Comisia urmand sa faca recomandari in urma rezultatelor analizelor aprofundate.”

„Pactul euro plus consta intr-un program suplimentar de reforme, care constituie o reflectie a interdependentei dintre ele.

Printre cele alte sase tari, care nu fac parte din zona euro, dar care au decis sa adere la acest pact, se numara si Romania. Cele patru domenii vizate de *Pactul euro plus* sunt competitivitate, ocuparea fortei de munca, viabilitatea finantelor publice si consolidarea stabilitatii financiare.

Pactul a fost aprobat de liderii UE in martie 2011. Cele 23 de tari semnatare se angajeaza sa implementeze reformele in detaliu. Cele patru state membre care nu au semnat pactul sunt libere sa faca acest lucru oricand doresc. Angajamentele asumate in virtutea pactului se integreaza in noul cadrul de guvernanta economica si sunt incluse in programele nationale de reforma ale statelor membre.”

Remediarea sectorului financiar

„In vederea prevenirii aparitiei problemelor si asigurarii ca actorii din sectorul financiar sunt supusi unor monitorizari stricte, UE a elaborat reglementari si a creat agentii specifice, intreprinzandu-se si alte actiuni, cu scopul de garantare pentru bancile europene a existentei de suficiente rezerve de capital, necesare pentru a face fata socurilor din sistem, astfel sistemul bancar pastrandu-si functionalitatea in domeniul oferirii de credite intreprinderilor si persoanelor fizice.””

DEZVOLTAREA DURABILA - principii, valori, directii de actiune

<http://strategia.ncsd.ro/docs/sndd-final-ro.pdf>

Extrase si sinteze din document

Definitii:

- *„Totalitatea formelor si metodelor de dezvoltare socio-economica al caror fundament il reprezinta asigurarea echilibrului intre sistemele socio-economice si potentialul natural.”*

- *„Dezvoltarea care urmareste satisfacerea nevoile prezentului, fara a compromite posibilitatea generatiilor viitoare de a-si satisface propriile nevoi”.*

„Conceptul de „dezvoltare durabila”, a luat nastere din necesitatea gasirii raspunsurilor la intrebari precum:

- Cum putem concilia progresul economic si social fara a pune in pericol echilibrul natural al planetei?
- Cum putem repartiza bogatia intre tarile dezvoltate si cele mai putin dezvoltate?
- Cum putem asigura un trai decent unui numar insemnat de milioane oameni aflati in pericol, in regiunile in care planeta sufera in urma exploatarilor excesive a resurselor naturale?
- Cum putem actiona in vederea asigurarii generatiilor viitoare unui biosistem sanatos?”

Scurt istoric al dezvoltarii durabile

- **“1972, Conferinta Natiunilor Unite, la Stockholm** are loc: 113 natiuni discuta problemele poluarii, distrugerii resurselor, deteriorarii mediului, pericolul disparitiilor unor specii, nevoia cresterii nivelului de trai al oamenilor; se subliniaza legatura indisolubila intre calitatea vietii si calitatea mediului pentru generatiile actuale si viitoare.

- **1986, Comisia mondiala de mediu si dezvoltare**, infiintata de Natiunile Unite:

are ca scop studierea dinamicii deteriorarii mediului si oferirea de solutii cu privire la viabilitatea pe termen lung a societatii umane; sunt identificate doua probleme majore:

- dezvoltarea nu inseamna doar profituri mai mari si standarde inalte de trai pentru un mic procent din populatie, ci cresterea nivelului de trai al tuturor;
- dezvoltarea nu ar trebui sa implice distrugerea sau folosirea nesabuita a resurselor noastre naturale, nici poluarea mediului ambient.

- **1992, Summitul de la Rio** “conferinta secolului”:

120 natiuni, au avut ca scop stabilirea unei noi strategii a dezvoltarii economice, industriale si sociale in lume, fiind acceptata ideea ca dezvoltarea durabila reprezinta *“o noua cale de dezvoltare care sa sustina progresul uman pentru intreaga planeta si pentru un viitor indelungat”*. S-a obtinut consensul pentru un plan de dezvoltare durabila numit **Agenda 21** si doua seturi de

principii, **Declaratia de la Rio cu privire la mediu si dezvoltare si Principiile padurii.**

- 1997, includerea conceptului de “dezvoltare durabila” in **Tratatul de la Maastricht**, ca obiectiv politic al UE.
- 2002, **Summitul de la Johannesburg:**

Se studiaza progresul facut spre dezvoltarea durabila si se reafirma angajamentul tarilor participante.

Aspecte discutate:

- reducerea numarului locuitorilor planetei care nu au acces la rezerve de apa potabila, de la peste 1 miliard la 500 milioane pana in anul 2015;
- injumatatirea numarului celor ce nu au conditii de salubritate corespunzatoare, la 1,2 miliarde;
- cresterea folosirii surselor durabile de energie si refacerea efectivelor de peste secatuite.
- 2001, **Consiliul European de la Goteborg:**
 - adoptarea Strategiei Europene de Dezvoltare Durabila (SDD);
 - propunerea Setului de Indicatori de Dezvoltare Durabila, cu scopul monitorizarii SSD (in iunie 2006 aceasta a fost revizuita si, adoptat un nou model de guvernare).”

Obiectivele – cheie ale Strategiei pentru Dezvoltare Durabila a Uniunii Europene:

- “Protectia mediului, prin masuri care sa permita disocierea cresterii economice de impactul negativ asupra mediului;
- Echitatea si coeziunea sociala, prin respectarea drepturilor fundamentale, diversitatii culturale, egalitatii de sanse si prin combaterea discriminarii de orice fel;
- Prosperitatea economica, prin promovarea cunoasterii, inovarii si competitivitatii pentru asigurarea unor standarde de viata ridicate si unor locuri de munca abundente si bine platite;
- Indeplinirea responsabilitatilor internationale ale UE prin promovarea institutiilor democratice in slujba pacii, securitatii si libertatii, a principiilor si practicilor dezvoltarii durabile pretutindeni in lume.

Principiile Strategiei pentru Dezvoltare Durabila a Uniunii Europene:

- “Promovarea si protectia drepturilor fundamentale ale omului;
- Solidaritatea in interiorul generatiilor si intre generatii;
- Cultivarea unei societati deschise si democratice;

Martie - mai 2013

Valentina PARASCHIV – F.R.D.S.

- Informarea si implicarea activa a cetatenilor in procesul decizional;
- Implicarea mediului de afaceri si a partenerilor sociali;
- Coerenta politicilor si calitatea guvernarii la nivel local, regional, national si global;
- Integrarea politicilor economice, sociale si de mediu prin evaluari de impact si consultarea factorilor interesati;
- Utilizarea cunostintelor moderne pentru asigurarea eficientei economice si investitionale;
- Aplicarea principiului precautiunii in cazul informatiilor stiintifice incerte;
- Aplicarea principiului “poluatorul plateste”.

“In anul 2008, a fost elaborata **Strategia Nationala pentru Dezvoltare Durabila a Romaniei Orizonturi 2013-2020-2030** avand ca motto ideea “Mentine sanatos ceea ce te mentine sanatos”, document aprobat prin H.G. nr. 1460 din 12 noiembrie 2008, publicata in Monitorul Oficial nr. 824 din 8 decembrie 2008.

Strategia recomanda mecanisme specifice la nivelul autoritatilor centrale, locale dar si la nivelul societatii civile, sub egida Academiei Romane, pentru monitorizarea implementarii obiectivelor stabilite.”

“Documente programatice si strategii sectoriale elaborate pre- si post-aderare ca baza de referinta pentru **Strategia Nationala pentru Dezvoltare Durabila a Romaniei Orizonturi 2013-2020-2030**:

- Tratatul de Aderare Romania – Uniunea Europeana;
- Planul National de Dezvoltare 2007-2013 (PND);
- Cadrul Strategic National de Referinta 2007-2013 (CSNR);
- Programul National de Reforma;
- Programul de Convergenta;
- Strategie post-aderare a Romaniei;
- Raport asupra Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului.”

[Strategia de Dezvoltare Durabila \(SDD\): teme, domenii, obiective EU, obiective RO](#)

a. Provocari cruciale

1. Schimbarile climatice si energia curata

“Obiectiv general SDD/UE: Prevenirea schimbarilor climatice prin limitarea emisiilor de gaze cu efect de sera, precum si a efectelor negative ale acestora asupra societatii si mediului.”

“Orizont 2013. Obiectiv national: Satisfacerea necesarului de energie pe termen scurt si mediu si crearea premiselor pentru securitatea energetica a tarii pe termen lung conform cecerintelor unei economii moderne de piata, in conditii de siguranta si competitivitate; indeplinirea obligatiilor asumate in baza Protocolului de la Kyoto privind reducerea cu 8% a emisiilor de gaze cu efect de sera; promovarea si aplicarea unor masuri de adaptare la efectele schimbarilor climatice si respectarea principiilor dezvoltarii durabile.”

“Orizont 2020. Obiectiv national: Asigurarea functionarii eficiente si in conditii de siguranta a sistemului energetic national, atingerea nivelului mediu actual al UE in privinta intensitatii si eficientei energetice; indeplinirea obligatiilor asumate de Romania in cadrul pachetului legislativ „Schimbari climatice si energie din surse regenerabile” si la nivel international in urma adoptarii unui nou acord global in domeniu; promovarea si aplicarea unor masuri de adaptare la efectele schimbarilor climatice si respectarea principiilor dezvoltarii durabile.”

“Orizont 2030. Obiectiv national: Alinierea la performantele medii ale UE privind indicatorii energetici si de schimbari climatice; indeplinirea angajamentelor in domeniul reducerii emisiilor de gaze cu efect de sera in concordanta cu acordurile internationale si comunitare existente si implementarea unor masuri de adaptare la efectele schimbarilor climatice.”

2. Transport durabil

„Obiectiv general SDD/UE: Asigurarea ca sistemele de transport sa satisfaca nevoile conomice, sociale si de mediu ale societatii, reducand, in acelasi timp, la minimum impactul lor nedorit asupra economiei, societatii si mediului.”

„Orizont 2013. Obiectiv national: Promovarea unui sistem de transporturi in Romania care sa faciliteze miscarea in siguranta, rapida si eficienta a persoanelor si marfurilor la nivel national si international, in conformitate cu standardele europene.”

„Orizont 2020. Obiectiv national: Atingerea nivelului mediu actual al UE in privinta eficientei economice, sociale si de mediu a transporturilor si

realizarea unor progrese substantiale in dezvoltarea infrastructurii de transport.”

“Orizont 2030. Obiectiv national: Aproximarea de nivelul mediu al UE din acel an la toti parametrii de baza ai sustenabilitatii in activitatea de transporturi.”

3. Productie si consum durabile

“Obiectiv general SDD/UE: Promovarea unor practici de consum si productie sustenabile.”

“Orizont 2013. Obiectiv national: Gestionarea eco-eficienta a consumului de resurse si valorificarea maxima a acestora prin promovarea unui model de consum si productie care sa permita o crestere economica sustenabila pe termen lung si apropierea treptata de nivelul mediu de performanta al tarilor UE.”

“Orizont 2020. Obiectiv national: Decuplarea cresterii economice de degradarea mediului prin inversarea raportului dintre consumul de resurse si crearea de valoare adaugata si apropierea de indicii medii de performanta ai UE privind sustenabilitatea consumului si productiei.”

“Orizont 2030. Obiectiv national: Aproximarea de nivelul mediu realizat la acea data de tarile membre UE din punctul de vedere al productiei si consumului durabile.”

4. Conservarea si gestionarea resurselor naturale

“Obiectiv general SDD/UE: Imbunatarea gestionarii resurselor naturale si evitarea exploatarei lor excesive, recunoasterea valorii serviciilor furnizate de ecosisteme.”

“Orizont 2013. Obiectiv national: Reducerea decalajului existent fata de alte state membre le UE cu privire la infrastructura de mediu, atat din punct de vedere cantitativ cat si calitativ, prin dezvoltarea unor servicii publice eficiente in domeniu, conforme conceptului de dezvoltare durabila si cu respectarea principiului “poluatorul plateste”.

„Orizont 2020. Obiectiv national: Atingerea nivelului mediu actual al tarilor UE la parametrii principali privind gestionarea responsabila a resurselor naturale.”

„Orizont 2030. Obiectiv national: Apropierea semnificativa de performantele de mediu ale celorlalte state membre UE din acel an.”

5. Sanatatea publica

„Obiectiv general SDD/UE: Promovarea unor servicii medicale de calitate in conditii de egalitate si imbunatatirea protectiei impotriva amenintărilor la adresa sanatatii.”

„Orizont 2013. Obiectiv national: Imbunatatirea structurii sistemului de sanatate, a calitatii actului medical si a ingrijirilor furnizate in cadrul serviciilor de sanatate; ameliorarea starii de sanatate a populatiei si cresterea performantei sistemului de sanatate.”

„Orizont 2020. Obiectiv national: Atingerea unor parametri apropiati de nivelul mediu actual al starii de sanatate a populatiei si al calitatii serviciilor medicale din celelalte state membre ale UE; integrarea aspectelor de sanatate si demografice in toate politicile publice ale Romaniei.”

“Orizont 2030. Obiectiv national: Alinierea deplina la nivelul mediu de performanta, inclusiv sub aspectul finantarii serviciilor de sanatate, al celorlalte state membre ale UE.”

6. Incluziunea a demografia si migratia

“Obiectiv general SDD/UE: Crearea unei societati bazate pe incluziunea sociala prin luarea in considerare a solidaritatii intre generatii si in interiorul lor si asigurarea cresterii calitatii vietii cetatenilor ca o conditie a bunastarii individuale durabile.”

“Orizont 2013. Obiectiv national: Crearea unui cadru legislativ, institutional si participativ odern pentru reducerea riscurilor de saracie si excluziune sociala, promovarea coeziunii sociale, egalitatii de sanse si diversitatii culturale, precum si pentru gestionarea responsabila a fenomenelor demografice si migratiei.”

“Orizont 2020. Obiectiv natonal: Promovarea consecventa, in noul cadru legislativ si institutional, a normelor si standardelor UE cu privire la incluziunea sociala, egalitatea de sanse si sprijinirea activa a grupurilor

defavorizate; punerea in aplicare, pe etape, a Strategiei Nationale pe termen lung privind populatia si fenomenele migratorii.”

“Orizont 2030. Obiectiv national: Apropierea semnificativa de nivelul mediu al celorlalte state membre ale UE in privinta coeziunii sociale si calitatii serviciilor sociale.”

7. Saracia globala si sfidările dezvoltării durabile

“Obiectiv general SDD/UE: Promovarea activa a dezvoltării durabile la nivel global si asigurarea punerii de acord a politicilor interne si externe ale Uniunii Europene cu principiile dezvoltării durabile si angajamentele sale in aceasta privinta.”

“Orizont 2013. Obiectiv national: Implementarea instrumentelor legislative si institutionale aferente statutului Romaniei de tara donatoare de asistenta pentru dezvoltare, conform obligatiilor de stat membru al UE; stabilirea prioritatilor si modalitatilor de actiune, si alocarea in acest scop a circa 0,25% din venitul national brut (VNB) in 2013 si 0,33% in 2015, cu tinta intermediara de 0,17% din VNB in 2010.”

“Orizont 2020. Obiectiv national: Conturarea domeniilor specifice de aplicare a expertizei si resurselor disponibile in Romania in slujba asistentei pentru dezvoltare, si alocarea in acest scop a circa 0,50% din venitul national brut.”

“Orizont 2030. Obiectiv national: Alinierea completa a Romaniei la politicile Uniunii Europene in domeniul cooperarii pentru dezvoltare, inclusiv din punctul de vedere al alocarilor bugetare ca procent din venitul national brut.”

b. Teme inter- si trans-sectoriale

1. Educatie si formare profesionala

“Orizont 2013. Obiectiv national: Dezvoltarea capitalului uman si cresterea competitivitatii prin corelarea educatiei si invatarii pe tot parcursul vietii cu piata muncii si asigurarea oportunitatii sporite pentru participarea viitoare pe o piata a muncii moderna, flexibila si incluziva.”

“Orizont 2020. Obiectiv national: Atingerea nivelului mediu de performantă UE in domeniul educatiei si formarii profesionale, cu excepta serviciilor in mediul rural si pentru grupurile dezavantajate, unde tintele sunt cele ale UE pentru 2010.”

“Orizont 2030. Obiectiv national: Situarea sistemului de invatat si formare profesionala din Romania la nivelul performantelor superioare din UE; apropierea semnificativa de nivelul mediu al UE in privinta serviciilor educationale oferite in mediul rural si pentru persoanele provenite din medii dezavantajate sau cu dizabilitati.”

2. Cercetarea stiintifica si dezvoltarea tehnologica, inovarea

“Orizont 2013. Obiectiv national general: Atingerea mediei UE la indicatorii de baza ce descriu structura si performanta sistemului de cercetare, dezvoltare si inovare.”

“Orizont 2020. Obiectiv national general: Incadrarea cercetarii romanesti in fluxul principal al evolutiilor stiintifice si tehnologice din UE; generalizarea activitatilor inovative; aparitia unor centre de excelenta cu impact international.”

“Orizont 2030. Obiectiv national general: Statornicirea principalelor elemente ale societatii si economiei bazate pe cunoastere; contributii esentiale ale cercetarii romanesti la realizarea obiectivelor complexe ale dezvoltarii durabile.”

PLANUL NATIONAL DE DEZVOLTARE 2007 - 2013

http://www.aippimm.ro/files/otimmc_files/71/172/planul-national-de-dezvoltare-2007-2013.pdf

Extrase si sinteze din document

Planul National de Dezvoltare 2007-2013

“Planul National de Dezvoltare a Romaniei pentru perioada financiara 2007-2013 reprezinta documentul de planificare strategica si programare financiara multianuala, aprobat de Guvern, care orienta dezvoltarea socio-economica a Romaniei în conformitate cu Politica de Coeziune a UE.”

“PND reprezinta documentul pe baza caruia au fost elaborate Cadrul Strategic National de Referinta 2007-2013 (CSNR), reprezentand strategia convenita cu Comisia Europeana pentru utilizarea instrumentelor structurale, precum si Programele Operationale prin care se vor implementa aceste fonduri.”

“Strategia de dezvoltare a PND 2007-2013 este o reflectare a nevoilor de dezvoltare a Romaniei, in vederea reducerii cat mai rapide a decalajelor

existente fata de UE si se axeaza atat pe orientarile strategice comunitare privind coeziunea, cat si pe prioritatile Agendei Lisabona si obiectivele de la Goteborg.”

“**Tinta:** Atingerea unui nivel al PIB / locuitor de 41% din media UE in anul 2013.”

“**Obiectiv global:** Reducerea cat mai rapida a disparitatilor de dezvoltare socio-economica intre Romania si Statele Membre ale Uniunii Europene.”

Obiective specifice:

1. “Cresterea competitivitatii pe termen lung a economiei romanesti.
2. Dezvoltarea la standarde europene a infrastructurii de baza.
3. Perfectionarea si utilizarea mai eficienta a capitalului uman autohton.”

“**Sase prioritati nationale de dezvoltare:** limitarea numarului de prioritati asigurand concentrarea resurselor disponibile pe obiective si masuri cu impact maxim asupra reducerii decalajelor fata de UE si a disparitatilor interne:

1. Cresterea competitivitatii economice si dezvoltarea economiei bazate pe cunoastere.
2. Dezvoltarea si modernizarea infrastructurii de transport.
3. Protejarea si imbunatatirea calitatii mediului.
4. Dezvoltarea resurselor umane, promovarea ocuparii si incluziunii sociale si intarirea capacitatii administrative.
5. Dezvoltarea economiei rurale si cresterea productivitatii in sectorul agricol.
6. Diminuarea disparitatilor de dezvoltare intre regiunile tarii.”

“In interiorul acestor prioritati sunt abordate numeroase domenii/ sectoare de interventie specifice, cum ar fi educatia, sanatatea, energia, sectorul comunicatii si IT, prevenirea riscurilor naturale etc.

Obiectivele strategice ce contribuie la realizarea prioritatilor nationale de dezvoltare imbina, elementele politicilor sectoriale, ale politicii de dezvoltare regionala, cu orientările strategice la nivel european si cerintele specifice legate de accesarea fondurilor comunitare post-aderare.”

Prioritatea 1. Cresterea competitivitatii economice si dezvoltarea economiei bazate pe cunoastere.

“In context teritorial, competitivitatea economica este determinata de:

- implicarea centrelor urbane în valorificarea creativa și inovativa a potențialului național, care să alcatuiască un sistem ierarhizat de poli/ zone de dezvoltare;
- realizarea unui sistem integrat de accesibilitate a potențialului național și de stabilire de interconexiuni între elementele sistemului policentric;
- utilizarea potențialului de cercetare-inovare, în special al centrelor universitare, ca factor de stabilizare a forței de muncă locale și de atragere a forței de muncă înalt calificată;
- dezvoltarea și promovarea turismului prin valorificarea patrimoniului natural și cultural;
- realizarea de conexiuni teritoriale prin stimularea apariției și consolidarea clusterelor economice.”

“Obiectivul general al priorității 1: creșterea productivității întreprinderilor românești pentru reducerea decalajelor față de productivitatea medie la nivelul Uniunii în vederea generării până în anul 2015 a unei creșteri medii a productivității de cca. 5,5% anual, permitând României atingerea unui nivel de aproximativ 55% din media UE.”

“Obiectivele specifice ale priorității 1:

- creșterea **contribuției IMM la PIB** cu 20% până în 2015;
- creșterea valorii **cheltuielilor totale de C-D** până la 3% din PIB în 2015;
- creșterea **numărului utilizatorilor de Internet** - întreprinderi/ populație - de la 52% / 19% în 2003 la 70% / 55% în 2015;
- reducerea **intensității energetice primare** cu 40 % până în anul 2015, comparativ cu anul 2001.”

“Sub-prioritățile priorității 1:

- creșterea competitivității prin îmbunătățirea accesului pe piața al întreprinderilor, în special al celor mici și mijlocii (presupune printre altele susținerea investițiilor productive, adaptarea producției la cerințele pieței unice europene, crearea unui mediu favorabil finanțării afacerilor, dezvoltarea unei infrastructuri de afaceri adecvate, susținerea acțiunilor IMM de internaționalizare, promovarea potențialului turistic);
- dezvoltarea economiei bazate pe cunoaștere, prin promovarea cercetării și inovării și accelerarea dezvoltării societății informaționale (presupune printre altele aplicarea sistematică a măsurilor stimulative pentru inovare și transfer tehnologic, încurajarea cheltuielilor private de cercetare-dezvoltare, sprijinirea capacității inovative la nivelul firmelor, întărirea

cooperării firmelor cu universitățile și cu institutele de cercetare, stimularea utilizării tehnologiei informației, dezvoltarea și eficientizarea serviciilor publice electronice, dezvoltarea unui mediu sigur și dinamic de e-business, creșterea securității rețelelor de comunicații electronice);

- îmbunătățirea eficienței energetice și valorificarea resurselor regenerabile de energie (presupune printre altele reducerea intensității energetice prin creșterea eficienței energetice pe întregul lanț - resurse naturale, producere, transport, distribuție și utilizare finală a energiei electrice și termice, valorificare a resurselor regenerabile).”

Prioritatea 2. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport.

“Obiectivul general al priorității 2: asigurarea unei infrastructuri de transport extinse, moderne și durabile, precum și a tuturor celorlalte condiții privind dezvoltarea sustenabilă a economiei și îmbunătățirea calității vieții, astfel încât volumul activității de transport în PIB să crească la minimum 7,0 miliarde euro până în 2015.”

“Obiectivele specifice ale priorității 2:

- modernizarea rețelei rutiere de interes național;
- asigurarea inter-operabilității feroviare;
- creșterea traficului de marfuri prin porturile interne și maritime;
- modernizarea echipamentelor și facilităților aeroportuare.”

“Sub-prioritățile priorității 2:

- modernizarea și dezvoltarea infrastructurii trans-europene de transport și a rețelelor de legătură (presupune printre altele modernizarea și construcția de infrastructuri rutiere trans-europene, modernizarea și construcția de infrastructuri feroviare trans-europene, modernizarea și extinderea infrastructurii navale trans-europene, modernizarea și extinderea infrastructurii aeroportuare trans-europene, modernizarea și construcția rețelelor de legătură la TEN – T);
- modernizarea și dezvoltarea infrastructurii de transport de interes național și îmbunătățirea serviciilor aferente (presupune printre altele modernizarea și construcția de infrastructuri rutiere de interes național, modernizarea și construcția de infrastructuri feroviare de interes național, precum și îmbunătățirea serviciilor aferente, modernizarea și extinderea infrastructurii navale de interes național);

- dezvoltarea durabilă a sectorului transporturi (presupune printre altele promovarea intermodalității, îmbunătățirea siguranței traficului pe toate modurile de transport, reducerea impactului lucrărilor și activităților de transport asupra mediului înconjurător, punerea în siguranță a infrastructurii de transport).”

Prioritatea 3. Protejarea și îmbunătățirea calității mediului.

“Obiectivul general al priorității 3: protejarea și îmbunătățirea calității mediului, în conformitate cu nevoile economice și sociale ale României, conducând astfel la îmbunătățirea semnificativă a calității vieții prin încurajarea dezvoltării durabile.”

“Obiectivele specifice ale priorității 3:

- îmbunătățirea standardelor de viață prin asigurarea serviciilor de utilități publice în sectoarele apă și deseuri, la calitate și în cantitatea necesară;
- îmbunătățirea calității mediului vizând, în special, conformarea cu Directivele relevante ale Uniunii Europene.”

“Sub-prioritățile priorității 3:

- îmbunătățirea standardelor de viață prin asigurarea serviciilor de utilități publice la standardele de calitate și cantitate cerute, în sectoarele de apă și deseuri (presupune printre altele dezvoltarea sistemelor de infrastructură de apă și apă uzată în regiunile mai puțin dezvoltate și reducerea diferențelor dintre regiuni, construirea sistemelor integrate de deseuri în regiunile/județele mai puțin dezvoltate și punerea în practică a ierarhiei opțiunilor pentru gestionarea deșeurilor);
- îmbunătățirea sistemelor sectoriale de management de mediu (presupune printre altele dezvoltarea sistemelor specifice de management al apelor, extinderea sistemelor specifice de management al deșeurilor, managementul îmbunătățit al resurselor naturale în contextul dezvoltării durabile, îmbunătățirea infrastructurii de protecție a aerului).”

Prioritatea 4. Dezvoltarea resurselor umane, promovarea ocupării și incluziunii sociale și întărirea capacității administrative.

“Obiectivul general al priorității 4: dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivității acestuia pe piața muncii, prin asigurarea oportunităților egale de învățare pe tot parcursul vieții și dezvoltarea unei piețe a muncii moderne,

flexibile si inclusive care sa conduca, pana in 2015, la integrarea durabila pe piata muncii a 900.000 persoane.”

“Obiectivele specifice ale prioritatii 4:

- dezvoltarea educatiei initiale si continue prin promovarea de reforme si furnizarea unor oferte educationale de calitate si relevante pentru piata muncii, care sa asigure oportunitati egale de invatare pe tot parcursul vietii si imbunatatirea sanselor de angajare;
- dezvoltarea resurselor umane din educatie prin dezvoltarea de noi profesii si diversificarea ofertelor de educatie initiala si continua pentru un număr de 40.000 persoane din sistemul de invatamant;
- dezvoltarea unor rute flexibile si personalizate de invatare si cariera prin furnizarea de servicii integrate de informare, orientare si consiliere pentru un număr de 1.000.000 elevi si studensi si un numar de 100.000 resurse umane din educatie;
- facilitarea insertiei tinerilor pe piata muncii prin promovarea parteneriatului in educatie si ocupare si dezvoltarea programelor de tranzitie de la scoala la locul de munca pentru un număr de 10.000 de absolventi, in vederea cresterii sanselor de ocupare;
- cresterea nivelului de educatie si formare profesionala a capitalului uman prin oferirea de programe de formare profesionala continua specifice care sa furnizeze competentele si abilitatile cerute pe piata muncii pentru un numar de 1.100.000 persoane;
- dezvoltarea unei piete a muncii moderne, flexibile si inclusive care sa permita cresterea sanselor de ocupare/ integrare durabila pe piata muncii a unui numar de 300.000 tineri, 100.000 de persoane din grupurile vulnerabile;
- promovarea spiritului și culturii antreprenoriale;
- imbunatatirea furnizarii serviciilor publice in scopul dezvoltarii socio-economice durabile, diminuarii disparitatilor si asigurarii unei bune guvernari.”

“Sub-prioritatile prioritatii 4:

- dezvoltarea capitalului uman (presupune printre altele promovarea de reforme in educatie in contextul invatarii pe tot parcursul vietii, promovarea formarii profesionale pe tot parcursul vietii, asigurarea calitatii si managementul calitatii in educatie si formare initiala, dezvoltarea in cadrul sistemului national de educatie si formare a serviciilor integrate de informare, orientare si consiliere privind dezvoltarea personala,

dezvoltarea resurselor umane din educatie, dezvoltarea si modernizarea ofertelor de educatie initiala si continua);

- promovarea ocuparii depline (presupune printre altele cresterea adaptabilitatii fortei de munca si a intreprinderilor, promovarea initiativelor pentru partenerii sociali, imbunatatirea tranzitiei de la scoala la locul de munca si promovarea culturii antreprenoriale in educatie si formare, identificarea si valorificarea tuturor oportunitatilor de integrare pe piata muncii, modernizarea si intarirea capacitatii administrative a Serviciului Public de Ocupare);
- promovarea incluziunii sociale (presupune printre altele integrarea pe piata muncii si combaterea discriminarii persoanelor vulnerabile, imbunatatirea accesului si participarii la educatie initiala si continua pentru grupurile vulnerabile, promovarea egalitatii de gen si combaterea excluziunii sociale a femeilor, initiative transnationale in educatia inclusiva si pe piata muncii);
- dezvoltarea capacitatii administrative si a bunei guvernari (presupune printre altele dezvoltarea ciclului de politici publice, dezvoltarea unei administratii locale descentralizate capabile sa furnizeze servicii publice de calitate si eficiente)."

Prioritatea 5. Dezvoltarea economiei rurale si cresterea productivitatii in sectorul agricol.

"Obiectivul general al prioritatii 5: dezvoltarea unei agriculturi competitive bazata pe cunoastere si initiativa privata."

"Obiectivele specifice ale prioritatii 5:

- imbunatatirea infrastructurii rurale, pana in 2015, prin constructia a 2.000 km de drum si modernizarea a 5.000 km de drumuri comunale, aprovizionarea cu apa potabila prin executarea de lucrari de constructie a 9.000 km retele de conducte, efectuarea de lucrari de canalizare prin constructia a 1.600 km conducte de acest tip;
- cresterea investitiilor in exploatarele agricole si locuri de munca in activitati de prelucrare si industrializare;
- reducerea ponderii populatiei in varsta din mediul rural ocupata in agricultura, pana in 2015 la 50%;
- cresterea la 9 ha a marimii medii a fermelor, pana in 2015;
- cresterea productiei in acvacultura la 20.000t/ an in anul 2015."

“Sub-prioritatile prioritatii 5:

- creșterea competitivității economiei agro-alimentare și silvice prin adaptarea ofertei la cerințele pieței (presupune printre altele crearea și îmbunătățirea infrastructurii rurale de la nivelul fermei, modernizarea fermelor, creșterea valorii adăugate a producției agricole și forestiere, creșterea valorii economice a pădurilor, instruirea profesională în agricultură, sprijin pentru stabilirea tinerilor fermieri, pensionarea anticipată, acordarea de servicii de consultanță, îmbunătățirea calității producției și a participării la schemele de calitate, sprijinirea fermelor de semi-subzistență pentru a deveni viabile, stimularea constituirii și funcționării grupurilor de producători);
- creșterea standardelor de viață în zonele rurale prin diversificarea activităților rurale (presupune printre altele instalarea serviciilor de bază în raport cu infrastructura la scară mică, dezvoltarea activităților non-agricole, crearea și dezvoltarea de afaceri în spațiul rural prin crearea și dezvoltarea de micro-intreprinderi, încurajarea activităților în domeniul agro-turismului și turismului rural, menținerea, restaurarea și îmbunătățirea patrimoniului istoric și cultural al spațiului rural, promovarea informațiilor despre o anumită zonă rurală și despre strategiile de dezvoltare locală, instruirea personalului implicat în pregătirea și dezvoltarea strategiei de dezvoltare rurală).
- dezvoltarea economică durabilă a fermelor și a exploatațiilor forestiere (presupune printre altele sprijinirea financiară a fermierilor din zonele montane, Sprijinirea financiară a fermierilor din zonele cu handicap natural, altele decât cele montane, acordarea de plăți compensatorii aferente programului Natura 2000, Sprijinirea prin plăți pentru agro-mediu și bunăstarea animalelor, acordarea de prime de împădurire a terenurilor agricole sau neagricole și de organizare a unor sisteme agro-forestiere pe terenuri agricole, refacerea potențialului producției forestiere prin introducerea de acțiuni de prevenire împotriva calamităților naturale și incendiilor);
- promovarea inițiativelor locale de tip „*LEADER*” în vederea stimulării inițiativelor locale care să permită creșterea capacității comunităților rurale de a dezvolta inițiative de afaceri pe baza de parteneriat;
- asigurarea pescuitului durabil și dezvoltarea acvaculturii (presupune printre altele dezvoltarea acvaculturii, pescuitului în apele interioare, procesării și marketingului produselor pescarești, modernizarea și adaptarea flotei de pescuit, dezvoltarea durabilă a zonelor de pescuit costiere).”

Prioritatea 6. Diminuarea disparitatilor de dezvoltare intre regiunile tarii.

“Obiectivul general al prioritatii 6: cresterea economica mai accelerata a regiunilor slab dezvoltate, in vederea diminuarii disparitatilor de dezvoltare interregionale si intraregionale.”

“Obiectivele specifice ale prioritatii 6:

- imbunatatirea gradului general de atractivitate si accesibilitate a regiunilor prin construirea si/ sau reabilitarea a aproximativ 4000 km de drumuri, a 1500 unitati scolare si 150 unitati spitalicesti pana in 2015;
- cresterea competitivitatii regiunilor ca locatii pentru afaceri prin dezvoltarea si imbunatatirea, pana in 2015, a 200 infrastructuri de sprijinire a afacerilor si sprijinirea pana la 1500 de micro-intreprinderi;
- valorificarea potentialului turistic si cultural al regiunilor si createrea contributiei acestor domenii la dezvoltarea regiunilor prin reabilitarea, pana in 2015, a 200 situri turistice si culturale si cresterea contributiei turismului la formarea PIB cu 1,25%;
- cresterea rolului economic si social al centrelor urbane prin construirea/ reabilitarea a 400 ha/ km spatii publice si implementarea a 20 proiecte integrate de dezvoltare urbana pana in 2015;
- integrarea socio-economica a zonelor de granita si cresterea atractivitatii si accesibilitatii Regiunilor Romaniei in cadrul teritoriului european prin intarirea cooperarii transfrontaliere, transnationale si interregionale.”

“Sub-prioritatile prioritatii 6:

- imbunatatirea infrastructurii publice regionale si locale urmareste crearea unor conditii apropiate intre regiuni, in ceea ce priveste infrastructura de transport, infrastructura sociala si accesul la serviciile de baza, precum si exploatarea potentialului local de dezvoltare, prin valorificarea resurselor materiale, umane si de mediu existente;
- consolidarea mediului de afaceri regional si local (presupune printre altele dezvoltarea serviciilor de sprijinire a afacerilor);
- dezvoltarea turismului regional si local (presupune printre altele valorificarea patrimoniului cultural si natural, specific fiecareia din cele opt regiuni de dezvoltare);
- dezvoltarea urbana durabila (presupune printre altele sprijinirea actiunilor integrate de dezvoltare a comunitatilor, imbunatatirea mobilitatii populatiei

urbane, reabilitare a zonelor industriale dezafectate in situ si de pregatire a lor in vederea unor noi utilizari);

- promovarea cooperarii teritoriale europene va fi realizata prin promovarea de actiuni in domeniul cooperarii transfrontaliere (dezvoltarea sistemelor de infrastructura fizica, intarirea conexiunilor/ relatiilor economice intre regiunile invecinate pentru a sustine impreuna dezvoltarea economica durabila a zonei, realizarea coeziunii sociale si culturale intre comunitatile si cetatenii de pe ambele parti ale granitei, solutionarea in comun a unor amenintari similare si simultane din partea factorilor de mediu), transnationale (cooperarea integrata in managementul apelor, dezvoltarea retelelor de IMM-uri, C&D si inovare, actiuni transnationale de prevenire a riscurilor naturale si tehnologice) si interregionale (incurajarea schimbului de experienta si de bune practici referitor la dezvoltarea urbana, modernizarea serviciilor publice, incluziune sociala, antreprenoriat si efectuarea de studii si colectarea de date in domenii de interes comun).”

Planul National de Actiune pentru Ocuparea Fortei de Munca

<http://www.anofm.ro/files/3/Introducere.pdf>

Extrase si sinteze din document

Pilonii strategiei de ocupare a fortei de munca:

1. “Imbunatatirea capacitatii de angajare.
2. Dezvoltarea spiritului antreprenorial si crearea de locuri de munca.
3. Promovarea capacitatii de adaptare a intreprinderilor si a angajatilor acestora.
4. Asigurarea egalitatii de sanse intre femei si barbati.”

Obiectivele politicii de ocupare:

“Obiectivul orizontal A – Cresterea ratei de ocupare: masurile propuse vizeaza stimularea crearii de noi locuri de munca in conditiile continuarii in ritm accelerat, a proceselor de privatizare si restructurare, astfel incat rata somajului sa scada.”

“Obiectivul orizontal B - Strategii nationale pentru “Invatarea pe parcursul intregii vieti”: masurile propuse vizeaza dezvoltarea de strategii nationale ample si coerente de formare initiala si continua (imbunatatirea invatamantului profesional si ethnic, imbunatatirea formarii profesionale continue).”

Martie - mai 2013

Valentina PARASCHIV – F.R.D.S.

“Obiectivul orizontal C – Dezvoltarea parteneriatului social: masurile propuse vizeaza obtinerea unui rol important al parteneriatelor care, prin intermediul dialogului social isi fac simtita prezenta la nivel european (cooperare transnationala cu privire la programe de tineret, educatie si formare), national (acorduri tripartite), local (la nivelul comunitatilor), la nivelul intreprinderilor (patronat, sindicat/ salariati).”

“Obiectivul orizontal D – Dimensiunea regionala: masurile propuse vizeaza crearea de programe adresate in principal regiunilor, judetelor sau zonelor care au probleme de dezvoltare si au ca principal obiectiv sprijinirea investitiilor pentru cresterea capacitatii de infiintare de locuri de munca, de dezvoltare a resurselor umane prin masuri de sprijinire a crearii sau dezvoltarii IMM, finantarea dezvoltarii infrastructurii, etc.

La nivel judetean se elaboreaza anual programe de dezvoltare economico-sociala. Consiliile judetene si consiliile locale de la nivelul comunelor, oraselor si municipiilor, formate din reprezentanti alesi de colectivitatile locale, au ca atributie elaborarea, aprobarea si adoptarea de strategii si programe de dezvoltare economico-sociala judetene si locale. Autoritatile locale sunt implicate in fundamentarea si implementarea programelor anuale de ocupare temporara din randul somerilor (lucrari de interes comunitar, constand in servicii publice si servicii sociale).”

“Obiectivul orizontal E – Dezvoltarea sistemului de indicatori ai pietei muncii: masurile propuse vizeaza armonizarea statisticii sociale romanesti cu statisticile europene.”

“Cateva directii prioritare de actiune in vederea cresterii gradului de ocupare a fortei de munca:

- asigurarea unei cresteri economice sustinute, cu impact direct asupra cresterii numarului locurilor de munca, bazata pe dezvoltarea sectorului intreprinderilor mici si mijlocii;
- combaterea muncii fara forme legale si initierea unor masuri care sa conduca la reducerea costurilor locurilor de munca, fapt care va stimula angajatorii sa respecte legislatia în domeniu;
- incurajarea substantiala a veniturilor obtinute din munca prin utilizarea unei rate de crestere a salariului de baza minim brut pe tara;
- promovarea de masuri destinate prevenirii si combaterii somajului in randul tinerilor in varsta de 15 – 24 ani;

- identificarea de alternative pentru ocuparea persoanelor disponibilizate, ca metoda de lupta impotriva somajului de lunga durata;
- elaborarea de programe speciale adresate grupurilor de persoane care se confrunta cu dificultati de integrare pe piata muncii: tineri proveniti din centrele de plasament, persoane cu handicap, persoane de etnie roma, persoane eliberate din detentie, etc.;
- promovarea unor masuri destinate sa conduca la cresterea ratei de participare prin prelungirea perioadei de activitate a persoanelor varstnice, din perspectiva ultimelor evolutii demografice, caracterizate printr-un proces de imbatranire a populatiei;
- atenuarea discrepantelor dintre cererea si oferta pe piata fortei de munca, cu precadere prin adaptarea sistemului de formare initiala si continua, la tendintele pe termen mediu si lung ale lumii ocupationale, intr-o societate bazata pe cunoastere si pe utilizarea noilor tehnologii informatice.”

Alte strategii nationale isi propun ca prin atingerea obiectivelor stabilite sa contribuie la protejarea mediului, la imbunatatirea calitatii apelor, la cresterea atractivitatii zonelor de turism, astfel incat, gradul calitatii vietii locuitorilor sa ajunga la nivelul existent in tarile Uniunii Europene.

STRATEGIA GUVERNULUI ROMANIEI DE INCLUZIUNE A CETATENILOR ROMANI APARTINAND MINORITATII ROMILOR PENTRU PERIOADA 2012-2020

http://www.opportunitatiegale.ro/pdf_files/Strategie_Incluziune_2012-2020.pdf

Extrase si sinteze din document

„Incluziunea sociala este definita ca un proces prin care se asigura ca persoanele confruntate cu riscul saraciei si excluziunii dobandesc oportunitatile si resursele necesare pentru a participa pe deplin la viata economica, sociala si culturala si ca se bucura de un standard de viata si bunastare considerat normal in societatea in care traiesc.”

„Aplicarea politicii de incluziune sociala a minoritatii romilor presupune o abordare integratoare, un proces planificat si actiuni conjugate, urmate de adoptarea de strategii, programe si proiecte specifice.”

„Guvernul Romaniei considera incluziunea sociala a romilor un aspect ce trebuie reflectat in toate domeniile de activitate de pe agenda fiecărei institutii publice centrale si locale.”

Martie - mai 2013

Valentina PARASCHIV – F.R.D.S.

„Prezenta Strategie asigura continuitatea masurilor intreprinse prin Strategia Guvernului Romaniei de imbunatatire a situatiei romilor pe perioada 2001 - 2010 si urmareste fructificarea rezultatelor astfel obtinute.”

Numarul mediul al romilor din Romania, in conformitate cu esimarile CE, este de 1.850.000 persoane, echivalentul unui procent de 8,32% din populatia totala a Romaniei.

„Scopul Strategiei: asigurarea incluziunii socio - economice a cetatenilor romani apartinand minoritatii rome prin implementarea unor politici integrate in domeniul educatiei, ocuparii fortei de munca, sanatatii, locuirii, culturii si infrastructurii sociale.”

Obiectivele Strategiei:

- „1. Asigurarea accesului egal, gratuit si universal al cetatenilor romani apartinand minoritatii rome la educatie de calitate la toate nivelurile in sistemul public de invatamant, pentru a sprijini cresterea economica si dezvoltarea societatii bazate pe cunoastere.
2. Promovarea educatiei incluzive in cadrul sistemului educational, inclusiv prin prevenirea si eliminarea segregarii, precum si combaterea discriminarii pe baze etnice, de statut social, dizabilitati sau alte criterii care afecteaza copiii si tinerii proveniti din grupuri dezavantajate, inclusiv romi.
3. Stimularea cresterii ocuparii fortei de munca a persoanelor apartinand minoritatii rome si cresterea atractivitatii pentru investitii.
4. Stimularea masurilor de promovare a sanatatii care sa contribuie la cresterea accesului cetatenilor apartinand minoritatii rome la serviciile de sanatate publica si la cresterea sperantei de viata.
5. Asigurarea de catre institutiile centrale, locale si partenerii sociali a conditiilor de locuit decente in comunitatile defavorizate din punct de vedere economic si social, precum si asigurarea accesului la servicii publice si mica infrastructura.
6. Pastrarea, dezvoltarea si afirmarea identitatii culturale (limba, obiceiuri, patrimoniu) a minoritatii rome.
7. Dezvoltarea, de catre institutii, a unor masuri care, prin serviciile pe care le ofera, sa raspunda unor nevoi sociale ale categoriilor defavorizate, inclusiv a membrilor minoritatii rome in domeniile: dezvoltare comunitara, protectia copilului, justitie si ordine publica.”

Principiile Strategiei: Diviziunea sectoriala, Cooperarea, Aditonalitatea fondurilor, Subsidiaritatea si descentralizarea in executie, Egalitatea de sanse si constientizarea dimensiunii de gen, Dialogul inter-cultural, Nediscriminarea si respectarea demnitatii umane, Participarea activa, Complementaritatea si transparenta.

Directii de actiune ale Strategiei:

a. Educatie

“Obiective specifice:

1. Asigurarea accesului egal, gratuit si universal al cetatenilor romani apartinand minoritatii rome la educatie de calitate la toate nivelurile in sistemul public de invatamant, pentru a sprijini cresterea economica si dezvoltarea societatii bazate pe cunoastere.
2. Promovarea educatiei incluzive in cadrul sistemului educational, inclusiv prin prevenirea si eliminarea segregarii si combaterea discriminarii pe baze etnice, de statut social, dizabilitati sau alte criterii care afecteaza copiii si tinerii proveniti din grupuri dezavantajate, inclusiv romi.”

Directii de actiune pentru copiii si tinerii romi: crearea de programe pentru cresterea accesului la educatia timpurie a copiilor; continuarea/ dezvoltarea programelor tip “Scoala dupa scoala” si “A doua sansa”; continuarea acordarii de locuri in invatamantul liceal si universitar; asigurarea predarii in limba romani la toate nivelurile de invatamant; introducerea in curriculum a temelor de prevenire si combatere a discriminarii; dezvoltarea de activitati de consiliere si orientare; formarea si promovarea cadrelor didactice de etnie roma; formare si angajare de mediatori scolari; implementarea de programe de educatie parentala; organizarea unor campanii de promovare a diversitatii si a interculturalitatii, etc.

b. Ocupare

“Obiectiv specific: Stimularea cresterii ocuparii fortei de munca a persoanelor apartinand minoritatii rome si cresterea atractivitatii pentru investitii.”

Directii de actiune: promovarea antreprenoriatului in randul populatiei de etnie roma; identificarea de oportunitati de munca bazate pe flexicuritate pentru femeile rome; identificarea de modalitati de recunoastere a competentelor profesionale ale romilor, obtinute in afara cadrului formal; facilitati pentru agenti economici care angajeaza persoane rome; stimularea

activitatilor agricole pentru comunitatile de romi; constientizarea angajatorilor privind fenomenul de discriminare la locul de munca, egalitate de sanse, hartuire psihologica si dialog social; incurajarea antreprenoriatului in randul populatiei de etnie roma; mecanism financiar distinct, in cadrul programarii financiare 2014-2020; diversificarea ofertei locurilor de munca pentru romi pe masura calificarilor lor, incurajarea autorizarii activitatilor mestesugaresti si artizanale ale populatie de etnie roma si identificarea de piete de desfacere, etc.

c. Sanatate

“Obiectiv specific: Stimularea masurilor de promovare a sanatatii care sa contribuie la cresterea accesului cetatenilor apartinand minoritatii rome la serviciile de sanatate publica si la cresterea sperantei de viata.”

Directii de actiune: campanii de informare si sensibilizare pe teme medicale, imbunatatirea accesului romilor la serviciile medicale publice preventive si curative prin intermediul mediatorilor sanitari, sustinerea absolvenților romi de studii medicale in vederea angajarii in comunitati cu populatie de etnie roma, inscrierea la medicul de familie, implementare de programe de planificare familiala, campanii de vaccinare, campanii de informare pentru prevenirea tuberculozei, HIV/ SIDA, s.a., prevenirea si combaterea violentei domestice si a mariajelor timpurii.

d. Locuire si Mica Infrastructura

“Obiectiv specific: Asigurarea, de catre institutiile centrale, locale si partenerii sociali a conditiilor de locuit decente in comunitatile defavorizate din punct de vedere economic si social, precum si asigurarea accesului la servicii publice si mica infrastructura.”

Directii de actiune: Dezvoltarea infrastructurii comunitare (centre sociale integrate in mediul rural); Cresterea calitatii locuirii si asigurarea respectarii drepturilor cetatenesti (programe de constructie de locuinte, reabilitari de cladiri aflate in patrimoniul local, prin utilizarea si a mainii de lucru, calificata si/ sau necalificata a viitorilor beneficiari, in vederea asigurarii unei locuinte pe perioada determinata, asigurarea conditiilor minime de locuit, etc.).

e. Cultura

“Obiectiv specific: Pastrarea, dezvoltarea si afirmarea identitatii culturale (limba, obiceiuri, patrimoniu) a minoritatii rome.”

Directii de actiune: sprijinirea revigorarii si afirmarii identitatii etnice prin sustinerea programelor de elitelor culturale si artistice; organizarea de retele de valorificare a patrimoniului cultural; organizarea de expozitii tematice cu aspecte din viata si istoria minoritatii romilor pe teritoriul Romaniei, infiintarea unui muzeu al culturii si civilizatiei romilor, infiintarea unui teatru al romilor, etc.

f. Infrastructura sociala

“Obiectiv: Dezvoltarea de catre institutii, a unor masuri care prin serviciile pe care le ofera, raspund unor nevoi sociale ale categoriilor defavorizate, inclusiv a membrilor minoritatii rome in domeniile: dezvoltare comunitara, protectia copilului, justitie si ordine publica.”

*Directii de actiune in domeniul **Protectia copilului:*** campanii pentru prevenirea abuzului si neglijarii copilului; proiecte de interventie sociala pentru prevenirea si combaterea fenomenului „copiii strazii”; etc.

*Directii de actiune in domeniul **Justitie si ordine publica:*** alocare de locuri distincte pentru admiterea la institutiile de formare profesionala ale MAI; recrutare cetateni romi in cadrul Politiei si Jandarmeriei Romane; etc.

*Directii de actiune in domeniul **Administratie si Dezvoltare comunitara:*** continuarea procesului de identificare a persoanelor fara acte de stare civila si de identitate in vederea emiterii acestora.

Planul de Dezvoltare Regionala Nord Est (PDR Nord-Est)

http://www.adrnordest.ro/user/file/regional%20rdp%202007/3_%20Strategia%20de%20dezvoltare%20regionala.pdf

Extrase si sinteze din document

Caracteristici demo-geografice

Regiunea Nord-Est este cea mai intinsa regiune a Romaniei, avand o suprafata de 36.850 kmp (15,46% din suprafata totala a arii). Are granite externe cu Ucraina si Republica Moldova. In componenta sa sunt 6 judete: Bacau, Botosani, Neamt, Iasi, Suceava si Vaslui, unitati administrativ-teritoriale si unitati teritorial-statistice de nivel NUTS 3.

„Caracteristic regiunii este imbinarea armonioasa intre mai multe forme de relief, 30% munti, 30% relieful subcarpatic, 40% podisului. Zonele de deal si campie care sunt adecvate unei game largi de culturi agricole, iar zonele de munte cu peisaje spectaculoase sunt favorabile dezvoltarii turismului.”

Forta de munca si migratia

„Populatia ocupata este apropiata mediei pe tara, de 33,8%, ponderea importanta apartinand populatiei ocupate în agricultura in special in judetele Botosani si Vaslui. Procentul ocupat in industrie si servicii se afla sub media pe tara (23,5%), judetele Botosani si Suceava prezentand cel mai mic grad de ocupare in industrie, iar judetul Vaslui in domeniul serviciilor, judete care se confrunta si cu o ramanerea in urma in ceea ce priveste gradul de tehnologizare industrială, agrara, precum si cu un nivel redus de calificare al populatiei.”

In judetele regiunii se inregistreaza o puternica migratie a fortei de munca tinere si matura catre alte zone dezvoltate din tara si din UE.

Somajul inregistreaza o valoare superioara celei nationale.

Economia regionala

„Regiunea Nord-Est este regiunea cea mai slab dezvoltata a Romaniei, cele mai sarace zone fiind sudul judetului Iasi, sud-estul judetului Neamt, estul judetului Bacau, judetele Botosani si Vaslui.

Cu precadere vestul regiunii, industrializat fortat in trecutul comunist, sufera un brutal proces de dezindustrializare in ultimii ani aspect care a agravat situatia economica, estul regiunii fiind traditional subdezvoltat.

Regiunea Nord - Est are cel mai mic numar de IMM-uri la 1000 de locuitori.

In cadrul regiunii, exista disparitati de dezvoltare vest-est, si de asemenea disparitati urban-rural inclusiv gradul de atractivitate pentru potentiali investitori, un alt fenomen problema prezent in regiune fiind declinul oraselor mici si mijlocii.”

“PDR NE este instrumentul prin care sunt promovate prioritatile si interesele Regiuni NE, in domeniile economic si social si cuprinde analiza socio-economica a regiunii, analiza SWOT si strategia regionala.”

Tematicile dezvoltate in cadrul PDR NE sunt:

- dezvoltarea infrastructurii si protejarea mediului;
- dezvoltarea mediului de afaceri;
- dezvoltarea turismului;
- dezvoltarea resurselor umane si a serviciilor sociale;
- agricultura si dezvoltare rurala.

“Obiectiv general al PDR NE 2007 – 2013: Reducerea decalajului existent fata de regiunile dezvoltate ale Romaniei prin cresterea gradului de competitivitate si atractivitate regional.”

“Obiective specifice ale PDR NE 2007 – 2013:

- Dezvoltarea si modernizarea infrastructurii fizice si sociale prezervand in acelasi timp conditiile de mediu.
- Consolidarea mediului de afaceri prin cresterea competitivitatii si eficientei microintreprinderilor si IMM-urilor.
- Realizarea de investitii si dezvoltarea de noi servicii turistice in vederea valorificarii potentialului turistic regional.
- Dezvoltarea mediului rural in vederea cresterii nivelului de trai a locuitorilor.
- Adaptarea calificarilor si a nivelului de calificare la cerintele pietii si a includerii sociale a categoriilor.”

Prioritati si masuri ale PND NE 2007 – 2013:

“Prioritatea 1: Infrastructura si mediul

Masura 1.1.: Modernizarea infrastructurii locale si regionale de transport rutier (lucrari de reabilitare/ modernizare a drumurilor judetene, nationale, soselelor de centura, cailor de acces, poduri, treceri de nivel cale ferata, consolidari, terasamente, etc.).

Masura 1.2.: Modernizarea garilor si a retelei feroviare (lucrari de reabilitare/ modernizare a garilor si a unor tronsoane de cale ferata, etc.).

Masura 1.3.: Modernizarea infrastructurii aeroportuare (extindere/ modernizare piste de decolare/ aterizare, modernizarea sistemelor de balizaj, extindere terminale pasageri si constructie platforme de imbarcare/ debarcare, legaturi de transport pasageri la/ de la avion, constructie-reabilitare hangare

pentru lucrari de intretinere aeronave, realizarea de platforme de operare aeronave pentru transport marfuri, etc.).

Masura 1.4.: Reabilitarea si modernizarea infrastructurii de mediu (managementul deseurilor menajere, industriale, a celor periculoase, managementul integrat al deseurilor menajere, managementul deseurilor industriale, construirea si sau extinderea, retehnologizarea, reabilitarea si modernizarea instalatiilor de epurare/ preepurare a apelor uzate menajere si/ sau industriale, restructura ecologica a zonelor degradate si protejarea patrimoniului natural, stoparea poluarii si depoluarea lacurilor si raurilor, inclusiv repopularea acestora, amenajarea cursurilor apa si realizarea unor sisteme de avertizare-alarmare sonora a populatiei si a obiectivelor din zonele potential afectate, stabilizarea versantilor din apropierea cailor de acces, etc.).

Masura 1.5.: Dezvoltarea infrastructurii energetice (construirea, reabilitarea si modernizarea retelelor de distributie a energiei termice si a centralelor termice, a retelelor de distributie a gazelor, a surselor de energie regenerabile, etc.).

Masura 1.6.: Reabilitarea si dezvoltarea infrastructurii educationale, sociale si de sanatate (reabilitarea si dezvoltarea infrastructurii educationale, refacerea infrastructurii educationale a scolilor de meserii si vocational-tehnice, a spatiilor destinate scolilor de meserii si reintegrarea celor care au capatat alte destinatii, reabilitarea si dezvoltarea infrastructurii de sanatate, sisteme alternative suport pentru copii si adultii aflatii in dificultate, modernizarea/ reabilitarea centrelor multifunctionale, oferirea de asistenta sociala la domiciliu, etc.).

Masura 1.7.: Infiintarea centrelor de asistenta sociala.

Masura 1.8.: Reabilitare urbana (reabilitare monumente si site-uri istorice, conservare patrimoniu cultural din zonele urbane, reabilitare case de cultura, camine culturale, biblioteci, cartiere si cladiri din centre civice, modernizare retele stradale urbane si spatii pietonale, construire si/ sau reabilitare parcuri auto, creare amenajare si/ sau modernizare spatii verzi si parcuri pentru copii, etc.)”.

“Prioritatea 2: Sprijinirea afacerilor

Masura 2.1.: Investitii pentru sprijinirea crearii IMM-urilor si microintreprinderilor si dezvoltarii celor existente (investitii in capital fizic, tehnologii nepoluante, certificarea produselor si/ sau serviciilor, etc.).

Masura 2.2.: Servicii de consultanta in/ si pentru dezvoltarea afacerilor in regiune (servicii de consultanta pentru IMM si micro-intreprinderi din sfera productiei si serviciilor, studii de fezabilitate tehnice, studii de piata, campanii de informare privind Piata Unica si cerintele si directivele europene, campanii de promovare a identitatii firmei si a produselor si serviciilor aferente, crearea de Centre Regionale si Judetene de conferinte/expozitionale/ targuri, sprijinirea dezvoltarii de clustere, incubatoare de afaceri si parcuri industriale, etc.).

Masura 2.3.: Cercetare, dezvoltare, inovare si dezvoltare tehnologica (infiintarea de centre de sprijin tehnologic, crearea unei retele regionale de oficii de transfer tehnologic, sprijinirea organizarii de conferinte, crearea de parcuri tehnologice si stiintifice, etc.).”

“Prioritatea 3: Turism

Masura 3.1.: Investitii in turism (reabilitarea obiectivelor turistice apartinand patrimoniului cultural, istoric, ecumenic, reabilitarea spatiilor de cazare si tratament, crearea, modernizarea si diversificarea dotarilor de agrement, etc.).

Masura 3.2.: Promovarea potentialului turistic (crearea de centre/oficii de informare regionala cu filiale in toate resedintele de judet si orasele cu potential turistic, rganizarea de targuri, expozitii muzeale, etnografice si manifestari culturale, festivaluri, actiuni si campanii de promovare integrata a produsului turistic local si regional, promovarea turismului ecologic, etc.)”.

“Prioritatea 4: Dezvoltare rurala

Masura 4.1.: Dezvoltarea infrastructurii rurale (reabilitarea/ modernizarea drumurilor comunale, a transportului rural, a siturilor istorice si culturale, a caminelor culturale imbunatatirea conexiunilor de transport urban-rural, renovarea si dezvoltarea localitatilor rurale si protectia si conservarea mostenirii rurale, dezvoltarea de retele de telecomunicatii, a infrastructurii educationale, a celei de sanatate, a serviciilor sociale, agriculturii,

managementul surselor de energie regenerabile, construirea si/sau extinderea infrastructurii de utilitati (apa, canalizare) din mediul rural, etc.).

Masura 4.2.: Diversificarea activitatilor economice alternative din mediul rural (incurajarea activitatilor mestesugaresti/ artisanale, dezvoltarea turismului rural, montan, cel pentru pescuit, turismul ecvestru, agroturismul, dezvoltarea acvaculturii, sericiculturii, apiculturii, fermelor de melci si broaste, cultivarea si procesarea ciupercilor, colectarea, depozitarea, procesarea si marketingului fructelor de padure, a plantelor medicinale si aromatice, infiintarea unor centre teritoriale de colectare a produselor agricole, diseminarea informatiilor europene necesare mediului rural.)”.

“Prioritatea 5: Dezvoltarea resurselor umane si a serviciilor sociale

Masura 5.1.: Dezvoltarea formarii continue (actiuni specifice de formare continua).

Masura 5.2.: Sprijin pentru dobandirea competentelor antreprenoriale (actiuni specifice de formare in vederea cresterii performantelor profesionale a resurselor umane aferente mediului de afaceri local si regional).

Masura 5.3.: Dezvoltarea de servicii aferente sistemului integrat de formare a categoriilor dezavantajate (actiuni specifice de formare si informare/ campanii derulate cu o concentrare pe populatia activa, inclusiv adolescenti).

Masura 5.4.: Sprijin pentru calificarea/ reconversia profesionala a populatiei ocupate din mediul rural (actiuni specifice de formare cat si de consiliere pentru infiintarea si dezvoltarea afacerilor in localitatile rurale, precum si derularea de campanii de informare).

Masura 5.5.: Dezvoltarea formarii initiale (imbunatatirea calitatii sistemului educational din invatamantul secundar si liceal, orientarea si instruirea elevilor pentru calificari cerute pe piata muncii prin Scoala de Arte si Meserii, imbunatatirea calitatii resurselor umane din invatamant prin activitati de formare continua, dezvoltarea parteneriatului scoala-familie).

Masura 5.6.: Intarirea capacitatii administrative si eficientizarea managementului fondurilor structurale (realizarea de cursuri de instruire

pentru persoanele responsabile de identificarea surselor externe de finantare si gestionarea eficienta a acestora prin implementarea de proiecte).

Masura 5.7.: Dezvoltarea de servicii existente si infiintarea de noi servicii comunitare alternative (crearea de servicii specializate pentru ingrijirea la domiciliu, crearea de servicii alternative de protectie a tuturor categoriilor defavorizate, intensificarea colaborarii intre institutiile publice specializate si sectorul ONG care activeaza in domeniu).

AGENDA LOCALĂ 21 – PLANUL LOCAL DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI NEAMȚ

<http://www.cjneamt.ro/Strategii/Planul%20Local%20pentru%20Dezvoltare%20Durabila%20a%20Judetului%20Neamt%20Agenda%20Locala21.pdf>

Extrase si sinteze din document

“Județul Neamț este situat în partea central-estică a României și se întinde pe o suprafață de 5896 km² , ceea ce reprezintă 2,5% din suprafața totală a țării.”

Din Planul local de acțiune al județului Neamț, s-a făcut o selecție care cuprinde obiectivele specifice pentru care sunt specificate proiecte care în proiecția de timp, ajung cel puțin, până în anul 2013. Astfel:

a – obiectiv

b – proiect

MEDIU

a. Reducerea și prevenirea poluării aerului.

b. Realizarea artere ocolitoare pentru principalele orașe din județ. - 2015

a. Monitorizarea continuă a calității aerului la nivel județean.

b. Realizarea și implementarea unui sistem județean de monitorizare și informare cu privire la calitatea aerului și a nivelului de zgomot. - 2013

a. Șosele de centură pentru principalele orașe din județ.

b. Realizarea de șosele de centură pentru principalele orașe din județ. - 2015

a. Utilizarea durabilă a resurselor de apă.

b. Realizarea unui sistem centralizat de alimentare cu apă, canalizare și stații de epurare, racordarea locuitorilor județului la acesta. - 2015

a. Managementul durabil al resurselor minerale

Martie - mai 2013

Valentina PARASCHIV – F.R.D.S.

b1. Studiul privind identificarea tipurilor și cantităților de resurse minerale existente la nivel județean.

b2. Studiu privind identificarea domeniilor de utilizare a acestor resurse minerale. - 2013

b3. Exploatarea rațională și corectă a resurselor minerale. - 2013

a. Reactualizarea hărții pedologice.

b. Reactualizarea hărții pedologice a județului Neamț. - 2013

a1. Efectuarea de studii silvo-pastorale pentru păstrarea unui raport optim între efectivele de animale și suprafețele de pășune.

a2. Creșterea capacității productive a terenurilor prin eliminarea efectelor eroziunii, excesului de umiditate, ariditate, alunecări de teren.

a3. Efectuarea de studii și aplicarea de tehnologii bine fundamentate științific pentru eliminarea deficitului de elemente nutritive ale solurilor și obținerea de producții ridicate.

b. Creșterea capacității productive a terenurilor prin aplicarea de tehnologii fundamentate științifice. - 2015

a. Realizarea unui management adecvat pentru ariile protejate.

b1. Reactualizarea și implementarea planurilor de management pentru ariile protejate menționate în capitolul mediu. - 2014

b2. Identificarea ecosistemelor și habitatelor degradate pentru reconstrucția ecologică a acestora. - 2014

b3. Promovare turismului ecologic în ariile protejate.

a. Conservarea și managementul durabil al ecosistemelor forestiere din județul Neamț.

b1. Campanie de informare a proprietarilor de pădure asupra importanței exploatării fondului forestier conform normelor naționale și europene în domeniu. - 2015

b2. Extinderea suprafețelor reîmpădurite. - 2015

b3. Prezervarea și extinderea funcției de protecție a pădurilor în ariile naturale protejate, artere rutiere, cursuri de apă, inele verzi ale localităților, zone agricole. - 2015

a. Sistem de management durabil al deșeurilor la nivelul județului Neamț.

b1. Crearea unui management integrat al deșeurilor în județul Neamț. - 2015

b2. Realizarea a 4 stații de transfer în localitățile Tg. Neamț, Roznov, Tașca și Poiana Teiului. - 2015

ECONOMIC

a. Crearea unei administrații publice locale moderne, bazată pe satisfacerea necesităților cetățenilor.

b1. Dezvoltarea serviciilor de utilitate publică. – 2013

b2. Instruirea personalului din administrația publică și serviciile publice. - 2013

b3. Crearea de puncte de informare la nivelul autorităților publice locale. - 2013

a. Sprijinirea activității economice la nivel local și județean.

b1. Centru pentru dezvoltarea mediului de afaceri. - 2013

b2. Înființarea de centre universitare la nivel local în vederea formării de specialiști adaptați nevoilor pieței. - 2015

a. Modernizarea exploatațiilor agricole.

b1. Dotarea exploatațiilor agricole cu utilaje moderne. - 2015

b2. Dotarea fermelor zootehnice cu utilajele necesare. - 2015

a. Sprijinirea fermierilor și a persoanelor care își desfășoară activitatea în sectorul agroalimentar.

b. Furnizarea de servicii de consiliere și consultanță pentru agricultori. - 2020

a. Extinderea sistemului de transport public.

b. Dezvoltarea sistemului de transport ecologic. - 2020

a. Creșterea gradului de confort pentru mijloacele de transport.

b. Dotarea parcurilor auto a societăților cu obiect de activitate transport public. - 2020

a. Îmbunătățirea infrastructurii județene și locale de transport.

b1. Reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri județene. - 2020

b2. Reabilitarea și modernizarea străzilor urbane. - 2020

b3. Extinderea și modernizarea rețelelor de gaze naturale. - 2020

a. Dezvoltarea infrastructurii de turism.

b. Diversificarea și promovarea ofertei turistice. - 2020

Martie - mai 2013

Valentina PARASCHIV – F.R.D.S.

- a. Dezvoltarea infrastructurii de turism.
- b1. Dezvoltarea și diversificarea infrastructurii de agrement. - 2020
- b2. Modernizarea și dezvoltarea capacităților turistice. - 2020

SOCIAL

- a. Dezvoltarea rețelei de lucru interinstituționale la nivel local.
- b. Pregătirea continuă a personalului din cadrul administrației locale. - 2013

- a. Participarea activă și îmbunătățirea accesului beneficiarilor la serviciile sociale.

- b1. Înființarea a 5 Centre de sprijin și informare, în mediul rural și urban. - 2013
- b2. Înființarea a 2 Centre de consiliere pentru persoane în situații de risc sau în dificultate în mediul urban. - 2013
- b3. Elaborarea materialelor informative privind serviciile sociale furnizate. - 2013

- a. Sensibilizarea și informarea opiniei publice asupra drepturilor persoanelor și grupurilor în dificultate în vederea îmbunătățirii atitudinii și comportamentului general privind problematica specifică.

- b1. Campanii de informare, mediatizare și conștientizare a populației. - 2013
- b2. Elaborarea materialelor informative și de sensibilizare în privința drepturilor persoanelor și grupurilor în dificultate. - 2013

- a. Asigurarea respectării standardelor minime de calitate în domeniul protecției sociale și a celor specifice pentru fiecare tip de serviciu oferit.
Dezvoltarea de servicii sociale specializate.

- b1. Promovarea și monitorizarea respectării standardelor de calitate în serviciile sociale oferite de instituții publice sau organisme private.
- b2. Pregătirea continuă a personalului din servicii specializate.
- b3. Înființarea Căminelor pentru vârstnici în zonele Bicaz, Târgu Neamț, Roman, Văratec. - 2013
- b4. Înființarea a 2 Centre de urgență în mediul urban (Piatra Neamț, Roman). - 2013
- b5. Înființarea Locuințelor protejate pentru persoane cu dizabilități/persoane vârstnice în 5 localități. - 2013

- a. Promovarea furnizării serviciilor de calitate care să răspundă nevoilor

Martie - mai 2013

Valentina PARASCHIV – F.R.D.S.

individuale ale persoanei.

b. Înființarea a 3 Centre de consiliere și informare a persoanelor. - 2013

a. Creșterea gradului de ocupare a forței de muncă pentru persoanele cu handicap.

b. Centre de integrare prin terapie ocupațională în: Războieni, Piatra Neamț, Roman, Bicăz. - 2013

a. Prevenirea abandonului și reducerea numărului de copii instituționalizați.

b1. Responsabilizarea părinților cu privire la creșterea și educarea copiilor. -

2013
b2. Înființarea de servicii alternative la măsurile de protecție de tip rezidențial. - 2013

a. Dezvoltarea infrastructurii în domeniul medical.

b. Reabilitarea și dotarea cu aparatură a unităților cu paturi din județ. - 2014

a. Realizarea unui sistem informațional și a unei baze de date necesare cunoșterii evoluției biologice.

b. Realizarea unui sistem informațional și a unei baze de date necesare cunoșterii evoluției biologice. - 2013

a. Reconstrucția învățământului în mediul rural.

b. Reabilitarea spațiilor și dotarea tuturor școlilor din mediul rural cu materiale și echipamente destinate procesului didactic. - 2013

a. Reabilitarea, modernizarea, extinderea și dotarea centrelor sociale și școlilor speciale.

b. Reabilitarea, modernizarea și dotarea Centrului Școlar pentru Educație Incluzivă Ștefan cel Mare. – 2013

Capitolul II. Prezentarea generală a comunei Vânători-Neamț, județul Neamț

1. Așezare geografică

Comuna Vânători-Neamț, este așezată în partea de nord-vest a Depresiunii Neamț (depresiune subcarpatică), ocupând extremitatea nordică a județului Neamț.

Sate componente:

- Vânători-Neamț – sat de reședință
- Lunca,
- Mănăstirea Neamț,
- Nemțișor,

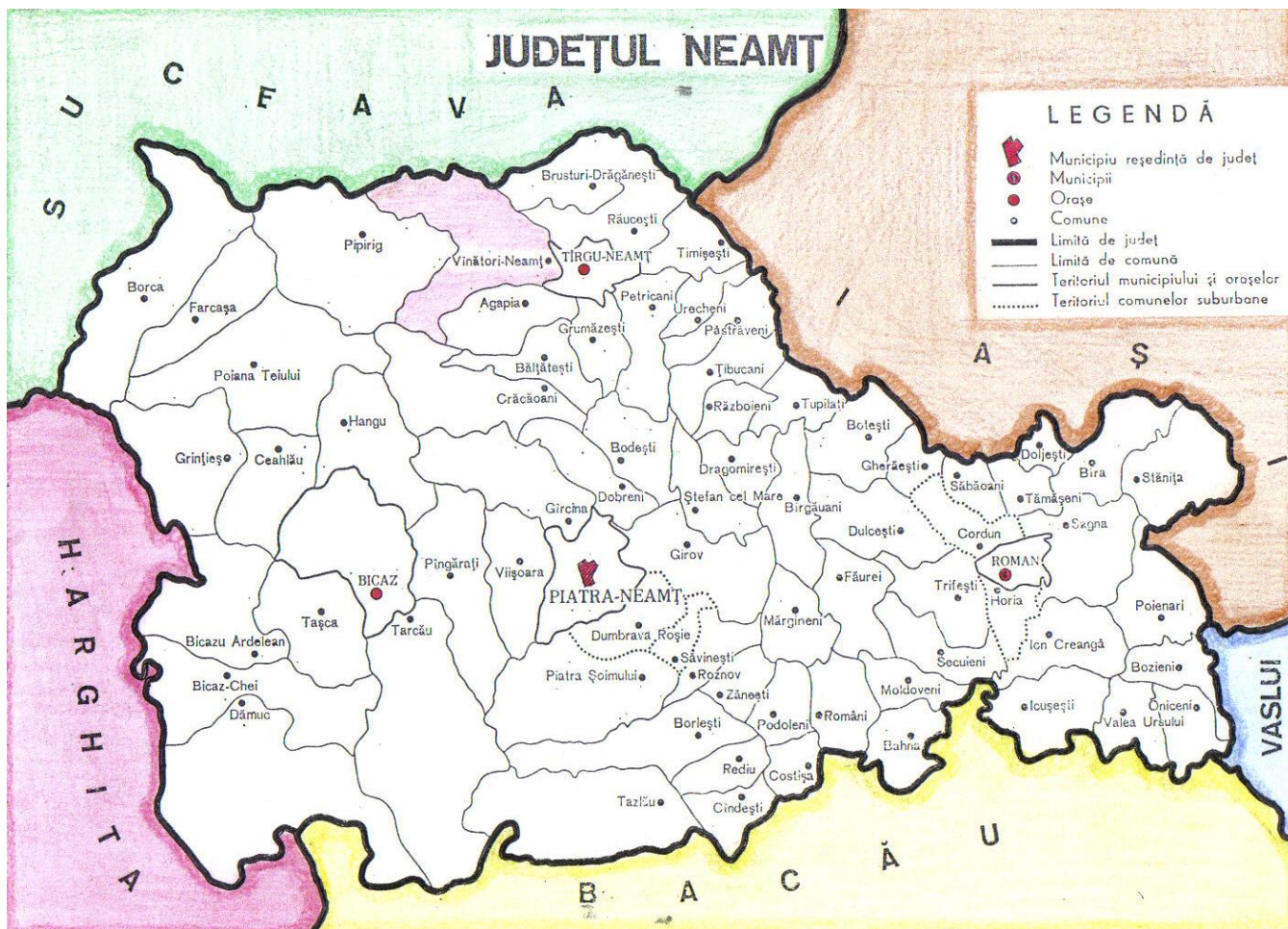
Vecini:

Est	orașul Târgu-Neamț, jud. Neamț
Sud	comuna Agapia, jud. Neamț
Sud-vest	comuna Crăcăoani, jud. Neamț
Vest	comuna Pipirig, jud. Neamț
Nord	comunele Râșca și Boroaia, jud. Suceava
Nord-est	comuna Brusturi, jud. Neamț
Est	comuna Răucești, jud. Neamț

“Limitele depresiunii sunt reprezentate la vest de ultimele ramificații ale Munților Stânișoarei (Culmea Dobreanului, Dealul Mare cu Muncelul Agapiei și Dealul Mare Văratec). La sud, limita o constituie partea nordică a masivului Corni cu Șaua Crăcăoani, peste care se trece în Depresiunea Cracău-Bistrița și coasta Ghindăoani – Curechiștea. În partea estică limita e formată de Dealul Boiște cu ieșirile celor două ape : Neamțul și Topolița. În sfârșit, limita nord – estică o constituie Culmea Pleșului. S-a apreciat că teritoriul depresiunii este încadrat geografic între :

nord - paralela 47 17 - latitudine N; est - meridianul 26 27 - longitudine E; sud - paralela 47 06 - latitudine N; vest - meridianul 26 09 - longitudine E. Cu o lungime pe direcția nord-sud de 27,5 kilometri, lată de 3,5 km. în dreptul Mănăstirii Neamț și de 14 km. între Mănăstirea Văratec și Dealul Staniște, teritoriul depresiunii pornește de la 600 metri înălțime în nord și scade treptat spre sud până la 320 metri, cu un relief variat, format din dealuri și văi largi de-a lungul apelor curgătoare. ... comuna Vânători-Neamț ocupă și părți din

ramificațiile estice ale Culmii Stânișoarei, fiind la limita dintre zona muntoasă și cea a Dealurilor Subcarpatice, reprezentate în cazul nostru de Depresiunea Neamțului. ” (Monografie)

2. Relieful

Relieful comunei Vânători-Neamț cuprinde patru zone distincte:

- de munte - ramificații ale Culmii Stânișoarei; înălțimi cu puțin peste 1000 metri; păduri mixte;
- de deal - dealuri fragmentate de ape curgătoare; înălțimi ce variază între 500 și 900 metri; păduri mixte;
- de câmpie - zonă joasă, depresionară, constituită din terasele de 2-6 metri și 10-15 metri ale râului Neamțu (Ozana) și ale pârâului Nemțișor;
- de luncă – zonă cu înclinație de la vest spre est, de-a lungul celor două ape curgătoare, râul Neamțu (Ozana) și pârâul Nemțișor. (1)

“*Zona de munte* de pe teritoriul comunei Vânători-Neamț, se încadrează în categoria munților de înălțime mică, dezvoltati în zona marginală până la cea internă a flisului, cu înălțimi cuprinse între 800 și 1200 metri, astfel, Chitigaia are 1194 metri, Sihla are 1178 metri, Dumeșnicul are 960 metri, Dobreanul are 931 metri, iar Secul are doar 917 metri.” (2)

„Din punct de vedere geologic “sunt munți alcătuiți din formațiuni ale flisului cretacic (cu marne cenușii și inocerami) și paleogen cu gresii de Tarcău și calcare eocene, conglomerate oligocene dispuse în succesiunea de benzi orientate NV-SE și cutate pe aceeași direcție ... un relief de culmi paralele, monoton și cu o morfologie simplă asemănătoare Obcinelor bucovinene.”” (3) (2)

„Partea muntoasă din sud-vestul comunei, este formată din ramificații ale Culmii Stănișoarei, masivul care se întinde de la Prisaca Dornei, Vama, Molid și Gura Humorului la nord, până la linia sudică dintre Bicaz și Piatra Neamț, având o linie mediană care imaginar, merge de la Frasin până la Leghin.

Principală culme care se află pe teritoriul comunei, este Chitigaia (1194 m) “cea prăpăstioasă și veșnic neguroasă” cum o descrie Dumitru Vacaru, cu înălțimi mici, având văi și pâlnii de versant formate prin solifluxiune, unele degradate slab, iar altele puternic degradate. În partea estică a Muntelui Chitigaia, își are izvorul pâraul Nemțișor. Pe partea dreaptă a Nemțișorului, se întâlnesc versanți formați din grohotișuri vechi, fixate, care prezintă câteva râpe torențiale și umeri de vale derivați din glacisuri-relief din pliocen și cuaternar.

Spre est, la limita cu Subcarpații, se întâlnesc abrupturi de pânză de sariaj, unele slab fragmentate, iar altele cu fragmentare puternică.

Culmile sunt acoperite cu păduri de brad în amestec cu foioase, lemnul exploatat în aceste păduri fiind prelucrat în fabrici de cherestea.

O altă regiune muntoasă o formează Muntele Sihla, unde se întâlnesc văi și pâlnii de versant formate prin solifluxiune, unele slab degradate, iar altele degradate puternic. Se întâlnesc și grohotișuri fixate, iar pe dreapta Secului se găsesc microreliefuri de alunecări vechi, stabilizate. Culmile sunt acoperite cu păduri bătrâne în care predomină bradul și fagul.

Vârful Sihlei cu cei 1178 metri, format din stînci uriașe, impresionează vizitatorul locurilor.

În sfârșit, Muntele Chita Mare (1059 m) și Chita Mică aflate în partea sud-vestică a teritoriului comunei Vânători-Neamț, prezintă „culmi sculpturale largi și rotunjite, cu vârfuri de modelare selectivă pe bază de conglomerate, sub formă de cupole. Se întâlnesc în zona Chitelor, numeroase arii de eroziune difuză, văi și pâlnii de versant puternic degradate, grohotișuri fixate și

alunecări de teren, azi fixate. Pe stânga apei Secului apar din loc în loc râpe torențiale și umeri de vale derivați din glacisuri.”” (4) (2)

„Vârful Secu având doar 917 metri înălțime, este caracterizat prin culmi înguste și rotunjite, cu văi și pâlnii de versant puternic degradate. Ici, colo, apar stânci singurate, așa numitele marmite eoliene.” (2)

„*Zona de deal*, se întinde pe o fâșie îngustă în lungul principalelor cursuri de apă ale Neamțului și Nemțișorului, având înălțimi cuprinse între 500 și 800 metri și fiind fragmentată de afluenții celor două ape. În unele locuri, dealurile sunt legate (sudate) de munți, iar în altele, formează unități de sine stătătoare.

Cea mai întinsă zonă deluroasă din comuna Vânători-Neamț, este reprezentată de Culmea Pleșului, culme din Subcarpații Moldovei, având orientarea NV-SE și fiind acoperită cu păduri de brad și foioase, în care predomină fagul și stejarul. Vârful Toaca cu cei 915 metri, reprezintă partea cea mai înaltă, scăzând în înălțime spre Tîrgu Neamț, unde ajunge la 630 metri, dominând orașul cu aspectul său de munte.

Culmea Pleșului reprezintă un anticlinal al formațiunilor miocene cu conglomerate burdigaliene și elemente verzui specifice Subcarpaților de la nord de Troțuș. Anticlinalul ușor deversat spre nord-est, acoperă o parte din orizontul superior al miocelului, care nu mai apare la suprafață decât în câteva puncte, pe marginea estică, trădat de prezența izvoarelor cu apă sărată de la Lunca și Oglinzi.

Văzută din Vânători-Neamț, marginea Culmii Pleșului are un aspect de munte datorat priporului stâncos evident în dreptul orașului Tîrgu Neamț, satele Condreni și Lunca, pripor mai pregnant decât în unele zone de munte din cauza eroziunii provocate de apele Nemțișorului unite cu ale Neamțului în imediata apropiere a coastei Pleșului, în timp ce la Nemțișor culmea pierde treptat din înălțime având aspectul unei câmpii inclinate spre sud-vest care se oprește în albia pârâului Nemțișor.

Privită din Valea Moldovei, Culmea Pleșului apare cu un profil zimțat ca al munților, platourile largi cu caracter piemontan, scăzând ca înălțime spre culoarul Moldovei.

Deși unitară ca aspect general, Culmea Pleșului este fragmentată în numeroase culmi, cu denumiri proprii. Începând de mai sus de Schitul Icoana, pe stânga Nemțișorului, sunt următoarele culmi: Dealul Coarnele Caprei, Dealul Schitului, Dealul Rusu Mare (818 m) care, împreună cu Dealul Rusu Mic, ocupă o suprafață de 122 fâci sau 183 hectare pășuni, fără pădure. Urmează Dealul Boura (posibil ca denumirea să vină de la bourii (zimbrii)

care populau aceste ținuturi în vechime), Dealul Aluni, Dealul Chiliei, Dealul Recea, Dealul Huma, Dealul Găinăriei, Dealul Iftimiei, Dealul Cărbuna, Dealul Chiriacul, Dealul Cărpiniș, Dealul Ruiniș, Dealul Căprăriei, Dealul Viei (Cojocarului), Dealul Batca Săștii, Dealul Slatina, Dealul Vartic.

Pe partea dreaptă, pâraul Nemțisor primește numeroși afluenți care fracționează zona deluroasă în următoarele culmi: Dealul Strugăriei, Dealul Icoanei, Dealul Afinișul, Dealul Nilul, Dealul Dobreanu (cu înălțimea de 913 metri, formează pe o porțiune, hotarul între comuna Vânători-Neamț și comuna Pipirig), Dealul Mălinului, Dealul Vulpiei, Dealul Cerdacului, Dealul Procov, Dealul Brăileanca, Dealul Trepezari, Dealul Tarnița și Pădurea Braniște.

De o parte și de alta a pâraului Secu, întâlnim numeroase culmi numite tot dealuri. Pe partea stângă a pâraului există: Dealul Tăciunele (obcina Tăciunelui apare într-un document din secolul al XVII-lea - Goanță, pag.177), Dealul Piciorul Crucii. Pe aceste două dealuri, există pășuni și fânețe aflate în proprietatea mănăstirilor Secu și Sihăstria (49,5 ha), Dealul Schitul lui Nifon, Dealul Vacilor și Dealul Vășanu. Pe partea dreaptă a pâraului Secu, sunt următoarele culmi: Dealul Răchitișul, Dealul Arșita Mare, Dealul Arșita Mică (30 ha). Ambele “arșite” erau până în anul 1950, poieni care erau folosite pentru pășunarea oilor. Ulterior, pe pășuni au fost plantați brazi, în prezent, terenurile fiind acoperite cu o frumoasă pădure de brazi. Următoarele culmi de pe partea dreapta a pâraului Secu sunt: Dealul Trapezoaia, Dealul Piciorul Rău, Dealul Roman, Dealul Busaga. Peste pâraul Valea Rea, se întâlnește Vârful lui Chitic, iar după pâraul Dobrului, apare Dealul Tiharai. Urmează Dealul Înalt (Dealul Vânătorilor) care are partea sudică plantată cu meri și pruni. Plantarea acestei livezi a început în anul 1964 (5 hectare) și a continuat până în anul 1970 când s-a ajuns la 55 hectare. Partea nordică a dealului a rămas acoperită cu pădure.

Dealul Bradișel se găsește în partea de sud a satului Vânători-Neamț, cu o înălțime de 375 metri în Batca lui Focșa. Numele vine de la pădurea amestecată în care, până în anul 1962, predominau brazii falnici. Au existat și mici suprafețe de fânețe și pășuni folosite în devălmășie, chiar mici suprafețe arabile care dădeau însă producții slabe. A fost suficient doar un singur an, 1963 - primul după colectivizare - ca pe acest deal să nu mai rămână decât puține tufe de mesteacăn, restul fiind tăiat fie pentru construcții, fie pentru foc.

Dealul Olarului este cultivat pe întreaga suprafață.

Dealul Osoiul cu înălțimea de 489 metri, a fost acoperit cu pădure de stejar până în anul 1930, an în care pădurea a fost tăiată, terenul transformându-se în pășune. În anul 1945 “Osoiul” a fost parcelat (20-40

prăjini) și împărțit celor care luptaseră pe front în cel de al doilea război mondial, văduvelor și orfanilor de război. În anul 1949 “Osoiul” este luat de către Primărie, cu destinația de pășune pentru ovine, apoi pentru bovine. După anul 1962, întreaga suprafață este trecută în folosința Cooperativei Agricole de Producție. În anul 1974, tarla “Osoi” a fost supusă unui proces de îmbunătățiri funciare, întreaga suprafață fiind cultivată cu ierburi perene, care au constituit baza furajeră a sectorului zootehnic al cooperativei.” (2)

„*Zona de câmpie.* Reduse ca suprafață, impropriu numite câmpii, ele fiind terasele Neamțului și Nemțișorului:

Rediu, cel mai bun teren din comună ca productivitate, a aparținut locuitorilor până în anul 1963 când, comasat, a intrat în administrarea Cooperativei Agricole de Producție. În anul 1991 în baza Legii 18, foștii proprietari au reintrat în posesie.

Coasta-Arini, până în jurul anului 1900 pădure rară cu predominanță în arini și tufe de mesteacăn, a devenit pășune, folosită în devălmășie. După anul 1923, sunt arate primele suprafețe, extinzându-se până la 100%. Comasate după anul 1962, suprafețele au fost cultivate în totalitate, în 1991, ele revenind proprietarilor de drept, productivitatea scăzând însă față de perioada în care terenul a aparținut Cooperativei Agricole de Producție.

Profesori, lanul mărginit de Budăi (stânga drumului), hotarul cu comuna Agapia și pâraul Porcului. Pe această suprafață, Școala “Arhimandrit Chiriac Nicolau” a primit 11 hectare de teren, luat în arendă de către învățatorii școlii.

La Movila, lan situat pe partea dreaptă a șoselei Vânători-Neamț -Tîrgu Neamț, între ultimile case din Vânători-Neamț și primele case din comuna Humulești.

Poiana lui Ureche, cuprinsă între Coasta Florenilor la sud, pâraul Valea Rea la vest, râul Neamț la nord și pâraul Dobrului la est, a fost proprietatea tatălui cronicarului Grigore Ureche, acesta donând-o după anul 1602, mănăstirii Secu nou construită. În anul 1923, *Poiana lui Ureche* a fost împărțită celor care participaseră la primul război mondial, orfanilor și văduvelor de război; după anul 1962, a fost inclusă în perimetrul Cooperativei Agricole de Producție iar după 1991, a fost redată foștilor proprietari.

Braniște, este trupul de teren cuprins între păurea Braniște și râul Neamț, de la Fabrica de Cherestea Vânători-Neamț și până la hotarul cu Braniștea Mănăstirii Neamț și reprezintă prima terasă pe stânga râului Neamț, înalta de 2-3 metri.

Bivolăria, se află la poalele Dealului Busaga între Valea Rea, pâraul Secu și Râul Neamț. Pădurea de stejari seculari de pe această suprafață, a fost tăiată în anul 1869, pentru acoperirea nevoii de lemn în vederea executării lucrărilor de reparații la mănăstirea Neamț, afectată de un incendiu important. Pentru început, au fost tăiați stejarii de pe o suprafață de 13,5 hectare care a devenit pășune pentru bivoli. Tăierile au continuat, ajungându-se la 75 hectare. Denumirea de Bivolărie, vine de la bivoli și bivolițele unor călugări veniți cu ei din Transilvania și care erau ținuti pe acest teren al mănăstirii. După anul 1950, o parte din teren, a fost cultivat cu grâu, porumb și cartofi. Începând cu anul 1985, suprafața este cultivată cu plante furajere, în special trifoi, parte din teren, fiind folosit ca pășune.

Există și alte tipuri de teren, formând lanuri reduse ca întindere, pe care se cultivă grâu, porumb, ovăz, secară, fasole, cartofi, etc. Aceste trupuri au diferite denumiri: Cărpiniș - în vestul satului Nemțișor, Ruiniș, Talincuța. Există și numeroase poiene folosite ca pășuni sau fânețe, situate pe marginile dealurilor cu pădure rară și chiar în zona muntoasă: Poiana - Pahomie, Taciunele, Rotunda, Răscoale, Strugaria, Coarnele Caprei, Cărbuna.

Poiana Fierăstrăului, Poiana din Mijloc, Poiana Raiului, Poiana lui Avram, Poiana Prisăcii, Poiana lui Maței, Poiana Ascunsă, Poiana la Beciuri - unde s-a organizat Zimbrăria "Dragoș Vodă". (2)

„*Zona de luncă*, terenuri aflate în lungul văilor Neamțului și Nemțișorului, înclinate de la vest spre est. Mai dezvoltată este lunca Neamțului care are o lățime de aproximativ 500 metri și sporește până la 1500 de metri în dreptul confluenței celor două ape. Lunca Nemțișorului nu depășește 500 metri. Valea râului Neamț este largă, meandrată, cu dese schimbări ale cursului, afectând în timpul debitelor maxime malul drept, în zona Poiana lui Ureche și Poiana Popii și în malul stâng, în dreptul satului Lunca, pentru a reveni în malul drept în capătul punții spre Vânători-Neamț. Aluviunile aduse de ape formează straturi cu grosimi de 1,1 metri până la 6 metri, alcătuite din prundișuri, nisipuri și chiar lentile argiloase cu materiale dislocate din maluri.” (Monografie)

3. Clima

„Clima depresiunii se încadrează într-o zonă temperat-continentală cu manifestare moderată, nuanța datorându-se zonei de adăpost în care se află comuna Vânători-Neamț care este închisă în partea vestică de ramificațiile Culmii Stânișoarei, iar în partea nord-estică de Culmea Pleșului, care apără

zona, de masele de aer subpolar din nord sau cele continentale din est și nord-est, reci iarna, calde și uscate vara. Circulația generală atmosferică este dominată de masele de aer maritim din vest și nord-vest care pierd o mare parte din umiditate la traversarea Carpaților Orientali.

La Vânători-Neamț, nu se fac înregistrări ale temperaturilor și nici alte măsurători, așa că aproximăm nivelul temperaturilor după cele de la Târgu-Neamț, unde media multianuală a aerului a fost de +8,2 grade Celsius, cea mai scăzută temperatură, +29,1 grade Celsius fiind înregistrată la 2 ianuarie 1909, iar cea mai ridicată, +37 grade Celsius, la 17 august 1952.

Precipitațiile atmosferice au înregistrat media de 672 mm anual, cele mai multe înregistrându-se la începutul verii, iar cele mai puține în luna februarie. Cantități maxime de precipitații au fost la 26 mai 1908, când s-au înregistrat 95,1 mm.

Direcțiile principalelor vânturi neregulate, care se manifestă în zonă sunt: din nord-vest=21%, din sud-vest=12%, din nord-est=5%, iar numărul zilelor cu calm reprezintă 32%.

În general, verile sunt scurte, răcoroase, toamnele lungi, rareori secetoase și iernile blânde.” (Monografie)

4. Rețeaua hidrografică

„Teritoriul comunei Vânători-Neamț este străbătut de o bogată rețea hidrografică cu ape de suprafață în număr de peste o sută. Principalele ape curgătoare sunt: Neamț (Ozana), Nemțișor și Secu.

Râul Neamț (Ozana) izvorăște din versantul estic al masivului Bivolul, izvorul aflându-se la altitudinea de 1100 metri. Denumirea apei este prezentă în documente încă din anul 1403. Până la punctul hidrometric Târgu-Neamț aflat la altitudinea de 347 metri, râul Neamț parcurge 36,9 km. La intrarea pe teritoriul comunei Vânători-Neamț, primește pe dreapta apele pârâului Secu, iar în dreptul satului Condreni primește, pe stânga, pârâul Nemțișor. După ce parcurge, spre est o distanță de 54 km, se varsă în râul Moldova, în dreptul satului Cristești. Are o vale largă, frumoasă și un curs instabil, urmare a variabilității debitelor. Are și alți afluenți de pe dreapta, ape mai mici: Valea Rea, Dobru, Cacovea. Este bogat în pește mărunț: mreie, grindele și boiștei.

Pârâul Nemțișor se varsă în râul Neamț, în dreptul satului Condreni. Lungimea cursului de la izvor la vărsare este de 23,4 km. Acest pârâu își adună apele dintr-un bazin cu suprafața de 78 km pătrați, având altitudinea medie a bazinului de 649 m. Debit maxim pentru pârâul Nemțișor s-a înregistrat în august 1991. Înclinarea spre est și compoziția albiilor din pietrișuri mari prinse între nisipuri sporește permeabilitatea straturilor, ceea ce face ca multe din pâraiele din zonă să-și micșoreze debitele în timpul verii,

iar în perioadele secetoase să rămână fără apă. Astfel de perioade au fost în anul 1946, din august 1986 până în aprilie 1987, în 1989 și în verile anilor 1990 și 2007. În general, apele locale prezintă mari variațiuni ale debitelor în timpul anului, fiind dependente de nivelul precipitațiilor. S-au înregistrat debite maxime ale râului Neamț în 28-29 mai 1971, 22 iunie 1979, 25 aprilie 1984, 5 septembrie 1989, 17-19 august 2005 și 25 iulie 2008.

Studii privind regimul hidrometric arată că aceste ape se alimentează:

30-40 % din precipitații (ploi)

30-40 % din topirea zăpezilor și numai

15-35 % din ape subterane (izvoare).” (Monografie)

„Tabelul de mai jos prezintă bazinul hidrografic al râului Neamț cu principalii săi afluenți.” (Monografie)

BAZINUL HIDROGRAFIC RAUL NEAMT

Codul					Cursul de apa	Date privind cursul de apa						Date privind bazinul hidrografic						Plansa	Observatii			
						Pozitia confluentei	Lungimea km	Altitudinea m		Panta medie ‰	Coeficient de sinuozitate	Suprafata km²		Altitudine a medie m		Suprafata fondului forestier						
Amonte	Aval																					
		41			Neamț (Ozana)	d	59		1360	276	12		1.35		410		683		26767		23,24	
					am. confl. Dolia		7		1360	698		95		1.32		20		972		1816		
			1		Dolia	d	0		1225	698	88		1.22		13		1027		1219		23	
					am. confl. Pluton-Dolhesti		15		1360	567		53		1.24		67		906		4730		
			2		Pluton-Dolhesti	d	14		920	567	25		1.46		69		867		5496		23	
					am. confl. Tărățeni(Agăpie)		5		920	718		40		1.32		11		920		669		
			1		Tărățeni	d	5		1000	718	56		1.26		9		940		835		23	
					am. confl. Mihăeț		9		920	639		31		1.25		34		903		1504		
			2		Mihăeț	d	7		1040	639	57		1.37		15		891		1715		23	
					am. confl. Domesnic		20		1360	509		42		1.20		164		858		12236		
			3		Domesnic	d	11		1000	509	45		1.28		17		786		1982		23	
					am. confl. Secul		25		1360	468		36		1.18		195		833		15255		
			4		Secul	d	10		1000	468	54		1.10		37		769		3312		23	
					am. confl. Glodul Mare		4		1000	585		104		1.32		5		858		563		
			1		Glodul Mare	s	4		800	585	54		1.06		13		845		1012		23	
					am. confl. Nemțișor		35		1360	392		28		1.19		249		799		19540		
			5		Nemțișor	s	25		1360	392	39		1.32		88		620		6301		23,24	
					am. confl. Drehuța		37		1360	381		26		1.21		339		753		25934		
	(40)	(41)	6		Drehuța (Cacova)	d	8		580	381	24		1.25		12		500		225		23,24	

5. Solurile

„Parte dominantă a mediului geografic, solurile s-au format în timp, prin interacțiunea factorilor naturali reprezentați de rocile de bază formate din depozite miocene: marne, gresii, conglomerate, gipsuri, precum și pietrișuri și luturi din depozite cuaternare, asupra cărora au influențat și factorii pedogenetici (relieful și clima), precum și factorul biologic reprezentat de plantele verzi și de microorganisme. Formarea și gradul de fertilitate ale solului au fost influențate și de acțiunile oamenilor. Solurile identificate în comuna Vânători-Neamț sunt din categoria celor slab fertile: sol brun-roșcat de pădure prezent în pădurile de foioase, dar și în cele de conifere. În unele zone, cum sunt cele din împrejurimile Sihlei, întâlnim litosoluri formate pe roca dură. Se găsesc pe teritoriul comunei și soluri brune acide de pădure ca și soluri podzolice de pădure și brun de fânețe cu grosimi de 5-12 centimetri, de culoare brun-cenușie, sărace în humus. Solurile de culoare brun-ruginie au în orizontul B acumulări de argilă care favorizează stagnarea apei și determină gleizarea solului.

În lunci, întâlnim soluri puțin evolute, formate pe depuneri aluvionare, nesolificate, cu structură eterogenă. Soluri subțiri, tinere (regosoluri) afânate, neevolute și nestabile, cu fertilitate redusă întâlnim și pe versanții înclinați din Culmea Pleșului, Dealul Înalt, Brădițel și Tihărai.

Pe suprafețele arabile ale comunei s-au identificat și zone cu soluri argiloiluviale (argilă depusă de inundații), podzolice și aluviale gleizate pentru îmbunătățirea cărora ar fi necesare măsuri de corectare a pH-ului. De altfel, se impune o nouă cartare a solului, urmată de măsuri de fertilizare, acțiuni greu de realizat în condițiile fărâmițării soarelui ca urmare a aplicării prevederilor Legii 18 din 1991.” (Monografie)

6. Vegetația

“Relieful, solurile, clima și în parte activitățile oamenilor, au creat condiții pentru apariția și dezvoltarea unei fitocenoze bogate și complexe. Cea mai mare parte din teritoriul comunei este acoperită cu vegetație forestieră, aproximativ 11. 641 hectare, reprezentând 70% din suprafață, în care ponderea speciilor ar fi următoarea: 64%, fagi, 20%, molizi, 14%, brazi și 2%, alte specii. Întâlnim în păduri și un bogat arboret format din soc, ienupăr, sânger, măceș, alun, călin, corn, clocotici, lemn-câinesc ș.a. Subarboretul lipsește în pădurile de brad. Dezvoltată este și vegetația ierboasă compusă din ferigi, golomăț, măcriș, coada cocoșului, viorele, lăcrămioare, ghiocci, brebenei, silnic, urzici, mierea ursului, fragi și multe altele.

Martie - mai 2013

Valentina PARASCHIV – F.R.D.S.

Din păduri se exploatează materialul lemnos care ia drumul fabricilor de cherestea, pentru construcții și pentru foc, dar se recoltează și alte produse precum rășina, coaja de copac, semințe, fructe de pădure, ciuperci variate, plante medicinale ș. a.

REZERVAȚIA ȘTIINȚIFICĂ DUMBRAVA. Între cele două ape care străbat comuna Vânători-Neamț, Neamțul și Nemțișorul, se află o limbă de pământ în prelungirea Dealului Brăileanca cu înălțimea scăzând de la 550 m, la vest, spre 460 m, la est, având o lungime de 3 km, lățimea de 1,5 km, ocupând suprafața de 55 ha, cu marginea nordică un abrupt format prin eroziune de apa Nemțișorului și înclinată spre sud până la fânețele care ating malul stâng al râului. Aceasta este Rezervația Științifică Dumbrava. Pe aici trece șoseaua Târgu-Neamț – Poiana Teiului.

Codrul, în proporție de 95% este format din exemplare de *Quercus robur* (stejar), cu înălțimi de până la 30 m, cu diametrul trunchiului între 0,80-1,50 m și vârsta cuprinsă între 150-200 de ani. Această pădure *reprezintă una din puținele zone care atestă codrii seculari care acopereau altădată Dealurile Subcarpatice*. Alături de stejar, se găsesc exemplare de carpen, jugastru, cireș și fag. Arbuștii sunt reprezentați de exemplare de alun, soc, păducel, corn, măceș, călin, lemn căinesc, iar ierburile de urzici, lăcrămioare, brusture, viorele, rodul pământului și altele.

Rezervația protejată a fost inclusă în Parcul Natural Vânători-Neamț. ”
(Monografie)

7. Fauna

“Cadrul natural, cu o bogată vegetație, a favorizat dezvoltarea unei faune diversificate. Întâlnim în pădurile care ne înconjoară cerbi, căprioare, urși, lupi, vulpi, jderi și veverițe. În zona dealurilor: iepuri, viezuri, bursuci, mistreți și în zonele mai joase, șoareci de pădure, nevăstuici, râși, pârși ș. a. Bogată este și categoria păsărilor, începând cu neamul ciorilor și continuând cu corbii, pupezele, ciocănitoarele, pițigoii, mierlele, sturzii, gaițele, turturelele, prepelițele ș. a. Spre Sihla, se întâlnesc exemplare ale ocoșilor de munte.

Primăvara apar stolurile de berze, rândunele și lăstuni, vin apoi privighetorile, ciocârliile, cucii, cintezele. Între păsările de noapte, amintim, bufnița, huhurezul și cucuveaua. Dintre răpitoare, își fac deseori apariția ulii și mai rar acvila de câmp. Să adăugăm și alte specii, precum dumbrăveanca, prigoria și graurul, pentru a încheia cu numerosul neam al vrăbiilor.

Vin la rând reptilele (șerpi, broaște, salamandre) și familiile greu de cuprins ale insectelor, fluturilor, furnicilor și altor numeroase gănganii de tot felul.

Să nu uităm și animalele din vecinătatea caselor precum șoarecii, guzganii, cârțițele, aricii.

Bogata rețea de ape dulci a oferit condiții pentru dezvoltarea unor populații de pești: păstrăvi, clean, mrele, boișteni, grindele și raci. Au fost amenajate câteva lacuri în care se crește crap. Astfel de amenajări se găsesc în Rezervația Dragoș Vodă, lângă Gara Veche, la Mănăstirea-Neamț, lângă Vovidenia, la Mănăstirea Sihăstria și lângă noul schit Poiana lui Ioan.

REZERVATIA DRAGOȘ-VODĂ. În partea stângă a șoselei care se îndreaptă către Mănăstirea-Neamț, pe versantul estic al Dealului Trepezări, s-a organizat, în anul 1968, pe o suprafață de 13 ha, o rezervație de faună carpatină în care s-au adus animale prinse vii din pădurile din zonă. Dorind sporirea atractivității spre rezervație, dar mai ales din dorința de a repopula zona cu dispăruții zimbri, s-au adus câteva exemplare din Polonia și din Caucaz, ajungându-se la zece exemplare, în anul 1978. Inventarul întocmit în acel an, mai înregistra: 7 cerbi carpatini, 3 cerbi lopătari, 2 perechi căprioare, 2 urși, 2 mistreți, o pereche de mufloni cu frumoasele lor coarne întoarse, lupi, vulpi și diferite specii de fazani. În anul 1982, patru exemplare de zimbri au fost duse în rezervația Bucșani-Dâmbovița. S-a sperat că cei rămași se vor înmulți, dar n-a fost să fie, fiindcă în 1992 mai rămăsese trei zimbri, în 1999 doar un exemplar iar în prezent, trăiesc în captivitate, 6 zimbri.” (Monografie)

“**ADMINISTRAȚIA PARCULUI NATURAL VÎNĂTORI NEAMȚ.** Un efectiv de 22 de exemplare de zimbri, se află într-un Țarc de Aclimatizare al Zimbrilor de 180 de ha, localizat în comuna Vânători-Neamț. Un proiect de reintroducere în libertate a zimbrului se desfășoară sub directă coordonare a Administrației Parcului Natural Vânători Neamț, program început în cadrul proiectului „*Managementul Conservării Biodiversității*”, finanțat de către Banca Mondială, Guvernul României și Regia Națională a Pădurilor.” (7)

“Zimbrul, animal simbol al Munților Carpați și mai ales al Moldovei medievale, menționat în *Historia animalium* a lui Aristotel (384 – 322 î. H) a trăit și în Moldova. Există numeroase dovezi, fie în săpăturile arheologice de la Drăgușeni-Botoșani, în cele de la Mândrișca-Bacău sau de la Roman. Pot constitui dovezi și cele peste 90 de toponime răspândite pe teritoriul României cu preponderență în Moldova și Transilvania. Și în pădurile noastre au trăit

exemplare de bour (zimbr) de la care ne-au rămas câteva toponime precum Pârâul Bourului, Poiana Bourului, Culmea Boura. Mai aducem ca argumente satul Zâmbrești precum și pârâul Zâmbrișor.

Vechi mențiuni găsim în *Psalitrea în versuri* (1673) a mitropolitului Dosoftei: Capul cel de buor de fiară vestită/ Sămnează putere țării nesmintită/ Pre câtu-i de mare fiara și buiacă/ Coarnele-n pășune, la pământ își pleacă/ De pre chip să vede buorul ce-i place/ C-ar vrea-n toată vremea/ Să stea țara-n pace.

Mai găsim mențiuni în *Viețile sfinților* (1683), în *Letopisețul Țării Moldovei* al lui Grigore Ureche, dar și în *Descriptio Moldaviae* a învățatului domn Dimitrie Cantemir, în care-l pomenește când bour, când zimbru (deși bourul dispăruse din peisajul Moldovei în jurul anului 1626) pentru a se hotărî scriind: *Zimbrul – aceasta este fiara al cărui cap Dragoș, primul domnitor al Moldovei a hotărât să fie pe stema Moldovei.*

Descriși în jurul anului 1770 de istoricul Sulzer, care-i prezenta ca boi de pădure, zimbrii aveau să dispară curând din cauza agriculturii extensive în dauna pădurilor, prin dezvoltarea exploatărilor forestiere, vânatului, bolilor și braconajului. Ultimele exemplare menționate au fost împușcate în anul 1800 în Munții Rodnei, la 1814, în zona Odorheiului, la 1817, în Munții Călimani (satul Morăreni) și la 1852, în Munții Maramureșului, la izvoarele Țibăului. Un zimbru, prins în 1810, în Munții Gurghiului, murea de bătrânețe în parcul Schonbrunn (Viena), în anul 1830. Simbol legendar pe vechea stemă a Moldovei, zimbrul se regăsește azi în noua stemă a României. ” (Monografie)

8. Resurse naturale

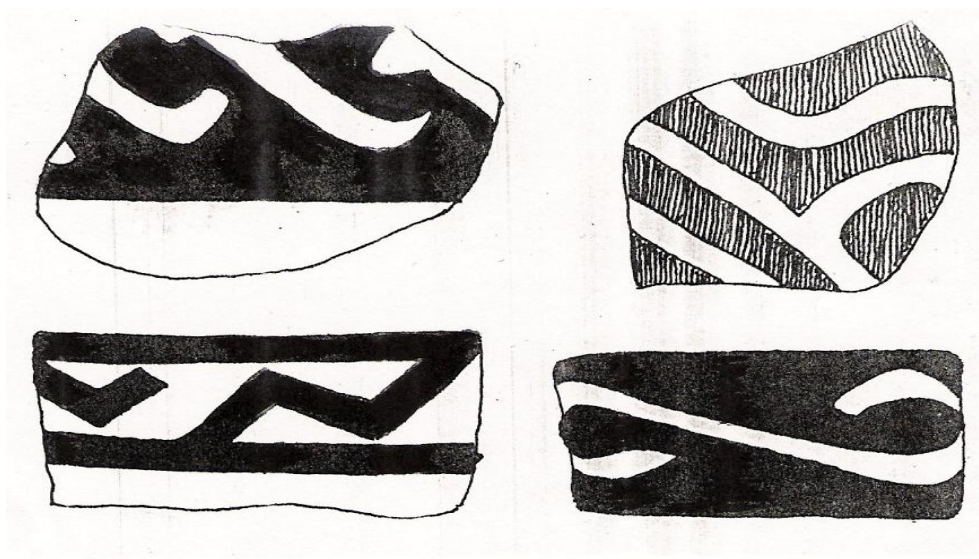
Resursele naturale de care dispune comuna Vînători-Neamț sunt:

- suprafețe importante de pășuni și fânețe ca resurse pentru hrana animalelor;
- suprafețe importante de păduri;
- existența plantelor aromatice și medicinale (cătină, măceș, soc, păducel, salcâm, roiniță);
- cadru natural propice dezvoltării agroturismului;
- ape curgătoare cu efective de pești;
- izvoare subterane sulfuroase
- izvoare subterane sarate

9. Repere istorice

„Teritoriul pe care-l ocupă astăzi comuna Vînători-Neamț, a fost locuit din cele mai vechi timpuri, mărturie stând descoperirile de la Slatina, Izvoare, Braniște dar nu numai. Construirea Cetății Neamț, a Mănăstirii Neamț și mai tarziu a celorlalte locașuri de închinăciune, argumentează existența unei populații stabile și relativ dense.

SĂPĂTURILE DIN POIANA SLATINA. Cercetări sistematice au început în anul 1984, sub îndrumarea cercetătorului Gheorghe Dumitroaia. Așa cum arată schița alăturată, s-au făcut săpături în trei zone din jurul Fântânii de Slatină. În timpul săpăturilor au fost găsite *resturi de construcții și vetre asociate cu cenușă și mult cărbune, ceramică fragmentară în bună stare de conservare și obiecte din piatră*⁽³⁾ aparținând culturilor: Starcevo-Criș, liniar-ceramică, Precucuteni (fazele II și III), Cucuteni (fazele A, A-B și B și specia ceramică C), Horodiștea-Erbiceni, Corlăteni, Canlia, civilizației dacilor liberi (sec. II–III d. H), culturii Sântana de Mureș, importante depuneri din epoca bronzului ca și ceramică aparținând secolelor V–VII, X–XII, și secolelor XVI–XIX. S-a descoperit la Slatina și un fragment dintr-un suport tip hora, dovadă a unor practici magico-religioase străvechi ale comunităților care au trăit în zonă și au folosit slatina pentru a obține sarea cristalizată (husca) utilizată în alimentație, pentru animale și pentru conservarea unor produse.” Monografie

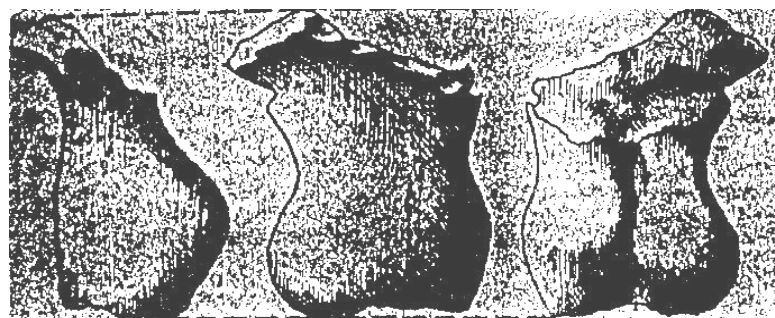

Ceramică pictată tip Starčevo-Criș (Zona A)

“Stârnesc un deosebit interes modalitățile variate de decorare a vaselor folosite de vechii locuitori: apăsare, ciupire, incizii, alveole, ornamente în relief, perforații și vopsire.

Cercetările de la Slatina au continuat în vara anului 1995 când s-au scos pietre plate de râu, cărbuni, cenușă și resturi ceramice aparținând culturilor Starčevo-Criș, Precucuteni și Epoca bronzului.⁽⁶⁾

Au fost descoperite și multe fragmente de vase decorate cu caneluri, incizii, proeminențe și impresiuni dispuse în benzi alternative asemănătoare vaselor de tip Precucuteni II.”*Monografie*

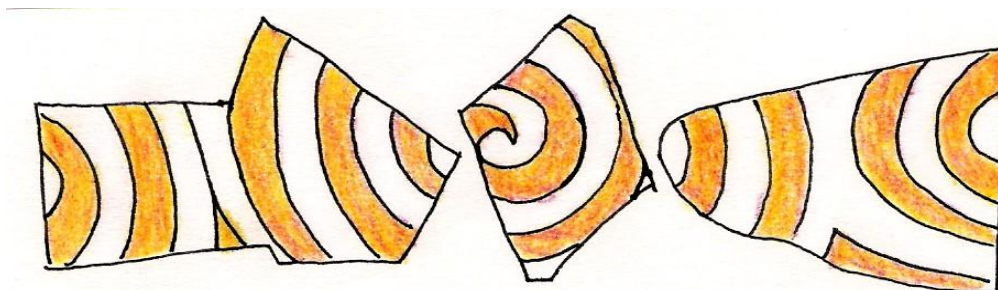
Fragments din suport tip horă

“Faza Cucuteni C este reprezentată aici de vase mari cu pereții groși și castroane din categoria ceramicii șnuruite specifică ultimei etape a culturii, decorată cu șnur și cu striuri verticale sau oblice realizate cu pieptenele.

Martie - mai 2013

Valentina PARASCHIV – F.R.D.S.

S-au descoperit și în zona B fragmente de amfore pictate cu negru pe fond roșu sau gălbui caracteristică fazei Cucuteni B și fragmente pictate tricrom cu benzi înguste albe și roșii, delimitate de culoarea neagră, pe cupe, străchini ș. a.” (Monografie)

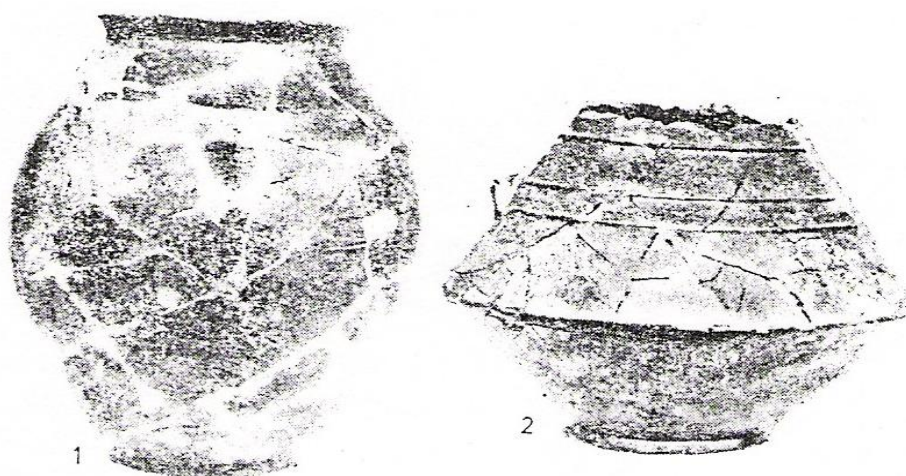

Cioburi descoperite în zona B

“COMPLEXUL ENEOLITIC DE LA IZVOARE. Sub stratul arabil de aproximativ 0,20 metri s-a descoperit primul nivel de locuire din epoca bronzului, Cultura Noua reprezentată de resturi de vatră, ceramică și oase de animale mari. S-au descoperit și obiecte din metal: un ac din sârmă realizat prin batere și un vârf de lance (0,178 m x 0,026 m) având greutatea de 43,7 grame. Sub acest strat, la 0,40 - 0,55 metri s-au descoperit câteva complexe eneolitice reprezentate de trei locuințe sărace ca inventar, resturi ceramice, topoare din silicolit, râșnițe și fragmente dintr-un idol. Ceramica extrasă este reprezentată de pahare, cupe, vase suport și vase mari pentru provizii având în partea superioară brâie în relief și alveole, fragmente - încadrate de cercetătorul Gheorghe Dumitroaia în cultura Cucuteni (faza A). Peste cele două nivele arheologice reprezentate de culturile Cucuteni și Noua, s-au suprapus *sporadice resturi de locuire datorate carpilor sec. II–III e. n.*” Monografie

“GRUPUL TUMULAR DE LA BRANIȘTE. Movilele de la Braniște au fost menționate pentru prima dată în Chestionarul difuzat în țară din inițiativa scriitorului Alexandru Odobescu în anul 1872. Aflate în zona fânețelor, movilele au rămas intacte și necercetate multă vreme. După colectivizare, extinzându-se suprafețele arabile și peste zona tumulilor, plugurile au tras an de an brazde adânci producând aplatizarea acestora. Primele cercetări în zona tumulilor de la Braniște au început în anul 1974 sub supravegherea cercetătorului Virgil Mihăilescu-Bârliba, efectuându-se săpături în tumulii 1 și 3 în anul 1974, în tumulii 29 și 30 în anul 1975 și în

tumulii 2 și 18 în anul 1976. Până în anul 1984, fuseseră cercetați zece din cei 34 tumuli identificați. Pe baza materialelor descoperite: ceramică lucrată la roată și cu mâna, urne, amfore (40 % importate), o cataramă, cuie, un pandantiv din fier, resturi de oase, ace din os, resturi dintr-o foaie de bronz, fragmente de sticlă, urme de incinerare ș.a., cercetătorul a afirmat că ne aflăm în fața unei necropole tumulare alcătuită din morminte și grupuri de morminte cu un tip de incinerare caracteristic culturii carpo-dacilor, cu anumite variante în funcție de vârstă, inițiere și sex, reprezentând și unele diferențieri sociale, demonstrând o civilizație dacică dezvoltată, puternic romanizată, integrată culturii Sântana de Mureș.

1. *Urnă din tumulul nr. 29*
2. *Urnă din tumulul nr. 30.*

Unul dintre cercetătorii istoriei începuturilor poporului nostru, aprecia că “trupul, trăsăturile vioaie ale feței, fruntea mică, asprimea vorbirii și o mulțime de cuvinte care nu au sens decât printre dâșii și a căror obârșie e pierdută - apoi multe obiceiuri deosebite ale plugarilor, ... o gramadă de povești pe care din străvechi le păstrează și pe care le amestecă cu rânduielile creștine, dovedesc că suntem o populație urmașă a dacilor de la munte, iar în munteni să vezi pe băștinașii dintru început ai țării care au în vinele lor sânge scitic.”” (2) (5)

“Așa și cred că ar sta lucrurile dacă, peste populația locală retrasă în munți în vremurile migrațiunii și ocupându-se cu creșterea animalelor, nu s-ar fi suprapus în decursul secolelor, populații străine.

Mai întâi în zonă vin sașii, la începutul secolului al XVIII-lea. În anul 1234, papa Grigore al XII-lea, sfătuia pe Bela al Ungariei, să nu îngăduie trecerea populației peste munți, deoarece, toți cei care se așezau printre valahi, se lepădau de credința catolică și se făceau una cu acei valahi (ortodocși). Totuși, emigrarea spre Moldova a fost permanentă și s-a intensificat în secolul al XVII. În 1635, spre exemplu, trimișii domnitorului Vasile Lupu îndemneau clujenii să treacă în Moldova, iar în anul 1662 principele Apafi, cerea bistrițenilor să oprească trecerea sărăcimii spre Moldova. Că trecerea a continuat, o constatăm din plângerea guvernului Transilvaniei către împăratul Leopold, căruia îi scria că „emigrările sunt greu de oprit”. Fenomenul se va intensifica atunci când țărani vor constata că regimul din Principate, era mai puțin apăsător decât cel din Transilvania.”^{(2) (6)}

„După 1700, an în care are loc unirea religioasă cu Roma, începe prigoana ortodoxiei, împotriva celor care refuzau unirea, astfel, mulți români din Transilvania trec în Moldova, o parte stabilindu-se și la Vânători-Neamț, scăpând în acest mod și de asuprirea socială exercitată de stăpânirea austro-ungară. În acea vreme, vin la Vânători-Neamț și la Pipirig, oieri din Țara Bârsei.

Un nou val de români transilvăneni, se stabilesc la Vânători-Neamț după înfrângerea răscoalei lui Horia, Cloșca și Crișan din anul 1784. Noii veniți, se vor așeza în partea sudică a satului, zonă care, din acest motiv, a primit denumirea de Ungureni.

Vin în zonă români din Transilvania și după Revoluția de la 1848, pentru a scăpa de teroarea declanșată împotriva celor care participaseră la revoluție.

În sfârșit, un ultim val, o ultima infuzie de element străin s-a produs după 1950 când, în jur de 15 familii de țigani nomazi (căldărari) au primit ordin de la Consiliul Popular al Raionului Tîrgu Neamț, să se stabilească pe un teren din gura Pârâului Porcului, între satele Vânători-Neamț și Humulești, formând o colonie în corturi mai întâi, ulterior fiind construite case.” ⁽²⁾

10. Analiza situației curente și descrierea comunității de romi.

10.1. Analiza situației curente

Analiza situației curente a comunei Vînători-Neamț, a presupus observarea a nouă domenii detaliate pe categorii, redată în tabelul următor:

Domenii	Categorii
1. Resurse Umane	a. Populația
	b. Piața muncii
2. Agricultură	a. Agricultură
	b. Zootehnia
	c. Pomicultura
	d. Silvicultura
	e. Apicultura
3. Infrastructură	a. Infrastructura de transport
	b. Infrastructura de utilități
	c. Fondul locuibil
4. Economic	a. Producție
	b. Comerț
	c. Servicii
5. Educație, cultură, servicii sociale	a. Învățământ
	b. Cultură
	c. Servicii sociale
	d. ONG

Martie - mai 2013

Valentina PARASCHIV – F.R.D.S.

6. Sănătate	Sănătate
7. Mediu	Mediu
8. Turism	Turism
9. Administratia publica locala	Structura APL

1. Resurse Umane

1.a. Populația.

Numărul total al populației comunei Vânători-Neamț, extras din documentele *Recensământului Populației 2011*, este de 7.594, structurat astfel:

Nr. Crt.	Denumire categorie	Număr
1.	sex feminine	3.638
2.	sex masculine	3.956
3.	populație activă	3.128
4.	copii	1.700
5.	pensionari	2.157

Conform aceleiași surse (*Recensământului Populației 2011*), 330 de persoane, s-au declarat ca fiind de etnie romă.

Culte religioase reprezentate pe teritoriul comunei Vânători-Neamț sunt:

- creștin ortodox de stil nou - majoritatea populației;
- creștin ortodox de stil vechi;
- penticostal - majoritate populației de etnie romă;
- adventist.

Dinamica, în conformitate cu datele înscrise în tabelul de mai jos, vorbește despre un proces de îmbătrânire manifestat în rândul populației din comună și modificări în sens negativ ale mentalității referitoare la întemeierea familiei, perioadele de timp analizate fiind 1 ianuarie - 31 decembrie 2012 și 1 ianuarie - 30 aprilie 2013.

An/ denumire indicator	Număr nașteri	Număr decese	Număr căsătorii
2012	83	82	50
2013 (ianuarie – aprilie)	20	39	3

1.b. Piața muncii

Din numărul total de 7.594 locuitori ai comunei Vânători-Neamț, 1.803 sunt persoane inactive dintre care doar 248 fiind șomeri înregistrați în evidențele A.J.O.F.M. Neamț. În ceea ce privește situația persoanelor active, ele sunt 660 ca număr, angajate în sistemul privat sau de stat, situație evidențiată în tabelul următor:

Nr. Crt.	Domeniu	Număr mediu
1.	Număr mediu salariați în administrație publică și apărare, asigurări sociale din sistemul public	34
2.	Număr mediu salariați în învățământ	150
3.	Număr mediu salariați în sănătate și asistența socială	30
4.	Număr mediu salariați în intermediari financiare și asigurări;	5
5.	Număr mediu salariați în distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	6
6.	Număr mediu salariați în agricultură, silvicultură și pescuit	55
7.	Număr mediu salariați în industrie	204
8.	Număr mediu salariați în industria prelucrătoare	198
9.	Număr mediu salariați în construcții	42

Martie - mai 2013

Valentina PARASCHIV – F.R.D.S.

10.	Număr mediu salariați în comerț, repararea autovehiculelor și motocicletelor	88
11.	Număr mediu salariați în transport și depozitare	19
12.	Număr mediu salariați în hoteluri și restaurante	36
13.	Număr mediu salariați în activități de spectacole, culturale și recreative	1

2. Agricultura

2.a. Agricultura

Suprafața pe care se întinde comuna Vânători-Neamț, este de 16.731 ha, dintre care 1.000,2 ha intravilan și 15.730,8 ha extravilan. Activitatea principală a locuitorilor este agricultura. Majoritatea unităților aflate pe raza comunei, sunt exploatații gospodărești agricole individuale, existând și câteva unități cu personalitate juridică.

În conformitate cu categoriile de folosință, terenul are următoarea structură:

Nr. Crt.	Categorie de folosință	Suprafață (ha)
1.	Arabil	1.489 ha
2.	Pășune	1.805 ha
3.	Fânețe	855 ha
4.	Pădure	11.641 ha
5.	Livezi	41 ha
6.	Luciu de apă	220 ha

În ceea ce privește destinația culturilor, terenurile sunt evidențiate în tabel:

Nr. Crt.	Denumire cultură	Suprafață (ha)
1.	cereale boabe, din care:	450 ha
	• orz	9 ha
	• ovăz	25 ha
	• porumb	401 ha

Martie - mai 2013

Valentina PARASCHIV – F.R.D.S.

2.	cartof	187 ha
3.	legume	25 ha
4.	plante de nutreț	827 ha

Pentru efectuarea lucrărilor agricole, sunt utilizate utilaje mecanice (tractoare dotate cu pluguri mecanice, semănători și discuri, combine), existând în același timp și persoane care folosesc încă utilaje cu tracțiune animală.

2.b. Zootehnia

Suprafața mare de pășuni și fânețe de care dispune comuna, a permis existența unui efectiv numeros de animale după cum urmează:

Nr. Crt.	Categorie	Număr
1.	bovine	1.210
2.	ovine	3.120
3.	porcine	1.150
4.	cabaline	270
5.	pasari	13.500

Numărul mare de bovine și ovine de pe raza comunei, a permis înființarea și funcționarea în anii trecuți, a unui număr de 9 centre de colectare și prelucrare a laptelui dar, apariția unui agent economic extern puternic, a produs falimentul întreprinzătorilor locali, în prezent, simțindu-se imperios nevoia reînființării unui centru local de colectare a laptelui.

S-au înființat doua asociații ale crescătorilor de animale respectiv Asociația Crescătorilor de Animale ZIMBRU si Asociatia Crescătorilor de Taurine BRADU care au ca scop activitatea de crestere si comercializare a animalelor și produselor conexe, sprijinirea intereselor profesionale, tehnice, economice și juridice ale membrilor săi, fermieri și crescători de animale.

În pofida scăderii interesului populației pentru creșterea animalelor, sectorul zootehnic poate fi dezvoltat prin înființarea unor ferme zootehnice sub forma de întreprinderi sociale care să se adreseze diverselor categorii

defavorizate (persoane de etnie romă, persoane fără loc de muncă trecute de vârsta de 45 de ani, tineri șomeri, etc.).

Serviciile medical-veterinare, sunt asigurate de către un medic veterinar care se deplasează la domiciliile solicitanților, în comună neexistând un dispensar veterinar în care să fie oferite servicii de specialitate.

2.c. Pomicultura

În comună, pomii fructiferi sunt prezenți în jurul gospodăriilor și pe suprafețe special amenajate (livezi).

Nr. Crt.	Specie de pom fructifer	Număr
1.	măr	2.400
2.	păr	2.200
3.	vișin și cireș	800
4.	nuc	360
5.	altele	40

2.d. Silvicultura

Suprafața cu păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră a comunei Vânători-Neamț este de 11.641 ha, reprezentând 69,5% din suprafața totală a comunei, suprafață aflată în proprietatea *Mitropoliei Moldovei și Bucovinei* în procent de aproximativ 90%, restul suprafeței fiind reprezentată de terenurile împădurite incluse în *Administrația Parcului Natural Vânători-Neamț*, aflat în proprietatea Statului Român.

2.e. Apicultura

Cadrul natural în care pomii fructiferi și pădurile sunt atât de bine reprezentate, favorizează dezvoltarea domeniului apicol astfel, în comună există un număr de 15 apicultori care dețin 400 de familii albine, produsele pe care le obțin fiind mierea de albine, ceara și alte produse specifice precum propolisul și/ sau lăptișorul de matcă.

3. Infrastructura

3.a. Infrastructura de transport

Rețeaua de drumuri a comunei Vînători-Neamț, este alcătuită din drumuri naționale (11 km), drumuri județene (8 km), drumuri sătești, vecinale și comunale (82 km din care 5 km asfaltați).

- Drumul național de DN 15 B;
- Drumul județean 155C spre Manastirea Neamt
- Drumul județean 157F spre Manastirea Sihastria

Orașe importante apropiate:

- Tîrgu Neamț - 4 km, pe DN 15 B;
- Pașcani - 45 km, pe DN 15B, DN28A și DN2/E85;
- Roman – 72 Km pe DN 15B si DN2/E85
- Piatra Neamț - 46 km, pe DN 15B, DN 15C si DN15D

Distanța din centrul comunei până la:

- DN 15 C – 5 Km;
- E 85 – 20 Km
- Gara Pașcani – 47 Km
- Aeroport Iași – 116 km,
- Aeroport Suceava – 75 km,
- Aeroport Bacau – 117 Km
- Benzinărie Cristești – 20 km.
- Benzinărie Humulești – 5 Km

3.b. Infrastructura de utilități

- **Sistem de alimentare cu apă** există la nivelul a trei sate, Vînători-Neamț, Lunca și Nemțișor, fiind în plan extindere în satul Mănăstirea Neamț.
- **Sistem de canalizare și stație de epurare** există în satele Lunca și Nemțișor, urmând a fi extins în satele Vînători-Neamț și Mănăstirea Neamț.
- **Sistem de alimentare cu energie electrică**, există la nivelul întregii comune, comuna Vînători-Neamț fiind racordată la sistemul energetic național, locuințele fiind branșate la acest sistem, în proporție de 85%. Consumatorii sunt alimentați cu energie electrică din rețele de distribuție de joasă tensiune de 0,4 KW. Există probleme în comunitățile de romi, respectiv UMTF unde, după executarea lucrărilor de regularizare a râului Ozana, vor fie eliberate certificate de proprietate, în baza cărora vor putea fi încheiate contracte pentru conectarea la rețeaua de current electric;

pentru romii din comunitatea UMTF, trebuie gasite soluții de încadrare în muncă în vederea obținerii veniturilor asigurării inclusive a costului curentului electric.

- **Sistem de alimentare cu gaze naturale**, există la nivelul unor zone (aproximativ 5% din totalul gospodăriilor din satul Vinatori-Neamț), proiectul pentru extindere la nivelul întregii comune, fiind în lucru urmand ca in septembrie 2013 sa inceapa implementarea lui pe raza intregii commune.
- **Infrastructură de comunicații IT, telefonie fixă și mobilă bine dezvoltată:**
 - centrale de telefonie fixă: ROMTELECOM, RDS;
 - firme de telefonie mobilă: ORANGE, VODAFONE, COSMOTE;
 - firmele de televiziune prin cablu: DOLCE,
 - televiziune local TVNEAMT

Accesul la internet se realizează prin intermediul distribuitorul de cablu TV și acoperă 100% din necesarul comunei.

3.c. Fondul locuibil

Spațiul de locuit al comunei Vînători-Neamț, prezintă caracteristici proprii așezărilor rurale de deal-munte, traversate de ape curgătoare, ceea ce face ca înălțimea clădirilor să fie scăzută.

În conformitate cu recensământul din anul 2011, numărul locuințelor private, este prezentat în tabelul de mai jos:

Nr. Crt.	Sat	Număr clădiri
1.	Vînători-Neamț	1.571
2.	Nemțișor	580
3.	Lunca	392
4.	Mănăstirea Neamț	113
	total	2.656

4. Economic

4.a. Producție și 4.b. Comerț

“Deși noțiunea de rural nu este sinonimă cu agricultura (cu activitățile agricole) ponderea și veniturile obținute din alte activități decât cele agricole au scăzut foarte mult, mai ales după anul 1990, ceea ce demonstrează că, în mediul rural nu sunt decât firave alternative ocupaționale în afara agriculturii. În acest sens, pe raza comunei Vînători-Neamț, sunt înscrși în documentele

Primăriei, aproximativ 300 de agenți economici, dintre care menționăm în tabel, pe cei care sunt activi:” (2)

Nr. crt.	Tip de activitate a- producție b- comerț	Agenți economici
1.	a. prelucrare lemn (cherestea, mic mobilier, sculptură, dogărit)	S.C. SILVEX S.A.; Fabrica de cherestea “SFÂNTA TROIȚĂ”; S.C. TRICOȘOIM S.R.L.; S.C. ULPROD S.R.L.
2.	a. croitorie, confecții, tricotaje	S.C. DCLASS S.R.L.; S.C. DELIA S.R.L.; S.C. MARCONF S.R.L.; S.C. ZAMIN PROD S.R.L.
3.	a. confecționare articole nou-născuți	S.C. OMAREL S.R.L.; S.C. PRICHINDEL S.R.L.; S.C. MATERNA S.R.L.
4.	a. prelucrare cauciuc	S.C. CATRIC S.R.L.; S.C. MOLDOVA NOUA S.R.L.; S.C. ULPROD S.R.L.
5.	a. confecționări tâmplărie PVC, aluminiu	S.C. TOP DÉCOR S.R.L.
6.	a. confecții metalice	S.C. CUIUL S.R.L.; S.C. OȘLOBANU PRESTACOM S.R.L.
7.	a. cultivare flori	A.F. LAZĂR
8.	b. minimarket cu vânzare agro-alimentară	S.C. BANSIMEX SRL; SC CASA VINATORULUI SRL;
9.	b. farmacie	SC FARMACIA SF. TEODORA SRL

4.c. Servicii

Apropierea de orașul Tîrgu Neamț, a influențat negativ existența unor sucursale/ filiale/ puncte de lucru a bancilor și/ sau companiilor de asigurare pe raza comunei.

Singura bancă prezentată în comuna Vînători-Neamț, este CEC BANK care are un punct de lucru în satul Vînători-Neamț.

5. Educație, cultură, servicii sociale

5. a. Învățământ

Martie - mai 2013

Valentina PARASCHIV – F.R.D.S.

Structura organizatorică a școlii este corespunzătoare la nivelul comunei și este prezentată în tabelul următor, în care pot fi vizualizați indicatori principali în domeniu respectiv numărul și tipul unităților de învățământ, numărul cadrelor didactice, numărul preșcolarilor și cel al elevilor precum și numărul elevilor care au abandonat școala în ultimul an de învățământ 2011-2012.

Nr. crt.		La nivel de comună	Șc. Nr. 1	Șc. Nr. 2	Șc. Lunca	Șc. Nemțișor	Grădinița Nr. 1	Grădinița Ungureni
1.	Nr. preșcolari și elevi	847	433	123	138	153	65	15
2.	Nr. elevi abandon	28	21	4	2	1		
3.	Nr. elevi	682	353	93	104	132		
4.	Nr. preșcolari	165		30	34	21	65	15
5.	Nr. clase	45	21	7	8	9		
6.	Nr. elevi cl. I - IV	351	192	52	46	61		
7.	Nr. clase I - IV	18	9	3	2	4		
8.	Nr. elevi cl. V - VIII	331	161	41	58	71		
9.	Nr. clase V - VIII	19	8	3	4	4		
10.	Nr. grupe grădiniță	8		1	2	1	3	1
11.	Nr. cadre didactice	55	23	8	9	11	3	1
12.	Nr. educatoare	8		1	2	1	3	1
13.	Nr. învățători	18	9	3	2	4		
14.	Nr. profesori	29	14	4	5	6		

Prezența masivă a bisericii ortodoxe române în viața comunei Vânători-Neamț, se face simțită și în domeniul învățământului, prin intermediul Seminarului Teologic Liceal Ortodox “Veniamin Costachi” de la Mănăstirea Neamț”.

5. b. *Cultură*

Zonă cu puternice tradiții în domeniul cultural și spiritual, are obiectivele culturale foarte bine reprezentate pe raza comunei Vânători-Neamț, activitățile specifice domeniului, având susținere din partea APL, a reprezentanților clerului bisericesc ortodox, al instituțiilor locale, ONG-urilor locale precum și a locuitorilor.

Obiective culturale:

- două muzee etnografie (Muzeul Sătesc din satul Vânători-Neamț și casa muzeu “Vasile Gaman” din satul Lunca);
- trei muzee mănăstirești (Mănăstirile Neamț, Secu și Sihăstria);
- un muzeu literar (“Mihail Sadoveanu” de la Schitul Vovidenia);
- tipografia de la Mănăstirea Neamț;
- biblioteca comunală, care oferă punct BIBLIONET prin intermediul căruia, este acordat acces gratuit la internet pentru toata populația comunei;
- căminul cultural;
- patru mănăstiri; Neamț, Secu, Sihăstria, și Dobru;
- 9 schituri: Vovidenia, Procov, Icoana Nouă, Icoana veche, Cărbuna, Braniște, Schitul Nifon și Poiana lui Ion;
- 5 biserici ortodoxe stil nou și una stil vechi;
- Academia Teologică “Sf. Ioan Iacob” din cadrul Seminarului Teologic “Veniamin Costachi” de la Mănăstirea Neamț;
- Parcul Natural Vânători-Neamț;
- Rezervația de zimbri “Dragoș Vodă”.

Formații artistice care promovează cântecul, tradițiile și portul popular:

- Corul mixt „Vânătorii lui Ștefan cel Mare”;
- Ansamblul de dansuri „Dor Vânătoresc”;
- Ansamblul “Șezătoarea”.

5.c. Servicii sociale

În cadrul Primăriei Vânători-Neamț, există Compartimentul de Servicii publice de asistență socială, care deține două acreditări:

- Servicii de Informare, Consiliere, Asistență și Suport în Activitățile Școlar-educative pentru copii și familii în dificultate, care se desfășoară în cadrul Centrului de zi cu program educațional de tip after-school.
- Servicii de Consiliere, informare, asistență și suport pentru copiii și familiile aflate în situație de risc social .

În ciuda personalului insuficient angajat în structurile de resort ale administrației publice locale, sunt prestate către populație următoarele servicii:

- întocmirea de anchete sociale pentru persoanele cu handicap;
- întocmirea de caracterizări pentru asistenții maternali;

Martie - mai 2013

Valentina PARASCHIV – F.R.D.S.

- completarea fișelor medicale anuale pentru asistenții maternali profesioniști;
- consilierea familiilor care se confruntă cu probleme sociale;
- întocmirea de anchete sociale pentru elevii care solicită ajutor social, pentru familiile dezorganizate, pentru persoanele dependente de alcool;
- identificarea, întocmirea dosarelor pentru beneficiarii de ajutor social precum și gestionarea acestora;
- întocmirea documentațiilor pentru acordarea subvențiilor de căldură.

5.d. ONG

Pe raza comunei Vânători-Neamț, sunt prezente 5 organizațiile nonguvernamentale care au sediul în localitate, patru dintre ele activând în domeniul mediului iar a cincea, desfășurându-și activitatea în domeniul cultural, astfel:

1. Clubul Ecologic ECOMIL 2002 (mediu)
2. ECO-CLUB 20 OZANA (mediu)
3. ECO-NEMTISOR (mediu)
4. AGROFOREST (mediu)
5. Asociația Culturală "VOVIDENIA-NEAMȚ".

6. Sănătate

Pe raza comunei Vânători-Neamț, există:

- un Dispensar Uman, în care funcționează în condiții bune, trei cabinete individuale de medicină de familie; clădirea a fost renovată în vară anului 2012;
- două locații/ puncte medicale, în satele Lunca respectiv Nemțișor, în care pot fi acordate consultații; clădirea în care se găsește dispensarul din satul Lunca, a beneficiat recent de lucrări de renovare;
- o farmacie în centrul comunei;
- 3 medici de familie;
- un farmacist;
- 6 asistenți sanitari;
- un mediator sanitar pentru populația de etnie romă.

7. Mediu

Printre obligațiile Administrației Publice Locale, se numără și aceea de gestionare a activităților de colectare, transport și eliminare a deșeurilor din localitate.

În acest sens, politica Uniunii Europene în acest domeniu, este aplicată în baza Planului Județean de Gestionare a Deșeurilor (PRGD) aprobat prin Ordinul comun al Ministerului Mediului și de Gospodărire a Apelor și al Ministerului Integrării Europene, întocmit în baza Strategiei Naționale de Gestionare a Deșeurilor (SNGD) și a Planului Național de Gestionare a Deșeurilor (PNGD).

Pe plan local, sistemul de colectare a deșeurilor este satisfăcător din punct de vedere al temporizării de două ori per lună – dar nesatisfăcător ca modalitate, deoarece el nu se derulează în mod selectiv și nu este susținut de dotări moderne.

Conducerea APL, are în vedere oportunitățile oferite de legislație, pentru accesarea de fonduri interne și europene, necesare pentru eliminarea aspectelor negative existente pe plan local în acest plan al vieții comunitare.

8. Turism

Domeniul turismului, deși nu dezvoltat pe măsura oportunităților oferite de natura regiunii, este reprezentat prin unități de cazare și unități de alimentație care oferă servicii specifice.

Unități de cazare (hosteluri și pensiuni turistice):

- “Hanul Urșilor”;
- “Perla Neamțului”;
- “Zimbru”,
- “Edera”;
- “Han Maria”.

Unități de alimentație:

- S.C. MONEDY S.R.L. (servicii de alimentație și turism);
- S.C. LILFARM S.R.L. (servicii de alimentație și turism);
- S.C. MEG&CIPRY S.R.L. (servicii de alimentație).

Pensiunile turistice din comuna Vânători-Neamț sunt pensiuni private, care oferă servicii de cazare și masă, la cerere, fiind organizate evenimente, precum botezuri, nunți, mese festive.

Martie - mai 2013

Valentina PARASCHIV – F.R.D.S.

O atracție unică pentru turismul local este *ADMINISTRAȚIA PARCULUI NATURAL VÎNĂTORI NEAMȚ*, importanța obiectivului, contribuind la includerea în prezentul document, a *Strategie de vizitare a APNVN*.

STRATEGIA DE VIZITARE

“PLANUL DE MANAGEMENT AL VIZITATORILOR Parcul Natural Vânători Neamț în raza comunei Vânători Neamț

Parcul Natural Vânători Neamț a fost constituit în anul 1999, la acea dată având statutul de „parc forestier”. Aceasta atât datorită suprafeței mari de pădure aflată în cadrul Parcului (fondul forestier reprezintă 80% din total), dar mai ales datorită calității excepționale a arboretelor (mai bine de jumătate având vârste mai mari de 100 ani, ajungând chiar la 180-200 ani, prezenței arboretelor pure de brad, a unor specii forestiere de valoare etc). Denumirea de „parc forestier” reprezintă în continuare un punct de interes pentru cei interesați în protecția naturii (din țară și de peste hotare), reprezentând încă o idee inedită.

Schimbarea denumirii, în cea actuală, a avut loc în anul 2003, ca urmare a adoptării de către România a clasificării internaționale, parcurile naturale fiind acele arii naturale protejate al căror scop este protecția și conservarea unor ansambluri peisagistice în care interacțiunea activităților umane cu natura de-a lungul timpului a creat o zonă distinctă, cu valoare semnificativă peisagistică și/ sau culturală. Specificul Parcului este dat tocmai de aceste valori culturale și spirituale. Comunitatea monahală prezentă în Parc, este a doua ca mărime în Europa (după cea de la Muntele Athos), dar se evidențiază față de aceasta prin locarea inedită, pe plan european, în zona forestieră.

Parcul se află situat în bazinele hidrografice ale Ozanei și Cracăului, existând din acest punct de vedere două zone distincte în interiorul Parcului. Bazinul Ozanei, care datorită poziționării așezămintelor monahale, a unei rețele de drumuri mai bine dezvoltate, reprezintă zona de maxim interes turistic (discutând doar din punct de vedere numeric) și bazinul Cracăului, zona sălbatică a Parcului. În bazinul Ozanei trei sunt afluenții mai importanți Nemțișorul, Secu și Agapia, doar primii doi se află în raza comunei Vânători-Neamț. Valea Agapiei, aflată în raza comunei Agapia, cu mânăstirile de maici Agapia și Văratec, foarte apropiate una de cealaltă, cu cea mai bine dezvoltată infrastructură turistică a zonei, reprezintă un caz aparte.

Văile Nemțișorului (cu Mănăstirea Neamț și cu schiturile aferente) și Secului (cu Mănăstirile Secu, Sihăstria și cu schiturile aferente), divergente ocupă o mare suprafață din Parc, în jur de 12,000 ha reprezentând mai mult de o treime din suprafața acestuia.

LOCALIZARE

Parcul Natural Vânători Neamț se află situat în nordul județului Neamț, la granița cu Județul Suceava, în raza comunelor Crăcăoani, Agapia, Vânători-Neamț, a orașului Târgu Neamț și a stațiunilor Bălțătești și Oglinzi. Din punct de vedere geografic, parcul se întinde pe versantul estic al Munților Stânișoarei, subdiviziunea Munții Neamțului și peste Subcarpații Neamțului, acoperind o parte a bazinelor hidrografice Ozana și Cracău.

Suprafața parcului este de 30.818ha, din care 26.190,51 ha pădure.

Zona la care se referă proiectul se află pe raza comunei Vânători-Neamț având o suprafață de 12.154 ha, din care 10.869,5 ha pădure.

Parcul Natural Vânători-Neamț este o arie protejată constituită în anul 1999, cu statut de parc natural, destinată protejării moștenirii naturale, spirituale și culturale a zonei, gospodăririi durabile a pădurilor, conservării peisajului și tradițiilor locale, reintroducerii zimbrului în arealul său natural și încurajării turismului bazat pe aceste valori.

1. Zonarea și obiectivele din punct de vedere al conservării naturii

Martie - mai 2013

Valentina PARASCHIV – F.R.D.S.

- suprafețele se referă doar la Parcul Natural Vânători-Neamț în raza comunei Vânători-Neamț.

- **Obiectivele Parcului Natural Vânători-Neamț**

Zona include o largă paletă de valori naturale, culturale și istorice, în consecință obiectivele administrației parcului sunt :

Obiectivele de management ale administrației parcului:

- Menținerea biodiversității prin conservarea speciilor și ecosistemelor cheie, precum și a peisajelor din cuprinsul parcului;
- Realizarea centrului de creștere a zimbrului, procurarea materialului genetic corespunzător și punerea în libertate a primului grup;
- Menținerea certificării managementului forestier adaptat obiectivelor ariei protejate Parcul Natural Vânători-Neamț;
- Atragerea turiștilor și extinderea perioadei de ședere în zonă prin dezvoltarea ecoturismului și promovarea valorilor natural-spirituale, tradiționale, istorice și culturale ale regiunii;
- Sprijinirea comunităților în păstrarea valorilor spirituale, deprinderilor și obiceiurilor tradiționale în beneficiul tuturor;
- Promovarea și crearea oportunităților pentru dezvoltarea durabilă a economiei locale în concordanță cu obiectivele parcului;
- Implicarea publicului și a comunităților în conservarea valorilor parcului prin programe de educație și conștientizare;
- Întărirea capacității administrative, stabilirea unor mecanisme adecvate pentru continuarea activităților specifice și promovarea unei strânse colaborări cu factorii interesați din aria de cuprindere a Parcului Natural Vânători Neamț.

Zonarea internă, a Parcului Natural Vânători Neamț.
Datorita situației sale specifice, planul de management al Parcului este singurul din România care promovează conceptul de Sacred Natural Site (necunoscut de IUCN). Pentru acest amestec unic dintre natura și spiritualitate, reprezentat de Parcul Natural Vânători Neamț, s-a întocmit documentația pentru includerea în tentative list pentru România, ca prim pas în vederea includerii acestui sit în World Heritage Sites, ca sit mixt (cultural și natural), unicul din România.

Din punct de vedere al zonării interne, conform OU 57/2007, suprafața Parcului Natural Vânători Neamț se împarte în trei zone:

- zona de protecție integrală
- zona tampon - zona de management durabil
- zona de dezvoltare durabilă

A. Zona de protecție integrală

Zona de conservare integrală are o suprafață totală de 240,7 hectare și se compune, pe raza Comunei Vânători, din două trupuri, după cum urmează:

- **Zona de aclimatizare a zimbrului**, O.S. Tg Neamț ,UP II Dumbrava , ua 14 C,D 15 A%,B, 21D%,V%, 22A% ,B,V , 23A%,B, C, 24A,B ,25 A,B,C,D,E,F,V ,28A% în suprafață totală de 177,0 ha (suprafața efectivă a țarcului de zimbr).

- **Zona Rezervației de Stejari Dumbrava** ,O.S. Tg Neamț ,UP II Dumbrava , ua 19A,B, 20 în suprafață totală de 63,7 ha (Rezervația de Stejari Dumbrava).

Parcelele care sunt incluse în zona de protecție integrală :

Zona de protecție integrală	Ocolul	UP	ua	Suprafața
Zona de aclimatizare a zimbrului	Tg. Neamț	II Dumbrava	14 C	35
	Tg. Neamț	II Dumbrava	14 D	1,4
	Tg. Neamț	II Dumbrava	15 A%	6,5
	Tg. Neamț	II Dumbrava	15 B	10,7
	Tg. Neamț	II Dumbrava	21 D%	1,2
	Tg. Neamț	II Dumbrava	21V%	1,3
	Tg. Neamț	II Dumbrava	22 A%	16,7
	Tg. Neamț	II Dumbrava	22 B	3,9
	Tg. Neamț	II Dumbrava	22V	0,5
	Tg. Neamț	II Dumbrava	23 A%	7,6
	Tg. Neamț	II Dumbrava	23 B	10,9
	Tg. Neamț	II Dumbrava	23 C	6,9
	Tg. Neamț	II Dumbrava	24 A	24,3
	Tg. Neamț	II Dumbrava	24 B	1,1
	Tg. Neamț	II Dumbrava	25 A	0,9
	Tg. Neamț	II Dumbrava	25 B	3,2
	Tg. Neamț	II Dumbrava	25 C	33,2
	Tg. Neamț	II Dumbrava	25 D	3,5
	Tg. Neamț	II Dumbrava	25 E	0,4
	Tg. Neamț	II Dumbrava	25 F	0,5
	Tg. Neamț	II Dumbrava	25V	5,8
	Tg. Neamț	II Dumbrava	28 A%	1,5
Total				177
Zona Rezervației de Stejari Dumbrava	O S M-rea Neamț	II Dumbrava	19 A	33,8
	O S M-rea Neamț	II Dumbrava	19 B	2,4
	O S M-rea	II Dumbrava	20	27,5

	Neamț			
Total				63,7
TOTAL				240,7

B. Zone de dezvoltare durabilă

Zonele de dezvoltare durabilă a activităților umane sunt zonele în care se permit activități de investiții/ dezvoltare, cu prioritate cele de interes turistic, dar cu respectarea principiului de utilizare durabilă a resurselor naturale și de prevenire a oricăror efecte negative semnificative asupra biodiversității.

Zona de dezvoltare durabilă însumează o suprafață de 1059,47 ha.

Zona de dezvoltare durabilă – Schitul Icoana Nouă se află situată în enclava E2 din UP III M-rea Neamț, având o suprafață de 36.06 ha.

Zona de dezvoltare durabilă – Schitul Icoana Veche – se află situată în enclava E2 din interiorul parcelei 56 din UP III M-rea Neamț, având o suprafață de 0.7 ha.

Zona de dezvoltare durabilă – Schitul Pocrov – se află situat în enclava E3 din parcela 11 din UP III M-rea Neamț, având o suprafață de 10.88 ha.

Zona de dezvoltare durabilă – Schitul Braniște – Leghin- se afla situata de-a lungul DN 15, avand o suprafata de 329, 36 ha fiind constituita din intravilan, pasuni si fanete apatinand proprietarilor particulari sau Bisericii Ortodoxe

Zona de dezvoltare durabilă – M-rea Neamț situată pe fâneața și pășunile Mănăstirii Neamț, având o suprafață de 401.41 ha.

Zona de dezvoltare durabilă – M-rea Secu situată pe fâneața Mănăstirii Secu din UP I Secu, având o suprafață de 66.31 ha.

Zona de dezvoltare durabilă – Schitul Piciorul Crucii se află situat în enclavele E1 și E2 din UP I Secu, având o suprafață de 51.50 ha.

Zona de dezvoltare durabilă – M-rea Sihăstria este situată pe fânețele mănăstirilor Secu și Sihăstria, având o suprafață de 162.95 ha.

Zonele care compun zona de dezvoltare durabilă :

Denumirea zonei	Suprafața
Zona de dezvoltare durabilă – Schitul Icoana Nouă	36,06
Zona de dezvoltare durabilă – Schitul Icoana Veche	0,7
Zona de dezvoltare durabilă – Schitul Pocrov	10,88
Zona de dezvoltare durabilă – M-rea Neamț	401,41
Zona de dezvoltare durabilă – Schitul Braniște – Leghin	329,36
Zona de dezvoltare durabilă – M-rea Secu	66,31

Zona de dezvoltare durabilă – Schitul Piciorul Crucii	51,5
Zona de dezvoltare durabilă – M-rea Sihăstria	162,95
Zona de dezvoltare durabilă – Schitul Daniil Sihastru	0,3
TOTAL	1059,47

C. Zona tampon – zona de management durabil

În baza OU 57/2007 zonele-tampon, denumite în parcurile naturale zone de management durabil, nu se includ în protecție integrală, strictă sau de dezvoltare durabilă a activităților umane și face trecerea între zonele cu protecție integrală și cele de dezvoltare durabilă, având o suprafață de 10,854 ha

Specific Parcului se disting și următoarele zone:

Zonele de liniște a vânatului (conform Legii 407/2006 cu modificările ulterioare)

Zonele de liniște a vânatului care se află pe teritoriul parcului ocupă o suprafață de 2323,8 ha, și se împart după cum urmează:

FV 25 Secu: UP I Secu, ua 83-104 cu o suprafață totală de 793,7 ha

FV 26 Nemțisor: UP III Mrea Neamț, ua 1 - 34, și UP II Dumbrava, ua 3-7,14,15, 21 - 29 cu o suprafață de 1530,1 ha.

Zona de sit natural cu valoare spirituală (religioasă sau cultural-istorică)

Zona de sit natural cu valoare spirituală (religioasă sau cultural-istorică) cuprinde vatra mănăstirilor, schiturilor și obiectivelor cultural-istorice, traseele de pelerinaj precum și zona de influență înconjurătoare, prezentând importanță atât din punct de vedere natural cât și spiritual, fiind determinată de interacțiunea dintre om și natură, având ca principal suport tradiția monastică privind folosirea terenurilor.

La constituirea acestora s-a avut în vedere draft-ul IUCN/UNESCO „Guidelines for the management of Sacred Natural Sites in Protected Areas”, varianta octombrie 2007.

Zona de sit natural cu valoare spirituală – Schitul Icoana Nouă ce cuprinde parcelele 54, 55, 56, 57, 102, 103 din UP III M-rea Neamț și este delimitată de bornele 102, 100, 103, 99, 91, 105, 90, 109, 108, 182, 106, 104.

Zona de sit natural cu valoare spirituală – M-rea Neamț care cuprinde parcelele 178, 1, 4, 5, 6, 25, 26, 27, 126, 127, 129, 132, 133, 134, 135, 136 din UP III M-rea Neamț și este delimitată de bornele 1, 2, 3, 7, 6, 8, 16, 15, 14, 50, 58, 54, 63, 230, 253, 234, 245, 246, 247, 260, 261, 251.

Zona de sit natural cu valoare spirituală – M-rea Secu care cuprinde parcelele 39, 40, 41, 42, 127, 128, 129, 137 din UP I Secu și este delimitată de bornele 69, 68, 66, 70, 72, 76, 77, 79, 74, 259, 257, 258, 285, 286, 290, 303, 266, 267, 282, 280, 271, 272.

Zona de sit natural cu valoare spirituală – Schitul Piciorul Crucii care cuprinde parcelele 111, 112, 113, 114 din UP I Secu și este delimitată de bornele 160, 169, 168, 184, 185, 205, 207, 214, 208, 212, 211, 150, 187.

Zona de sit natural cu valoare spirituală – Schitul Dobru care cuprinde parcelele 8, 9, 10, 11, 12 din UP I Secu și este delimitată de bornele 17, 14, 13, 32, 29, 23, 24, 22, 20.

Zona de sit natural cu valoare spirituală – M-rea Sihăstria care cuprinde parcelele 71, 73, 74, 77, 78, 91, 92, 116, 117, 118, 119, 120 din UP I Secu și este delimitată de bornele 118, 126, 125, 134, 147, 148, 151, 150, 211, 212, 214, 207, 206, 231, 230, 229, 228, 227, 226, 225, 224, 223, 222, 221, 220, 219, 218, 217, 216, 215, 214, 213, 212, 211, 244, 242, 243, 209, 210, 241, 245, 246, 240, 244, 237, 238, 239, 247, 246, 95, 97, 123, 120, 121, 119.

2. Analiza situației actuale și viitoare a vizitatorilor în zona aflată administrativ în raza comunei Vânători-Neamț

2.1 Cine sunt și ce fac vizitatorii în prezent

Martie - mai 2013

Valentina PARASCHIV – F.R.D.S.

Din perspectiva potențialului natural și antropic de care beneficiază PNVNT, turismul practicat în acest areal, țintește numeroase segmente de clienți, aparținând categoriilor:

- turiști români;
- turiști străini – din Europa, SUA, Japonia, Israel ș.a.

Pentru a identifica notorietatea zonei, motivațiile călătoriei în aria parcului, gradul de satisfacție sau insatisfacție față de oferta existentă, ierarhizarea obiectivelor turistice din perspectiva interesului clienților etc., au fost inițiate două cercetări de teren, tip anchete de piață, pe bază de chestionare. Colectarea datelor în teren s-a efectuat în perioada 1-10 iulie 2008, cu ajutorul personalului Administrația Parcului Natural Vânători Neamț.

Locul de desfășurare a cercetării: în apropierea obiectivelor de maxim interes pentru turiști – mănăstirile, Cetatea Neamț, case memoriale, Centrul de vizitare al Parcului Natural Vânători Neamț și Rezervația de zimbri „Dragoș Vodă”.

Prelucrarea datelor a condus la următoarele concluzii:

- ❖ structura turiștilor:
 - români - 80%;
 - străini - 20%.
- ❖ zona de proveniență a turiștilor români:
 - Moldova (Iași, Galați, Neamț, Bacău) - 50%;
 - Sudul țării (București, Constanța, Buzău, Prahova) - 33%;
 - Centrul și restul țării (Sibiu, Cluj, Brașov, Mureș) - 17%.
- ❖ țările de proveniență a turiștilor străini: Italia, Austria, Cehia, Olanda, Germania, Marea Britanie, Franța, Israel, SUA, Costa Rica și Japonia;
- ❖ tipul de turism practicat:
 - individual – 80%;
 - organizat – 20%.
- ❖ tipul de turism practicat:
 - de tranzit – 60%;
 - de sejur – 40%.
- ❖ natura motivațiilor:
 - extraprofesionale -90%;
 - profesionale -10%.
- ❖ structura motivațiilor extraprofesionale:
 - odihnă (desi majoritatea viziteaza si locasele de cult) – 60%;
 - pelerinaj – 25%;
 - vizită la rude – 10%;

- vizită la prieteni – 5%.
- ❖ structura motivațiilor profesionale: acțiuni organizate (conferințe, simpozioane, tabere, excursii cu temă ș.a.), afaceri, documentare/studii științifice;
- ❖ turiști în tranzit: – staționează pentru a lua masa – 85%;
– nu staționează pentru a servi masa – 15%
- ❖ cei care servesc masa preferă, în ordine: popasuri turistice, hoteluri și moteluri, mănăstiri și schituri, pensiuni agroturistice.
- ❖ puncte de atracție turistică – peisajul natural: -30%;
– obiectivele turistice antropice: -70%.
- ❖ ierarhizarea grupelor de obiective turistice, în funcție de preferință:
 - mănăstiri, muzee, case memoriale – 65%;
 - centrul de vizitare PNVNT – 5%;
 - Rezervația de zimbri „Dragoș Vodă” – 20%;
 - alte obiective – 10%.
- ❖ ierarhizarea obiectivelor turistice în funcție de notorietatea lor (au auzit de...):
 - mănăstiri: -60%;
 - case memoriale: -10%;
 - rezervația de zimbri: - 20%.
 - centrul de vizitare PNVNT : - 4%;
 - alte obiective - 6%

❖ popularitatea mănăstirilor: • Neamț , Sihăstria , Secu

a) Estimarea numărului de vizitatori

Parcul Natural Vânători Neamț este vizitat anual de un număr de aproximativ 400 mii de turiști. Afluxul cel mai mare de turiști de pe raza parcului este concentrat în zona Comunei Vânători-Neamț, datorită multitudinii obiectivelor din zonă. Este greu de precizat ce cotă din această număr revine doar comunei Vânători-Neamț deoarece 85% din turiști vizitează atât mănăstirile din raza comunei Vânători-Neamț cât și pe cele din comuna Agapia.

b) Tipul de turism practicat

Durata sejurului depinde de tipul de turism practicat:

- Turism de tranzit –foarte bine reprezentat în zona Comunei Vânători-Neamț datorită DN 15B Târgu Neamț – Poiana Largului care străbate mare parte din suprafața parcului, și pe care este un aflux mare de vizitatori și potențiali vizitatori (drumul face legătura dinte provinciile istorice Moldova și

Transilvania). Durata sejurului în cadrul turismului de tranzit este de la câteva ore până la o zi.

- Turism ecumenic - Cea mai mare parte a vizitatorilor zonei vin pentru vizitarea mănăstirilor (Mănăstirea Neamț, Sihăstria, Secu), lăcașuri de cult de mare importanță pentru ortodoxism și nu numai. Durata sejurului în cadrul turismului ecumenic variază de la câteva ore până la câteva zile deoarece în cadrul mănăstirilor sunt și locuri de cazare și masă.
- Turism în mediu sălbatic - științific și de observare (profesional), datorat existenței în zonă a Grădinii Zoologice Dragoș Vodă, Țarcului de preeliberare al zimbriilor, Rezervației de Stejari DUMBRAVA precum și datorită frumuseții cadrului natural. Este practicat în special cu ajutorul Administrației Parcului Natural Vânători Neamț; Durata sejurului variază de la câteva ore până la câteva zile.

c) Ce servicii și infrastructură folosesc:

Pe raza Comunei Vânători-Neamț, ponderea cea mai mare a locurilor de cazare o au mănăstirile, astfel Mănăstirea Neamț are o capacitate de 100 locuri de cazare, Mănăstirea Sihăstria 70 locuri de cazare și Mănăstirea Secu 50 locuri de cazare.

În cadrul Centrului de vizitare al Administrației Parcului Natural Vânători Neamț există spații de cazare catalogate ca hotel de 2 stele: 6 camere cu 2 paturi și baie proprie.

Facilitățile de cazare din zona Parcului au în general o capacitate mică, adresându-se familiilor sau grupurilor mici de turiști, existând și obiective apte să găzduiască simultan câteva zeci de turiști. Pensiunile sunt clasificate conform Autorității Naționale pentru Turism cu 2, 3 sau 4 flori, precum 2, 3 sau 4 stele în funcție de locație (amplasate în mediu rural sau urban). Majoritatea pensiunilor, care au și restaurant, au în meniu mâncăruri tradiționale moldovenești.

Pe raza comunei Vânători-Neamț sunt un număr de 5 pensiuni: Pensiunea „Perla Neamțului” cu o capacitate de 24 de locuri, cu restaurant propriu, Pensiunea „Zimbru” cu o capacitate de 16 locuri, cu restaurant propriu, ambele situate pe drumul înspre Mănăstirea Neamț, Hanul „Maria”, cu o capacitate de 12 locuri, cu restaurant propriu, Hanul Urșilor cu o capacitate de 53 de locuri, cu restaurant propriu, pensiunea „Edera” cu o capacitate de 26 de locuri, cu restaurant propriu situate în comuna Vânători-Neamț.

Administrația Parcului a înființat în raza comunei Vânători-Neamț, un Centru de Vizitare, la 400 de metri de DN 15 B, în pădure. Clădirea Centrului de Vizitare are următoarele destinații:

- a) Centru de informare și educare, care:
 - oferă informații despre Parcul Natural Vânători Neamț și despre natura și protecția ei;
 - educație ecologică și ecoturistică în spațiile special amenajate;
- b) Sediul pentru “Administrația Parcului Natural Vânători Neamț”
- c) Centru comunitar pentru localnici care organizează:
 - Întâlniri pentru învățarea meșteșugurilor tradiționale zonei și specificului acesteia,
 - Antrenarea populației din zonă în acțiuni care vizează conservarea naturii,
 - Expoziții permanente și temporare.
- d) Centrul pentru managementul zimbrului
- e) Sală conferințe .

Hotelul de două stele include 6 camere cu 2 paturi și cu baie proprie

Teme și expoziții tematice: la parterul Centrului se află o expoziție de fotografii vechi, în sala de educație-conștientizare există expodate referitoare la tradițiile locale, port popular, mediu iar în sala muzeu, există expoziție permanentă cu și despre zimbrul.

Acestui Centru de Vizitare, în pofida amplasării lui, îi lipsesc parte din dotările necesare pentru a fi într-u totul funcțional conform destinațiilor dorite (aceasta face obiectul unui proiect POS Mediu). O altă cauză a numărului scăzut de vizitatori se datorează lipsei unor centre de informare dispuse adiacent, care să asigure dirijarea fluxului de vizitatori.

d) Activitățile desfășurate de vizitatori în prezent și zonele aferente.

Vizitatorii din zona Comunei Vânători-Neamț, PNVNT desfășoară următoarele activități:

- vizitează obiectivele monahale ale zonei,
- vizitează obiectivele culturale ale zonei,
- vizitează obiectivele de interes natural (zimbrăria, țarcul de aclimatizare, Dumbrava, etc),
- efectuează scurte drumeții pedestre în jurul/ între mănăstiri,
- picnicuri.

Deși vizitatorii sunt diferiți și au nevoi diferite, este de remarcat că turismul de nișă nu este dezvoltat, în cursul unei vizite turiștii vizitând

obiective variate (monahale, culturale, naturale), funcție de timp sau dispoziție încheind vizita cu o plimbare sau un picnic.

Datorită apropierii de DN 15B, a satisfacțiilor pe care le oferă (cea mai veche mănăstire a Moldovei, schiturile aferente, prezenței zimbrului și a Centrului de Vizitare, a peisajului deosebit), valea Nemțișorului este cea mai vizitată. Următoarea destinație predilectă este valea Secului, care este preferată nu doar datorită așezămintelor monahale ci și pentru agrement (picnicuri). Datorită unei informări insuficiente, satele Lunca și Nemțișor și zona corespondentă a Parcului, sunt mai puțin vizitate și cunoscute de vizitatori, cu toate că aceste zone prezintă posibilități de cazare, tradiții și obiceiuri nealterate, produse tradiționale, un cadru natural de excepție și o „poveste”- zona respectivă a fost teatrul unor lupte crâncene (14.000 morți) în timpul celui de-al doilea război mondial.

2.2 Descrierea impactului produs la nivelul Parcului Natural Vânători Neamț, zona Vânători Neamț și în vecinătatea acesteia:

Impact Pozitiv - asupra economiei locale și implicit asupra comunităților locale, datorită afluxului turistic producătorii locali au desfacerea asigurată, turismul este o afacere profitabilă pentru cei care au investit în ea, activitatea de comerț este deasemenea favorizată de prezența turiștilor.

Impact negativ- asupra mediului, în special turismul de week-end cu campare necontrolată (aparitia vetrelor de foc, a resturilor menajere și deranjarea vânatului). Nu se constată o presiune asupra zonelor de protecție strictă.

2.3 Identificarea principalelor căi de acces către PNVNT, și în interiorul lui

Accesul către Parcul Natural Vânători Neamț este în principal posibil dinspre Tg. Neamț, Piatra Neamț, Vatra Dornei-Poiana Largului, Pașcani, Fălticeni, pe drumuri naționale astfel:

- Dinspre Vatra Dornei pe DN 17 B până la Poiana Largului;
- Dinspre Borsec pe DN 15 până la Poiana Largului;
- Dinspre Durău pe DJ 155 F până la Poiana Largului;
- Dinspre Bicz pe DN 15 până la Poiana Largului;
- Dinspre Poiana Largului pe DN 15 B Poiana Largului – Vânători – Târgu Neamț;

- Dinspre Piatra Neamț pe DN 15 C Piatra Neamț – Târgu Neamț;
- Dinspre Suceava pe DN 2 până la Cristești și apoi pe DN 15 B până la Târgu Neamț;
- Dinspre București pe E 85 București – Roman - Cristești și apoi pe DN 15 B până la Târgu Neamț.

Accesul în zonă se poate face atât cu mașina personală cât și cu mijloace de transport în comun în special microbuze și autobuze dar în măsură mai mică și pe calea ferată până la Tg. Neamț.

2.4 Particularitățile și descrierea fenomenului de vizitare și a infrastructurii de vizitare și turism existente în prezent

Vizitatorii vin în Parcul Natural Vânători Neamț zona Comunei Vânători-Neamț în principal datorită mănăstirilor, acestea fiind cele mai cunoscute obiective de vizitare din zonă și cu o valoare culturală și istorică mare cunoscute atât în țară cât și în străinătate, datorită prezenței zimbrului (singurul loc din țară în care zimbrii se găsesc într-un Țarc de preeliberare în număr de 22 exemplare, alte 6 exemplare în cadrul Grădinii Zoologice Dragoș Vodă) precum și datorită Rezervației de Stejari DUMBRAVA.

Datorită unei slabe informări, a lipsei punctelor de informare, unele zone ale ariei (satele Nemțisor și Lunca) nu sunt vizitate decât de un număr redus de vizitatori, cu toate că aceste zone posedă un cadru natural deosebit (de semnalat este faptul că în cursul anului 2008, în cadrul unei acțiuni de voluntariat științific axată pe fauna de heteroptere și arahnide din raza parcului, s-a semnalat, pe Valea Nemțisorului, pentru prima oară în România araneul *Peponcranium orbiculatum*, iar *Talavera thorelii* este semnalat pentru prima oară în Moldova și pentru a doua oară în România)

2.5 Contextul PNVNT, zona Vânători Neamț ca destinație de recreere și turism (analiză SWOT) și identificarea potențialelor valori specifice unice; analiza posibilităților de vizitare ale acestora fără afectarea obiectivelor de conservare ale ariei naturale protejate;

Pentru a putea sintetiza aspectele mai importante din punctul de vedere al dezvoltării turismului în Parcul Natural Vânători Neamț pe raza Comunei Vânători-Neamț se prezintă în continuare analiza SWOT:

Puncte tari:

- cadru natural deosebit și variat;
- floră și faună diversificată;
- existența zimbrului în zonă;
- istoria și cultura locurilor;
- puternica „aura” spirituală a zonei;
- inițiativa „Ținutul Zimbrului”;
- mărci înregistrate „BisonLand” și „Ținutul Zimbrului”;

Martie - mai 2013

Valentina PARASCHIV – F.R.D.S.

- existența tradițiilor și obiceiurilor locale;
- infrastructura turistică existentă;
- existența traseelor turistice;
- posibilități de practicare a turismului ecvestru;
- administrația parcului și logistica aferentă;
- contextul actual internațional favorabil politicilor de protecție a mediului.

Puncte slabe:

- modesta promovare a potențialului turistic al zonei;
- insuficienta dotare pentru activități turistice;
- lipsa unor oferte alternative pentru turiști
- număr insuficient de agenți de teren atestați pentru meseria de ghid turistic;
- fonduri insuficiente pentru întreținerea infrastructurii turistice;
- lipsa infrastructurii educationale și pentru conștientizare.

Oportunități:

- creșterea interesului turiștilor pentru zonă;
- existența unui cadru juridic pentru ariile protejate;
- interesul unor instituții locale, regionale, naționale pentru colaborări și finanțări în ariile protejate;
- preocupări pentru întocmirea unor programe de dezvoltare durabilă;
- existența fondurilor pentru modernizarea capacităților de cazare, serviciilor turistice din vecinătatea parcului;
- posibilitatea de a încheia parteneriate cu agențiile de turism de anvergură;
- posibilitatea accesării de fonduri structurale pentru dezvoltarea turismului ;
- accesul la cursuri și seminarii de specialitate în țară și străinătate.

Amenințări:

- schimbările climatice, calamități naturale;
- implicarea insuficientă a factorilor abilitați în promovarea zonei ;
- alterarea cadrului natural prin exploatarea resurselor naturale fără respectarea reglementărilor în vigoare;
- deteriorarea tradițiilor și obiceiurilor, modificarea arhitecturii tradiționale a noilor construcții din localitățile limitrofe parcului;
- creșterea atracției turiștilor români pentru destinații externe;
- degradarea zonelor atractive prin nerespectarea de către turiști a regulilor de vizitare;
- lipsa unor surse financiare constante;

- atitudinea și mentalitatea locuitorilor cu privire la unele proiecte cu impact pe termen lung(zimbrul în libertate);

Analiza SWOT pune în evidență influențele, impulsurile și barierele care există, precum și atuurile și slăbiciunile. Din această perspectivă este necesar să se îndepărteze pe cât posibil barierele (prin acțiuni de influențare a mediului extern – acțiuni de tip lobby, intensă promovare a zonei, identificarea distribuitorilor naționali și externi potențial antrenabili în efortul de impulsionare a ecoturismului în zonă și cointeresarea acestora), acțiuni de educare ecologică a publicului, campanii pentru crearea unei imagini clare, pregnante, favorabile despre zonă ș.a.).

În paralel este necesar să se angajeze eforturi pentru informarea, educarea turiștilor dar și pentru modelarea ofertei proprii de ecoturism astfel încât aceasta să coincidă cu cerințele turiștilor și ale celorlalte componente ale mediului extern. Cu alte cuvinte, să se opereze astfel încât să se valorifice în timp util avantajele și să fie surmontate dezavantajele. Acționându-se astfel se creează premise pentru un portofoliu ecologic mai consistent, compatibil cu cerințele de rentabilizare a turismului ecologic în zonă.

Particularitățile zonei

Din punct de vedere al avifaunei, în raza Parcului au fost identificate 101 specii din care șase specii răpitoare de zi: uliul porumbar - *Accipiter gentilis*, uliul păsărar - *Accipiter nisus*, acvila țipătoare mică - *Aquila pomarina*, șorecarul comun - *Buteo buteo*, șorecarul încălțat - *Buteo lagopus* (numai pe perioada de iarnă); viesparul - *Pernis apivorus* și patru specii răpitoare de noapte: huhurezul mic - *Strix aluco*, huhurezul mare - *Strix uralensis*, cucuveaua - *Athene noctu*, ciuful de pădure - *Asio otus*.

Din punct de vedere al faunei sunt identificate un număr de 35 mamifere, dintre care se remarcă ursul, lupul și râsul. Prezența acestor carnivore mari, aflate în vârful piramidei trofice, este o expresie a habitatelor naturale de calitate, nealterate de intervenția umană. Nu se poate face referire la fauna existentă în Parcul Natural Vânători Neamț, zona Comunei Vânători-Neamț fără a aminti de prezența zimbrului. Altădată componentă a faunei carpatice, această specie face obiectul unui program de reintroducere în libertate, putând fi întâlnit în prezent în cadrul rezervației „Dragoș Vodă” și în țărcul de aclimatizare. Populația actuala este de 24 exemplare, urmând a fi majorată în curând cu noi exemplare provenind din import. Rezervația „Dragoș Vodă”, acolo unde afară de zimbrul se întâlnesc și alte exemplare de fauna carpatină (cerb, căprior, urs, etc.) reprezintă nu numai unul din punctele de atracție ale zonei, dar și una din emblemele turistice ale zonei.

Există de asemenea o rezervația naturală arhicunoscută - Rezervația de stejari DUMBRAVA, Rezervație strict protejată, cu o suprafață de 63,7 ha și cca. 210 specii. Arboretele din Rezervația de stejari DUMBRAVA sunt constituite ca rezervație științifică a Academiei deoarece sunt singurele arborete de stejar pedunculat situate la o altitudine așa de mare (450 m), cu intruziuni naturale de rășinoase, în imediata vecinătate a zonei de munte.

Trebuie reiterat faptul ca în PNVNT, zona Vânători Neamț se caracterizează printr-un mare aflux de turiști, printr-o distribuție relativ uniformă în teritoriu a locașelor de cult, prin existența unui sistem de drumuri care le leagă. Din acest punct de vedere elementele de faună ușor vizibile, în apropierea rutelor practicate de turiști, se referă în principal la speciile de păsări și speciile de mamifere de mici dimensiuni, sedentare.

Principalele obiective de interes din punct de vedere al turismului ecumenic, din zona Parcului Natural Vânători Neamț sunt mănăstirile:

Mănăstirea Neamț a fost ctitorită în secolul al XIV de Petru I Mușat, apoi de Alexandru cel Bun. La 1497 domnitorul Ștefan cel Mare înalță în curtea interioară Biserica cea mare, cu hramul "Înălțarea Domnului", la 40 de zile după Paște. Arhitectura bisericească este specific moldovenească, cu fațade bogat împodobite cu motive ornamentale, fiind cel mai reprezentativ monument al arhitecturii din timpul lui Ștefan cel Mare. Pictura în frescă originală s-a mai păstrat în pridvor, pronaos, naos și altar, precum și în încăperea mormintelor.

Adevăratul organizator al acestei mănăstiri a fost starețul Paisie (1779-1794), un pios călugăr și un mare organizator. Epoca lui poartă și azi numele de epoca paisiană. Lui i se datorește întemeierea bolniței bătrânilor și bolnavilor precum și organizarea tipografiilor și atelierelor. Pe la 1837 erau 1500 de călugări, ulterior numărul acestora scăzând constant.

Prin restaurările din ultima perioadă mănăstirea a căpătat înfățișarea inițială ce se poate admira și azi. Centru mănăstiresc de mare tradiție pentru întreaga ortodoxie, mănăstirea posedă una din cele mai vechi biblioteci din țară, cu peste 18.000 volume, manuscrise în limba slavonă, greacă și română din sec. XIV-XIX. Mănăstirea Neamț și-a adus o contribuție deosebită la dezvoltarea culturii și artei medievale românești. În fața mănăstirii se află construcția monumentală a aghiazmatarului, specifică așezământului.

În apropierea așezământului sunt situate schiturile :

- **Icoana Veche** se afla la o distanță de aproximativ 6 kilometri de Mănăstirea Neamț. Este cunoscută prin faptul că este clădită pe locul în care icoana lui Theotokos a rămas îngropată în pădure de la 3 iunie 1821 până la 28 octombrie 1822, pentru a nu fi distrusă în perioada luptelor dintre turci și

greci (rebeliunea Eteriei). Pe acest loc, în 1923, părintele Iosif Crăciuna, a construit o mică bisericuță care din nefericire s-a prăbușit urmare a cutremurului din 1940. Începând din 1969 s-a reluat viața monahală la acest așezământ.

- **Icoana Noua** a fost construită în 1946, acest schit fiind inițial un loc de adăpost pentru călugării țiitori de Mănăstirea Neamț, care se îndeletniceau cu creșterea vitelor sau lucrul la pădure. Capela și clopotnița au fost construite mai târziu. Hramul este „Schimbarea la față”.

- **Vovidenia** a fost fondată de Ioanichie, Episcop de Roman, în 1754. Biserica, din cărămidă, a fost înălțată între 1849 și 1853. Împrejurul frumoasei biserici s-au clădit și câteva chilii ale călugărilor ce slujeau aici și care țin de „ascultarea” din mănăstirea Neamț. Aici, într-un cadru poetic, și-a construit o casă țărănească marele nostru prozator Mihail Sadoveanu, care-și petrecea vara aici, având în apropiere și un iaz de pescuit – pasiunea lui. Viața monastică la acest schit a reînceput după 1990.

- **Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava (Bolnita)** a fost întemeiată de Neonil care a pus bazele acestuia în 1843, construcția fiind realizată din cărămidă și piatră. Schitul asigură adăpost și asistență religioasă călugărilor bătrâni, bolnavi sau cu dizabilități. Poetul Mihai Eminescu a fost internat pentru o perioadă în acest așezământ

- **Pocrov** a fost întemeiat în anul 1714 de episcopul Pahomie, tot de la Roman, care a clădit aici o biserică din lemn la poalele muntelui Chiriac, unde și-a petrecut restul zilelor sale. Între anii 1755-1785, i s-au făcut unele îmbunătățiri, dar în anul 1801 a fost prădat și aproape distrus. A fost refăcut de mănăstirea Neamț, de care ține schitul cu cei 8-10 călugări.

- **Sfinții Apostoli Petru și Pavel**, aflat în apropierea DN15 a fost întemeiat în 1999.

- **Cărbuna**, situat la marginea pădurii, înainte de a ajunge la Mănăstirea Neamț, oferă o frumoasă priveliște a văii Ozanei.

Mănăstirea Secu datează de prin anul 1560 datorită monahului Zosima, care s-a instalat aici cu câțiva călugări. Pe atunci această înjghebare purta numele de Schitul lui Zosima. În 1599 vornicul Nestor Ureche și soția sa, Mitrofana, au zidit biserică de piatră care a fost sfințită la 5 octombrie 1602. Înăuntrul bisericii se află mormântul ctitorilor și al mitropolitului Varlaam, unul din cei mai devotați slujitori ai lui Vasile Lupu.

În beciurile vechi ale chiliilor de lângă clopotniță, au fost măcelăriți de turci, la 1821, cei 150 de eteriști greci conduși de căpitanii Iordache și Farmachi, care-și căutaseră aici adăpost împotriva urmăritorilor turci. Încăierarea a fost crâncenă și a ținut 15 zile. Mănăstirea a fost refăcută, dar a mai suferit două nenorociri, arzând mare parte din ea. În 1844, după ultimul incendiu, a fost refăcută în timpul starețului Ilarie. În colțul de sud-vest al patruleterului ce înconjoară biserica, se află o bisericuță veche, cu o frumoasă pajură deasupra ușii, zidită în 1530 de Petru Rareș și îngrădită cu zid de Doamna Elena și fiii săi în 1550. Într-o vreme avea 400 de călugări, dar numărul acestora a scăzut în timp.

Următorul schit este afiliat Mănăstirii Secu.

- **Schitul Bunavestire – Nifon** – comuna Vânători-Neamț, județul Neamț. Mănăstire de călugări. Așezământul mănăstiresc a fost fondat după 1990.

Mănăstirea Sihăstria a fost construită pe la mijlocul secolului al 18-lea ca un accesoriu al Mănăstirii Secu. Fondatorul Mănăstirii a fost Ghedeon, episcop la Huși, care a completat construcția bisericii (care a fost construită din lemn), cu un grup de chilii mănăstirești și o clopotniță în 1655. În 1799, când Mănăstirea Neamț era condusă de Paisie Velicickovski, Mănăstirea Sihăstria devine subordonată acesteia. În 1821 turcii dau foc mănăstirii în timpul luptei cu Eteria (Organizație Revoluționară Greacă). Trei ani mai târziu (în 1824), biserica a fost reconstruită din cărămizi și pietre de râu. În același timp, s-au ridicat 4 pereți înalți în toate cele 4 părți (fațade) ale bisericii, cât și 2 turnuri - care îi dau aspectul unei fortărețe. Următoarele schituri sunt afiliate Mănăstirii Sihăstria:

Schitul Înălțarea Sfintei Cruci - Poiana lui Ioan - comuna Vânători-Neamț, județul Neamț, Mănăstire de călugări, a fost fondată în 1990.

Mănăstirea (de maici) Dobru este cea mai veche mănăstire din regiune care respectă calendarul orthodox rusesc. Satul Vânători-Neamț este locul unde a fost întemeiată prima biserică în România care respecta vechiul calendar. Primul său preot este considerat un sfânt pentru această comunitate pentru că el a fost ucis în altarul bisericii nevrând să schimbe regulile vechilor tradiții.

Mănăstirile nu sunt importante numai din punct de vedere spiritual, ci și din punct de vedere cultural. Mănăstirea Neamțului are o mare contribuție la dezvoltarea culturii și artei medievale românești. O școală de calligrafie a fost fondată aici de Gavriil Uric. În secolul al 17-lea au locuit aici faimoșii Macarie, Eftimie și Părintele Paisie Velicickovski (în secolul al 18-lea). Mănăstirea Neamț este faimoasă de asemenea prin biblioteca sa (care conține

mai mult de 10.000 de cărți medievale scrise în slavonă, greacă și română) și pentru muzeele sale.

În acele perioade mănăstirile erau centre culturale, fiecare mănăstire fiind implicată în răspândirea cuvintelor Bibliei. Multe schimburi s-au realizat între mănăstirile din zona noastră și alte mănăstiri ortodoxe din Athos, Ucraina și Bulgaria. Influențele culturale ale mănăstirilor din această zonă sunt încă prezente, de exemplu arhimandritul Ilie Cleopa (Mănăstirea Sihăstria) și-a găsit locul în istorie ca cel mai reprezentativ părinte spiritual al ortodoxe române contemporane.

O caracteristică aparte o reprezintă arhitectura tradițională, casele din lemn, cu învelitori din draniță și ornamente din lemn, împrejmuiri din lemn cu stâlpi sculptați și porți ornamentate.

Zona are o bogată tradiție și în ceea ce privește lucrurile confecționate manual: sculpturi în lemn și piatră, broderii, țesături, împletituri din nuiiele, pielărie, asigurând valorificarea materiei prime locale.

2.6 Identificarea tendințelor diverselor segmente de vizitatori ce vin fără o promovare specială și/sau atrași prin politica administrației PNVNT sau de sectorul de afaceri din turism

❖ turismul în zonă se efectuează:

- pentru prima dată – 30%;
- în revenire – 70% (turiști fideli).

Majoritatea vizitatorilor zonei vin pe cont propriu și nu prin intermediul unei agenții de turism. Principala destinație a acestora sunt mănăstirile. O formă deosebită de turism este reprezentată de grupurile de enoriași aparținând aceleși parohii, care sub îndrumarea preotului paroh, organizează pelerinaje repetate la lăcașele de cult. Pentru zona Moldovei și credincioșii ortodocși există tradiția ca cel puțin o dată în viață să realizeze un pelerinaj la mănăstirile din zona Neamțului.

3.Viziunea și obiectivele planului de vizitare

Viziunea: Pornind de la caracteristicile zonei, Parcul Natural Vânători Neamț, în raza comunei Vânători-Neamț, va deveni o locație turistică predilectă pentru practicarea turismului ecumenic și a ecoturismului, bazată pe descoperirea individuală a patrimoniului local natural, cultural, spiritual și pe o distribuire uniformă a fenomenului turistic, în timp și în spațiu, în care se va păstra nealterat mediul natural, patrimoniul cultural și spiritual, prin promovarea legăturii indisolubile între natura și spiritualitate.

Obiectivele:

- Campanie de promovare, având ca principalul obiectiv lansarea, pe piața turistică, a zonei Vânători Neamț ca destinație ecumenică și ecoturistică și ca obiective specifice includerea destinației Vânători Neamț în pachetele turistice ale unui număr de tur-operatori cu acoperire națională și europeană, creșterea numărului de înnoptări în unitățile de cazare din Vânători Neamț, creșterea volumului de investiții în domeniul turismului în zonă (creșterea numărului de locuri de cazare și a locuri din unitățile de alimentație publică).

- Crearea de noi oportunități din punct de vedere turistic, compatibile cu profilul vizitatorilor (trasee educative, trasee hipo, trasee ciclo, trasee pentru ture de iarnă etc).

- Dezvoltarea infrastructurii turistice complementare pentru zona Vânători-Neamț (alimentație publică, amenajări de locuri de recreere, parări, toalete etc).

- Dezvoltarea ecoturismului, pornind de la facilitățile existente, prin promovarea valorilor naturale, în vederea acoperirii întregii suprafețe de referință.

- Sprijinirea comunităților locale în vederea conservării și valorificării valorilor spirituale și obiceiurilor tradiționale în vederea obținerii de beneficii durabile în folosul acestora.

- Activități de conștientizare publică prin implicarea tuturor factorilor interesați.

4.Teme și activități

Tema I- Zonarea din punct de vedere al recreerii și turismului

În cadrul Parcului Natural Vânători Neamț, în zona comunei Vânători-Neamț se pot identifica următoarele tipuri de zone:

A. Zone de liniște, fără acces a nici unui tip de vehicul.

- Zona de aclimatizare a zimbrului (țarcul de preeliberare zimbrii)ț

- Zonele de liniște pentru vânat(FV 25 Secu, U.P.I Secu, ua 83-104), FV 26 Nemțșor, U.P.III Mânăstirea Neamț.

- Zona Rezervației de stejari DUMBRAVA.

În cadrul Tarcului de aclimatizare zimbri, exista 2 trasee turistice: Traseu educativ Centrul de vizitare al PNVNT - Grădina zoologică Dragoș Vodă (prin padure) și Traseul educativ în interiorul Țarcului de aclimatizare zimbri.

În anul 2013 s-a inaugurat o punte suspendată la nivelul coronamentului arborilor pe o lungime de 200 m, în forma de semicerc și care atinge o înălțime maximă de 15 m având ca scop vizitarea/studierea celor patru tipuri de arborete de pe arealul Administrației PNVNT. De asemenea s-a inaugurat o platformă de vizitare a zimbrilor aflată în Tarcul de Acclimatizare.

Pentru aceste zone există Centrul de Vizitare PNVNT care oferă informații despre PNVNT în ansamblu, despre natură și protecția ei, oferă educație ecologică și ecoturistică, asigurând responsabilizarea oamenilor față de natură și mediul înconjurător. Parcuri și toalete disponibile există la Centrul de Vizitare pentru zona de acclimatizare a zimbrului, la Han „Maria” și Centrul de Vizitare pentru zona Rezervației de stejari DUMBRAVA.

În aceste zone este permisă vizitarea (conform planului de management) și unde se poate favoriza vizitarea în activități de drumeție în compania unui ghid/ ranger (în cazul țarcului de acclimatizare zimbrilor, acest lucru este obligatoriu). În zona Rezervației de stejari DUMBRAVA, o zonă foarte populară, este nevoie de măsuri de promovare negativă pentru asigurarea protecției de impactul negativ al unor categorii de vizitatori (respectarea strictă a traseului, evitarea deteriorării regenerării naturale, managementul deșeurilor). Nu există trasee educative pentru zona DUMBRAVA și zonele de liniște ale vânatului, locuri de popas, turnuri de observare, facilitățile pentru managementul deșeurilor sunt insuficiente, nu există puncte de informare.

B. Zone în care este permis numai accesul ne-motorizat pe trasee/poteci tematice fără ghid - acces pentru drumeții, ciclism, călărie etc.

Toată zona parcului din raza comunei Vânători-Neamț, utilizându-se drumurile și potecile existente, se încadrează în aceste zone, cu excepția zonelor de liniște precum și a zonelor pentru campare și picnic.

Datorită accesibilității zonei administrația Parcului Natural Vânători-Neamț a materializat în teren și omologat o serie de trasee turistice între principalele obiective turistice ale zonei, pentru ca vizitatorii să fie ghidați cât mai bine în interiorul ariei protejate :

- Traseu Mănăstirea Neamț – Schitul Procov – Sat Leghin.

Acest traseu face legătura între edificiul culturalo-monarhal Mănăstirea Neamțului și satul Leghin, comuna Pipirig. Este un traseu cu un grad de dificultate peste medie, destul de lung și de greu deoarece sunt porțiuni cu pante peste 10°. Lungimea estimativă a acestui traseu este de 5,9 km, timpul estimativ de parcurgere a lui fiind de 3 – 4 ore.

Pornirea se face din parcare situată în fața Centrului Social Cultural Paisie de la Neamț, clădire ce face parte din întregul complex de clădiri a Mănăstirii Neamțului. Din acest punct călătorul o pornește pe lângă sediul Ocolului Silvic Mănăstirea Neamțului și apoi pe lângă Oficiul Poștal Mănăstirea Neamțului. Se pornește într-un urcuș la început cu o pantă ușoară, urcuș care trece pe lângă o stână tradițională. Din acest punct se trece de barieră și se intră în pădure. De aici începe greul deoarece panta crește și se urcă destul de anevoios. Se trece prin câteva luminișuri dar și printr-un codru des și destul de întunecos, preț de două ore după care se ajunge la Schitul Pocrov, ctitorie din 1714 a Sfântului Ierarh Pahomie, monah din Mănăstirea Neamț și episcop al Romanului între 1707 și 1714. Biserica este construită din bârne pe temelie de piatră. La acest lăcaș de cult se poate admira și închina la Icoana Făcătoare de Minuni a Maicii Domnului.

De aici se pornește pe lângă gardul schitului tot la deal și într-o urcare destul de lină. Se observă pe acest versant că sunt numeroase intersecții de drumuri forestiere, fiecare trecere fiind marcată corespunzător astfel încât călătorul să nu se rătăcească. Din momentul ajungerii în coama dealului se coboară spre sat, ajugându-se, ca punct final al acestui traseu, lângă cimitirul din satul Leghin, comuna Pipirig, unde traseul se oprește la intersecția cu DN 15B, drum ce pleacă de la Târgu Neamț și ajunge la Poiana Largului. Marcajul acestui traseu este: cruce galbenă în pătrat alb

- Traseul Mănăstirea Secu – Mănăstirea Agapia Veche

Acest traseu face legătura între mănăstirile Agapia Veche și Secu. Este un traseu cu un grad de dificultate mediu, destul de lung. Lungimea estimativă a acestui traseu este de 4,1 km, timpul estimativ de parcurgere a lui fiind de 2 ½ – 3 ore.

Plecarea se face de la poarta mănăstirii Agapia și se pornește pe lângă livada mănăstirii. De aici se pornește în urcare spre grădină, un luminiș cu o varietate mare de specii florale și arbustiere. Acest drum merge pe aceleași coordonate cu traseul M-rea Agapia Veche – Schitul Sihla, asta întâmplându-se până în coama dealului unde există o separare de sensuri. Din acest punct traseul nostru începe o coborâre destul de accentuată care are ca punct final Mănăstirea Secu.

- Schit Sihăstria – Schit Sihla

Acest traseu face legătura între mănăstirea Sihăstria și schitul Sihla. Este un traseu cu un grad de dificultate mediu, nu foarte lung, dar destul de anevoios. Lungimea estimativă a acestui traseu este de 3,5 km, timpul estimativ de parcurgere a lui fiind de 3 – 3 ½ ore.

Plecarea se face de la poarta schitului Sihla și se pornește de-a lungul scărilor, după care se traversează un arboret de molid pe o cărare pavată cu piatră. De aici se pornește în urcare printr-un peisaj plin de stânci și locuri întunecoase. Se urcă practic prin același peisaj aproximativ 30 minute, moment în care se întâlnește un podeț peste care, dacă se traversează se ajunge la un loc mirific atât din punct de vedere peisagistic cât și monahal, denumit schitul Sfânta Teodora. Din acest punct se mai face aproximativ 2 ½ ore într-o coborâre destul de accesibilă, până la Mănăstirea Sihăstria.

Marcajul acestui traseu este : cruce albastră în pătrat alb.

Nu există trasee educative sau poteci tematice, locurile de popas se afla în punctele de plecare și sosire, managementul deșeurilor se face cu dificultate, nu există puncte de informare.

C. Zone pentru parcare, picnic, campare, cazare și alimentație publică, în care accesul este permis cu vehicule cu motor, pe drumurile publice, pentru accesarea acestor destinații, pe văile Secu și Nemțișor, în apropierea drumurilor de acces(DJ).

Parcari si toalete exista amenajate la Mănăstirile Neamț, Secu și Sihăstria, situate excentric față de zona vizată. Nu există amenjări specifice pentru campare sau picnic, puncte de informare, locurile de alimentație publică situate în aceasta zonă, locurile de popas și facilitățile privind managementul deșeurilor sunt insuficiente.

D. Zonele de sit natural cu valoare spirituală sunt zone caracteristice PNVNT. Acestea sunt reprezentate de zonele în care află vetrele mănăstirilor și schiturilor respectiv, M-rea Neamț, schitul Icoana Nouă, Icoana Veche, Pocrov, Carbuna, M-rea Secu, schitul Nifon, M-rea Sihăstria , schitul Piciorul Crucii, schitul Dobru.

Pentru aceste zone există parcări și toalete amenajate în cazul mănăstirilor Neamț, Secu și Sihăstria, facilitățile privind managementul deșeurilor sunt relativ suficiente, nu există puncte de informare care să adreseze întreaga zonă.

Tema II Planul de informare și interpretare

Prezența a numeroase obiective turistice, culturale și spirituale din zonă, formele de relief, peisajele deosebite, clima favorabilă practicării turismului în tot timpul anului, flora și fauna din acest areal, prezența zimbrului, satisfac cerințele celui mai exigent vizitator. Parcul Natural Vânători-Neamț se constituie într-o zonă cu specific aparte, ușor accesibilă, în care peisajul se îmbină armonios cu valorile istorice și culturale ce vin de

peste veacuri. Diversitatea tradițiilor, monumentele istorice, religioase și așezămintele culturale, atracțiile turistice dintre cele mai diverse, se constituie în tot atâtea motive de a vizita și admira aceste ținuturi.

Pădurile domină în mod detașat peisajul. Alcătuite din arborete pure sau de amestec de brad, molid și fag realizează prin aspectul mozaicat al culorii coronamentului un caleidoscop veritabil, de la verdele închis al rășinoaselor întrepătruns cu verdele crud al pădurilor de foioase, specific sezonului de vegetație, la galbenul și roșul brun specific sezonului autumnal. Privită din interior, pădurea impresionează prin arborii înalți, zvelți, având corona concentrată spre vârf; prezența poienilor din interiorul pădurilor și a ochiurilor deschise pentru regenerare, în care prezența covorului vegetal și a arbuștilor este mai bogată, contrastează cu uniformitatea din interiorul pădurii. Zonele de lizieră, ca și cele de contact între două tipuri de habitate, determină o notă aparte prin concentrarea de specii existente, atât sub raportul vegetației cât și a faunei.

Patrimoniul cultural, cu cele două forme ale sale (tangibile și intangibile), este afectat în principal datorită consumismului și globalizării. Dacă formele tangibile sunt afectate de poluare, expansiune industrială sau demografică, lipsă de interes etc, efectele alterării sunt vizibile într-o perioadă mai îndelungată, existând la un moment dat posibilitatea stopării degradării sau chiar refacerii acestora. În cazul formelor intangibile, ca și în cazul biodiversității, pierderile sunt adesea iremediabile. O modalitate tradițională de cultivare a pamântului, un mod de a construi o casă din lemn sau de a țese un covor, o poveste sau o credință dispar pentru totdeauna, dacă nu sunt înregistrate, odată cu cei care le folosesc.

Actualul mod de viață, propagat la scară globală, care se bazează pe supraconsum, pe folosirea de scurtă durată, chiar de „unică folosință” a produselor, se dovedește a fi un model care nu poate fi perpetuat pe o perioadă lungă de timp, datorită epuizării resurselor și efectelor nocive asupra mediului. În comparație, comunitățile din zona Vânători-Neamț au trăit de veacuri în comuniune cu natura, reușind să dezvolte practici, metode, aptitudini care să folosească într-un mod eficient resursele existente, fără a se strica echilibrul natural și social.

Pentru zona Vânători-Neamț, aflată în PNVNT, tema de interpretare va consta în prezentarea naturii ca element de continuitate în existența comunităților umane (natura si istorie), în promovarea naturii drept creație a lui Dumnezeu, în evidențierea similitudinii între învățătura și practicile creștine și conservarea naturii (natura și

spiritualitate), în conștientizarea intercondiționalității între moștenirea cultural-spirituală și cea naturală (natura, istorie și spiritualitate).

Zonă	Teme de interpretare	Tehnici de interpretare	Infrastructura necesară pentru interpretare
A. Zone de liniște	Natura și istorie	- personală 1. Zimbrul simbol național 2. Stejarul simbol al perenității 3. Vânători-Neamț și vânătorii domnești - non-personală temele pentru potecile tematice: 1. Pe urmele zimbrului 2. Drumul spre libertate 3. Zimbrul-o specie-umbrela 4. Prin pădurea de stejari și istorie 5. Fauna Vânătorilor (cu subteme funcție de accesibilitatea traseelor-păsări, mamifere mici-în zonele mai accesibile, mamifere mari-în zonele sălbătice) semnalizarea în zonă: panouri indicatoare adaptate fiecărei teme broșuri, hărți, etc: pliante, culegeri de povești, legende, amintiri, hărți care să includă aceste trasee, filme, prezentări, facilități la Centru de Vizitare	Panouri indicatoare, panouri explicative, locuri de odihnă observare, rețeaua de poteci tematice interconectată cu cea turistică, turnuri de observare, amenajarea parcarilor existente, (toaile, managementul deșeurilor), puncte de informare în zonele de afluență turistică
B. Zone cu acces nemotorizat	Natura, istorie și spiritualitate	- personală 1. Pași prin natură, pași prin istorie 2. Natura de la Vânători-Neamț - sursa de inspirație în cultura românească (literatură, pictură etc) 3. Unicitatea Vânătorilor 4. Vânători-Neamț - începuturile ortodoxiei în Moldova 5. Prezența obiceiurilor, tradițiilor, meșteșugurilor- expresie a integrării comunităților în natură - non-personală temele pentru potecile tematice: 1. Pe cărări de munte- drumul lui	Rețeaua de poteci turistice existentă reutilată pentru a îndeplini și funcții educative, panouri indicatoare, panouri explicative, locuri de popas, amenajarea parcarilor existente, (toaile, managementul deșeurilor), puncte de informare în zonele de

		Hogaș 2. Rarități floristice și faunistice 3. Transformarea traseelor turistice existente conform temelor de mai sus semnalizarea în zona: - panouri indicatoare adaptate fiecărei teme broșuri, hărți, etc: pliante, hărți care să includă rețeaua de trasee, ghiduri accesibile de recunoaștere pentru fauna și flora specifică zonei	afluență turistică managementul deșeurilor de-a lungul traseelor, refugii turistice, puncte de informare,
C. Zone pentru parcare etc	Natura și spiritualitate	- personală 1. Suntem copii naturii 2. Reflectarea curățeniei sufletești în relația cu natura - non-personală temele pentru potecile tematice: N/A semnalizarea în zona: panouri indicatoare pentru zonele de agrement broșuri, hărți, etc: Pliante privind regulile de comportament, hărți care să includă facilitățile de agrement	Delimitarea zonelor de agrement, înființarea zonelor de camping, amenajare de parcuri, locuri de joacă, înființarea locurilor de alimentație publică, dotări specifice agrementului în aer liber, toalete, managementul deșeurilor, puncte de informare,
D. Zone de sit natural cu valoare spirituală	Natura, istorie și spiritualitate	- personală 1. Natura creație a lui Dumnezeu 2. Interdependența între natura și prezența locașelor de cult 3. Natura, istorie și spiritualitate la Vânători-Neamț - non-personală temele pentru potecile tematice: 1. Biserica din natura semnalizarea în zonă: panouri indicatoare adaptate broșuri, hărți, etc: Pliante privind regulile de comportament, hărți care să includă facilitățile de agrement	Potecile tematice circulare în jurul fiecărui locaș de cult, locuri de popas, panouri explicative, locuri de contemplare, managementul deșeurilor, puncte de informare, organizarea de evenimente ale comunității cu desfășurare în aer liber

Obiectivele interpretării sunt:

- **învățare** – dobândirea de noi cunoștințe despre zona (natura, cultura, spiritualitate, interconectarea acestora)
- **emoționale** – implicarea sentimentală, stări afective în relație cu zona
- **comportamentale** – modificarea atitudinilor ca urmare a îndeplinirii celorlalte două obiective

Tema III Infrastructura pentru informare și educare – centre de vizitare, puncte de informare

În vederea tratării unitare a zonei, cele specificate la **Tema II Planul de informare și interpretare**, în coloana „Infrastructura necesară pentru interpretare” trebuie realizate. Dintre acestea centrele de informare reprezintă construcțiile de cea mai mare amploare realizate cu prioritate, intrucat vor putea dirija/ informa fluxul de turiști spre punctele de interes actuale. Aceste centre pot furniza informații și despre destinații turistice din zona Vânători-Neamț.

1. Centru de informare educare ecologica Vânători

Localizare : În comuna Vânători pe DN 15B Târgu Neamț – Poiana Largului, zonă în care afluxul de turiști este maxim, fiind așezat în imediata vecinătate a Complexului Campus Vanatori

Martie - mai 2013

Valentina PARASCHIV – F.R.D.S.

Funcțiile Centrului de informare

- oferă informații vizitatorilor despre zona Vânători Neamț
- oferă educație ecologică și ecoturistică ;
- conștientizează responsabilitatea localnicilor și a vizitatorilor față de natură și mediul înconjurător;
- oferă informații vizitatorilor cu privire la biodiversitate și speciile de plante, animale și păsări protejate și despre aria lor de răspândire.
- sprijina operatorii din turism local spre un turism durabil.

Teme, expoziții tematice : - în interiorul Centrului vor fi amplasate expoziții permanente privitoare la biodiversitatea din zona Vânători Neamț, precum și expoziții temporare despre meșteșugurile, obiceiurile și produsele locale și despre cadrul natural.

Tehnici de interpretare :

Interpretare personală - teme : prezența zimbrului, descrierea evoluției populației de zimbri din zona Vânători-Neamț și viitorul acesteia, populațiile de păsări din zonă, arboretele de stejari din rezervația de Stejari DUMBRAVA.

Interpretare non-personală – prin amplasarea de expoziții tematice, trasee educative, tipărirea de broșuri, pliante și hărți care să pună în evidență potențialul zonei.

Clădire ecologică : Clădirea centrului de informare va fi construită din bârne de lemn, încălzirea apei calde menajere se va face cu ajutorul panourilor solare.

2. Centru de informare și educație ecologică Nemțisor

Localizare : În comuna Vânători-Neamț, sat Nemțisor (în curtea Dispensarului) , zonă în care afluxul de turiști este redus datorită lipsei informării.

Funcțiile Punctului de informare

- oferă informații vizitatorilor despre zona Nemțisor
- oferă educație ecologică și ecoturistică ;
- conștientizează responsabilitatea localnicilor și a vizitatorilor față de natură și mediul înconjurător;
- oferă informații vizitatorilor cu privire la biodiversitate și speciile de plante, animale și păsări protejate și despre aria lor de răspândire.
- sprijină operatorii din turism locali în valorificarea potențialului zonei.

Tehnici de interpretare : descrise la **Tema II Planul de informare și interpretare**

3. Centru de informare și educație ecologică Lunca

Localizare: În comuna Vânători-Neamț, sat Lunca (lângă biserică), zonă de tranzit spre Parc, în care afluxul de turiști este redus, datorită în principal lipsei informării.

Funcțiile Punctului de informare

- oferă informații vizitatorilor despre zona Lunca;
- oferă educație ecologică și ecoturistică ;
- conștientizează responsabilitatea localnicilor și a vizitatorilor față de natură și mediul înconjurător;
- sprijină operatorii din turism locali în valorificarea potențialului zonei.

Tehnici de interpretare : descrise la **Tema II Planul de informare și interpretare**

4. Centru de informare și educație ecologică Mănăstirea Neamț

Localizare: In comuna Vânători-Neamț, sat Mănăstirea Neamț (în parcare Mănăstirii Neamț), unde afluxul de turiști este maxim iar punctele de informare lipsesc.

Funcțiile Centrului de informare și educație ecologică

- oferă informații vizitatorilor despre zona Mănăstirii Neamț,
- oferă educație ecologică și ecoturistică,
- conștientizează responsabilitatea localnicilor și a vizitatorilor față de natură și mediul înconjurător;
- sprijina operatorii din turism locali in valorificarea potentialului zonei.

Tehnici de interpretare : descrise la **Tema II Planul de informare și interpretare**

Tema IV Măsuri pentru implementarea zonării turistice și a planului de management al vizitatorilor

Planul de activități:

Pentru implementarea zonării turistice propuse ar fi necesare mai multe activități:

1. Amplasarea de panouri indicatoare, pentru delimitare, în apropierea acestor zone, precum și în punctele cu aflux maxim de vizitatori pentru o mai bună informare a acesora.

2. Amplasarea de Centre de informare și educație ecologică care să ofere turiștilor informații despre importanța acestor zone, păstrarea nealterată a patrimoniului lor natural, precum și perpetuarea acestuia pentru generațiile următoare.
3. Campanie de informare a comunităților locale cu privire la importanța pădurii în special și a cadrului natural în general, prin organizarea de întruniri și prelegeri cu tema „Natura, viața și comunitățile locale”.
4. Editare de pliante, și distribuirea acestora prin Centrele de informare și educație ecologică, cu toate punctele de interes turistic din zonă.
5. Amenajarea de locuri de campare pe văile pitorești (Nemțișor și Secu), astfel încât turismul de weekend din aceste zone să nu mai reprezinte o amenințare pentru mediul înconjurător.
6. Îmbunătățirea infrastructurii de alimentație publică, cu promovarea produselor tradiționale.
7. Reamenajarea traseelor turistice existente (amplasarea de puncte de odihnă și popas, panouri educative) și amenajarea altora noi, în vederea dirijării turiștilor spre toate punctele de atracție ale zonei.
8. Sprijinirea și încurajarea turismului de educare prin antrenarea voluntarilor în activitățile de studiu a diferitelor zone (ex. studierea populațiilor de păsări din Zona Vânători Neamț).
9. Elaborarea unor ghiduri de recunoaștere pentru avifaună, zoofaună, etc., din zona Vânători Neamț.
10. Elaborare de hărți turistice complete care să redea totalitatea punctelor de atracție ale zonei.
11. Sensibilizarea operatorilor locali din turism în vederea promovării produselor tradiționale și ecologice
12. Elaborarea de Programe turistice complete care să pună în valoare cadrul natural precum și să promoveze turismul ecologic
13. Sprijinirea meșteșugarilor în vederea perpetuării tradițiilor și promovarea acestora, prin organizarea de expoziții permanente în cadrul Centrului de informare Vânători și în

cadrul Centrului de vizitare al Administrației Parcului Natural Vânători Neamț.

Necesarul de infrastructură

Trasee pentru biciclete, trasee hipo, etc majoritatea au fost specificate la **Tema II Planul de informare și interpretare**, în coloana „Infrastructura necesară pentru interpretare”.

Tema V. Integrarea PMV în elementele strategice de dezvoltare a turismului durabil în zona ariei protejate (Strategia de Dezvoltare Durabilă a Turismului – SDDT)

La nivelul județului Neamț este întocmită o Strategie de turism (ianuarie 2009), în care Planul de Management al Vizitatorului, elaborat de administrația Parcului Natural Vânători Neamț, pentru zona comunei Vânători-Neamț se integrează .

Obiectivele comune Strategiei de Turism a Județului Neamț și ale Planului de Management al Vizitatorului sunt următoare:

1. Îmbunătățirea interpretării exponatelor pentru vizitatori, inclusiv materiale lingvistice suplimentare
2. Creerea/dezvoltarea zonelor de agrement, dezvoltarea și diversificarea infrastructurii de agrement necesară pentru realizarea unei oferte de petrecere a timpului liber (ecoturism, hipism, călărie, ciclism,etc.)
 - Identificarea oportunităților de extindere a activităților turistice deja existente și introducerea altora noi, în special ecoturism, ciclism, urmărirea păsărilor și mamiferelor, îmbunătățiri ale facilităților pentru vizitatori, toalete, marcaje, indicatoare, precum și o serie de activități promoționale și cooperare între autoritățile administrației parcului și comunitățile locale.
3. Creerea centrelor de informare turistică:
 - Creerea centrelor de informare turistică în toate localitățile cu potențial turistic și puncte de informare în zona atracțiilor turistice, care să ofere informații, rezervări de cazare, hărți turistice, etc.
4. Promovarea potențialului turistic:
 - Introducerea zonelor rurale în circuitul turistic, dezvoltarea ecoturismului prin punerea în valoare a tradițiilor locale, meșteșugurilor locale, arhitecturii tradiționale, a florei și faunei.
 - Întocmirea Hărților GIS a tuturor traseelor turistice.

- Perfecționarea și actualizarea paginilor WEB din punct de vedere al turismului.
 - Dezvoltarea bazei de date în domeniul turismului,
 - Parteneriate în sectorul public și privat în vederea dezvoltării și promovării turismului.
5. Educație ecologică și turistică în școli, la nivel de comunitate, editarea și distribuirea de pliante, broșuri, etc, pentru diferite grupuri țintă.
6. Păstrarea unui mediu înconjurător sănătos, a aerului, apelor subterane sau de suprafață, a pădurilor, florei , faunei, etc.

Tema VI. Monitorizarea și revizuirea

Monitorizarea efectelor produse de implementarea acțiunile descrise în SMV se va face prin :

- Sondaje efectuate de către membri ai Administrației PNVNT asupra vizitatorilor (centrele de informare educare vor juca un rol esențial în acest sens), pe o perioadă de 1-2 ani, pe baza unui un formular de monitorizare.
- Implicarea agenților din turism, din zonă, în monitorizarea turiștilor din punct de vedere al SMV.

Revizuirea Strategiei de vizitare se va face la 1-2 ani pe baza rezultatelor monitorizărilor.”

9. Administrația Publică Locală

Primarul este șeful APL și are în atribuții:

- conducerea aparatului propriu de specialitate;
- controlul activității tuturor serviciilor publice;
- responsabilitatea funcționării APL a comunei Vânători-Neamț;
- reprezentarea în relațiile cu alte autorități, persoane fizice, persoane juridice române sau de altă naționalitate.

Primarul, viceprimarul, secretarul împreună cu aparatul propriu de specialitate al Consiliului Local, constituie Primăria.

Primăria este structura funcțională care aduce la îndeplinire hotărârile Consiliului Local și dispozițiile Primarului, soluționând problemele curente ale cetățenilor comunei.

Conform organigramei, structura APL a comunei Vânători-Neamț este:

Resurse umane	Număr persoane
Demnitari	2
Personal - funcții de conducere	1
Personal – funcții publice specifice	3
Personal – funcții publice de execuție	17
Personal contractual	11
Direcții, compartimente, servicii	Număr persoane
<i>Birou</i>	
Financiar, Contabilitate, Impozite și taxe	6
<i>Compartimente</i>	
Secretariat, Stare civilă, Relații cu publicul	2
Registru agricol & cadastru	3
Audit intern	1
Urbanism, Transport, Taxe	1
Proiecte, programe, prognoze	2
Poliția locală	4
Administrativ Gospodaresc	6
SVSU	1
Muzeu, cultură, bibliotecă	1
<i>Servicii</i>	
Serviciu Public de Asistență Socială	4

(1): site Primăria Vinători-Neamț; <http://www.vinatorineamt.ro>

(2): Strategia Locală de Dezvoltare Durabilă a comunei Vinători-Neamț, 2007-2013

(3): Victor Tufescu, “Valea Moldovei”, Ed. Stiintifica, Bucuresti, 1970, pag.165

(4): Ichim Ionita, “Muntii Stanisoarei”, Ed. Academiei, Bucuresti, 1979, pag. 86-87

(5): Ioan Simionescu, “Colturi din tara”, Ed. Albatros, Bucuresti, 1971, pag. 145

(6): Vlad Georgescu, “Istoria”, Ed.Stiintifica, pag.32

(7): <http://www.bisonbonusus.ro/zimbrul-in-romania/>; www.vanatoripark.ro

Martie - mai 2013

Valentina PARASCHIV – F.R.D.S.

10. 2. Descrierea comunității de romi din comuna Vînători-Neamț, județul Neamț

“În comuna Vînători-Neamț, trăiesc aproximativ 530 de persoane de etnie romă, organizate în trei subcomunități, două de romi tradiționali de neam căldărar, iar cea de-a treia de romi lingurari sau castalii așa cum mai sunt cunoscuți și câțiva lăieși.

Comunitățile de romi căldărari s-au format în urma legii sedentarizării emisă în timpul regimului comunist (1959) care prevedea stabilizarea forțată a romilor nomazi. Mai multe șatre care se deplasau în ținutul Neamțului făcând negoț ambulant cu produsele confecționate de ei înșiși în mod tradițional (căldări, cazane, fărașe, pensule și bidinele), au fost obligate să se așeze inițial într-o singură comunitate pe malul drept al râului Ozana, față în față cu cetatea Neamțului, după care în anul 1989, s-au separat în două subcomunități, UMTF și PRUND .

Comunitatea de romi UMTF este situată chiar la intrarea în comună, în partea de SE a satului Vînători și se învecinează cu zona de islaz de pe malul râului Ozana (Neamț), fiind alcătuită din 31 de case și două barăci așezate în mod compact. Aici trăiesc 220 persoane. Dat fiind stilul de viață încă seminomad a trei dintre familii, dar și datorită persoanelor private de libertate mai mereu (5 – 8 persoane), numărul membrilor comunității variază între 200 și 220 persoane. Comunitatea este situată la aproximativ 2,5 km fața de centrul comunei, unde sunt amplasate școala generală, dispensarul medical, Primăria și sediul poliției.

Comunitatea PRUND este situată la aproximativ 1,5 km amonte de prima comunitate, tot pe malul drept al Ozanei, și așezată și ea compact. În această comunitate trăiesc 130 de persoane care locuiesc în 22 de case și 5 barăci .

Veniturile acestor comunități provin exclusiv din ajutoare sociale, colectare și valorificare deșeuri de metal și sticlă, cerșit și ghenă.

După cum se știe, meseriile tradiționale moștenite nu mai au căutare atât de mare încât practicarea lor să poată asigura veniturile necesare supraviețuirii (confecționare ceaune, cazane, bidinele din păr de porc). Sporadic 4 dintre membrii comunității, încearcă să vândă câte un cazan de țuică (doar toamna), două-trei fărașe, iar tanti Ileana în vârstă de 75 de ani, care a trăit experiența deportării în Transnistria, mai încropește cu mult drag și nostalgie, câte o bidinea din păr de porc, pe care cu greu reușește să o vândă. În cele două comunități, există 4-5 familii care, în anotimpul de vară, încearcă să vândă din

când în când îmbrăcăminte second hand din căruțele purtate pe ulițele satelor mai sărace din împrejurimi. Aceste persoane, sunt singurele din comunitatea de romi căldărari, care în perioada verii, au posibilitatea de a-și cumpăra o rețetă compensată la nevoie, garantată însă numai de calitatea de asigurat medical dobândită odata cu cea de asistat social al lg. 416/ 2001. O problemă gravă cu care se confruntă romii, se referă la imposibilitatea accesului la servicii de sănătate, survenită odată cu modificarea acestei legi, prin care este statutul de beneficiar VMG, este condiționat de plata integrală a debitelor către stat, fie ele impozite sau amenzi.

În cea de a treia comunitate – FAGI, trăiesc romii nevorbitori care însă nu își asumă identitatea etnică, romi ai căror străbunici au fost sclavi mânăstirești, ulterior dezrobiți. Comunitatea numără aproximativ 200-250 de persoane care au un nivel de școlarizare ceva mai bun, în medie 6-7 clase, după care, în cele mai multe cazuri, intervine abandonul școlar. Copii din această comunitate merg în general la Școala Drehuța. Veniturile membrilor comunității provin în cea mai mare parte din ajutoarele sociale acordate conform legii 416/2001, din retribuirea muncii cu ziua în gospodăriile consătenilor majoritari sau în mânăstiri, din munca sezonieră la pădure a câtorva dintre bărbații comunității, din cerșitul practicat de unele femei pe lângă mânăstirile și/ sau alte așezăminte bisericești din comună și sporadic din munca în străinătate a câtorva tineri și tinere. De menționat faptul că nici un membru din comunitate nu muncește cu forme legale în localitate, în împrejurimi sau în țară.

Din dorința de a veni în întâmpinarea multitudinilor de nevoi și probleme ale comunității, Primaria Vânători-Neamț, respectiv doamna primar Maria PETRARIU Și mediatoarea sanitar Carmen ANDREI, au inițiat diverse acțiuni/ proiecte sau colaborări cu fundații/ asociații, în vederea rezolvării chiar și parțiale a acestora:

- noiembrie 2004 - mai 2007, programul "Tuberculoza se vindecă" implementat de Doctors of the World in Romania;
- 17 septembrie 2007 - 30 martie 2008, localitatea Vânători-Neamț a fost una din cele șase localități din județul Neamț și 210 din țara, care a beneficiat de programul de facilitare comunitară "Consolidarea Capacității Instituționale și Dezvoltarea de Parteneriate pentru Îmbunătățirea Percepției și Condițiilor Romilor" - parte a programului anual PHARE 2004 - 2006, în cadrul căruia a fost înființat un Grup de Inițiativă din comunitate, împreună cu care s-a realizat un prim plan de acțiune, aprobat ulterior de către Consiliul Local și pus în mare parte în

practică de către Primărie. Proiectul a aparținut Secretariatului General al Guvernului, beneficiarul fiind Agenția Națională pentru Romi în parteneriat cu Human Dinamycs, fundație care a implementat efectiv proiectul.

Ca urmare a obiectivelor propuse în Planul de Acțiune Local, Primăria Vânători-Neamț, a încheiat un protocol de colaborare cu Grupul Interprofesional al Patronatului Neamț aflat în relație de parteneriat cu Asociația “Centrul de Dezvoltare Comunitară Neamț” și Consiliul Județean Neamț, programul "Roma Insert" implementat în perioada mai 2008 - ianuarie 2009. Perioada în care au fost puși în legalitate mai mulți romi (au fost eliberate 80 de acte de identitate și 24 de acte de proprietate, fiind concesionate de către Consiliul Local, terenurile pe care erau deja construite locuințele din comunitatea UMTF).

- În perioada mai 2009 - decembrie 2011, Habitat for Humanity și Fundația Soros împreună cu Primăria, au implementat în comunitate un proiect de construcție și renovare a locuințelor, pentru familiile care locuiau în condiții de extrema sărăcie, proiect denumit “O casă, un viitor”; au fost construite cinci case noi și reabilite altele zece.

Martie - mai 2013

Valentina PARASCHIV – F.R.D.S.

- februarie 2010 - decembrie 2011, Primăria Vînători-Neamț a fost una din cele 210 primării din țară, partenere cu Agenția Națională pentru Romi, în vederea formării de experți locali pe problemele romilor, în cadrul proiectului cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007–2013.
- În perioada 2011 - 2012 Primăria Vînători-Neamț, a implementat proiectul “O șansă pentru comunitatea de romi –UMTF” , finanțat prin către Fondul Român de Dezvoltare Socială; a fost construită baie publică și oferite servicii sociale de educației sanitare și școlare tuturor membrilor comunității .

- În perioada mai 2012 - mai 2013, Primăria Vînători-Neamț a colaborat cu Fundația Salvați Copiii, facilitând implementarea programului “ Fiecare Copil Contează” în care tinerele mame au fost instruite în vederea creșterii copiilor 0-1 an și 1-5 ani, a creșterii conștientizării importanței evidenței medicale a sarcinilor, efectuării controalelor periodice și a planificării familiale prin utilizarea metodelor de contracepție și acordarea a trei tranșe de ajutor copiilor, constând în lapte praf, alimente de bază și pampers.

În cadrul celor trei comunități, încă există probleme, motiv pentru care, a fost reorganizat Grupul de Acțiune al comunității, după care au fost identificate și prioritizate nevoile și problemele, fiind realizat un nou Plan de Acțiune locală, în vederea dezvoltării și inserției sociale a întregii comunități romi.” (1)

Martie - mai 2013

Valentina PARASCHIV – F.R.D.S.

(1): “Descrierea comunității de romi din comuna Vînători-Neamț, județul Neamț” – Carmen Elena Andrei, mediator sanitar comunitatea de romi

Capitolul III. Analiza SWOT a comunei Vînători-Neamț, județul Neamț

1. Resursa umană

Puncte tari	Puncte slabe
• populația comunei Vînători-Neamț este în număr de 7.594 persoane, din care: 1.700 copii, 3.128 populație activă; • ospitalitatea recunoscută a locuitorilor; • rata redusă a infracționalității; • forță de muncă ieftină; • număr mare de tineri cu studiile liceale definitive; • disponibilitate de angajare în diferite meserii, funcție de motivarea personală; • existența unui Centru de Asistență și Informare Rurală (CAIR) la nivelul comunei Vînători-Neamț; • dorința populației de etnie romă, de a avea locuri de muncă pe teritoriul comunei sau în localitățile învecinate; • existența unor persoane de etnie romă, pregătite și doritoare de a se constitui în grupuri de inițiativă, în vederea elaborării și implementării de proiecte cu finanțare externă; • buna relaționare între populația de etnie romă și populația majoritară;	• îmbătrânirea populației (spor natural negativ, migrarea tinerilor spre centre urbane); • număr relativ mare al pensionarilor (2.157) precum și al persoanelor inactive (1.803); • scăderea natalității; • adaptarea mai lentă a populației mature și vârstnice din comună, la schimbările și provocările lumii actuale în general și la fenomenul mobilității și reconversiei profesionale, în special; • migrarea persoanelor cu pregătire profesională, în special spre mediul urban și în străinătate; • capacitatea financiară relativ scăzută a locuitorilor zonei; • număr mare de persoane beneficiare VMG;
Oportunități	Constrângeri

Martie - mai 2013

Valentina PARASCHIV – F.R.D.S.

• existența unor reglementări care stipulează acordarea de facilități angajatorilor care creează noi locuri de muncă pentru șomeri, tineri absolvenți, etc; • creșterea nivelului de calificare prin participarea la programe de pregătire profesională derulate în cadrul proiectelor finanțate prin POS DRU; • modificarea mentalității persoanelor disponibilizate, prin abordarea de atitudini active pe piața muncii (căutare a unui loc de muncă, reconversie profesională); • implicarea autorităților locale în problemele comunității, în vederea identificării de soluții financiare, materiale;	• menținerea tendințelor migraționiste către centrele urbane a populației tinere; • accentuarea procesului de îmbătrânire în rural; • creșterea șomajului în rândul absolvenților de liceu; • creșterea ponderii muncii la negru, cu efecte negative asupra pieței muncii, economiei locale și asistenței sociale în perspectivă; • estomparea tradițiilor locale, odată cu trecerea timpului;
---	--

2. Agricultura

Puncte tari	Puncte slabe
• resursă calificată de muncă în domeniul agricol; • potențial în domeniul zootehnic/ tradiții locale în creșterea animalelor/ efective semnificative de animale (ovine, bovine) aparținând domeniului mânăstiresc; • suprafețele de teren în folosință: arabil 1.489 ha, pășuni 1.799 ha, fânețe 854 ha, livezi 41 ha, păduri 1.1641 ha; • potențial semnificativ pentru agricultura ecologică; • există un număr semnificativ de mici producători agricoli care au reușit să-și aducă exploatarea agricolă în zona profitabilității; • patrimoniul natural variat; • acces relativ ușor la zonele protejate prin rețeaua de drumuri existentă; • populația de etnie romă, are oportunitatea de a lucra în domeniul agriculturii în cadrul gospodăriilor populației majoritare;	• infrastructură montană nedevelopată; • poluare a apelor de suprafață și subterane datorată lipsei canalizării și deversărilor necontrolate de ape uzate menajere; • locuitorii care exploatează/ ar dori să exploateze terenurile aflate în proprietate dispun de resurse financiare limitate/ nu dispun de resurse financiare pentru aceste activități; • lipsa certificării calității produselor locale în conformitate cu standardele europene, lipsa etichetelor ecologice; • lipsa formelor asociative ale agricultorilor din comună; • lipsa unui sistem de colectare și valorificare a produselor agricole la nivel local (lapte, lână,); • activitățile de creștere a animalelor în gospodăriile locuitorilor, sunt în scădere; • exploatarea efectivelor semnificative de animale deținute de mânăstirile aflate pe raza comunei, nu aduc venituri la bugetul local, datorită netaxării bunurilor/ veniturilor cultelor religioase prezente pe teritoriul României; • nevalorificarea a aproximativ 20% din totalul suprafeței de teren arabil;

Martie - mai 2013

Valentina PARASCHIV – F.R.D.S.

	• lipsa unor asociații agricole care să folosească prin arendă suprafețele agricole necultivate; • număr insuficient de utilaje necesare în activitățile agricole; • lipsa unei școli profesionale care să pregătească tinerii în meserii specifice agriculturii montane; • lipsa unui centru/ laborator de însămânțare artificială a animalelor; • la nivel local, nu există un plan de dezvoltare economică care să cuprindă și domeniul agricol, pe termen mediu; • retrocedarea către domeniul mânăstiresc, a pădurilor, în contextul în care aceste păduri erau printre cele mai importante bogății ale comunei constituind principala resursă economică în localitățile montane asigurând totodată echilibrul ecologic, are efecte negative asupra calității vieții locuitorilor comunei prin dispariția principalei surse de venit.
Oportunități	Constrângeri
• utilizarea programelor de finanțare alocate "Strategiei de dezvoltare durabilă a zonei montane"; • programe de finanțare a spațiului rural și a agriculturii prin instrumentele structurale ca: FEADR, FEDR, POR; • colaborare cu organizații neguvernamentale care au	• randamente scăzute în agricultura montană; • formele asociative ale agricultorilor din zona montană sunt timide; • fenomenul de îmbătrânire a populației; • depopularea satelor determină diminuarea forței de muncă pentru activitățile din domeniul

capacitatea să atragă fonduri extrabugetare; • existența interesului investitorilor în dezvoltarea durabilă a zonei montane; • implementarea unor proiecte/ programe de mediu, pentru refacerea infrastructurii; • poziție geografică avantajoasă în raport cu proiectele europene care vizează infrastructura; • promovarea unor proiecte pilot în vederea amenajării de gospodării montane multifuncționale; • promovarea/ stimularea înființării asociațiilor agricole în scopul exploatării intensive a terenurilor; • cooperare între producătorii agricoli locali și agenți economici activi în domeniul industriei alimentare; • cadrul legislativ propice pentru stimularea tinerilor calificați de a se stabili în spațiul rural; • tendința diversificării serviciilor în domeniul agricol; • posibilitatea înființării de culturi de plante medicinale (cătină, măceș, soc, păducel, salcâm); • posibilitatea înființării de culturi de salcie energetică;	agricol; • legislație instabilă în domeniu, care dezarmează inițiativele private; • migrarea tineretului cu studii superioare și lipsa de interes pentru agricultură; • prețuri ridicate pentru achiziționarea de mașini, utilaje agricole, semințe, îngrășăminte, lucrări agricole; • lipsa unor facilități privind acordarea de credite cu dobândă redusă, a garanțiilor și a perioadelor de grație;
---	--

3. Infrastructura

Puncte tari	Puncte slabe
• existența unei bune infrastructuri de transport - comuna e tranzitată de DN 15 B; • existența unei bune infrastructuri de comunicații IT, telefonie fixă și mobilă; • existența rețelei de alimentare cu energie electrică; • existența de dotări sociale, culturale, sportive, medicale, inclusiv în cele două comunități în care locuiesc romi; • existența de drumuri asfaltate care asigură accesul în satele componente; • existența sistemului de alimentare cu apă pentru satul Vînători-Neamț; • existența sistemelor de alimentare cu apă și canalizare, a stației de captare și a stației de epurare pentru satele Lunca și Nemțișor ; • existența rețelei de alimentare cu gaze naturale, rețea care este în curs de extindere; • distanța mică față de gara CFR (aproximativ 6 km);	• nu există rețea de canalizare și stație de epurare în satul Vînători-Neamț; • posibilități financiare reduse ale localnicilor pentru reabilitarea clădirilor; • numărul scăzut al de locuințelor în raport cu nevoile populație de etnie romă; • dotări insuficiente în infrastructura educațională, cea de sănătate, cea culturală și socială, în localitatea în care locuiește populația de etnie romă; • lipsa drumurilor asfaltate din categoria celor satești; • lipsa unei grădinițe cu program prelungit; • inexistența rețelei de alimentare cu energie electrică pe unele străzi aflate pe terenuri din intravilan, cu valoare d.p.d.v. urbanistic; • lipsa locuințelor sociale pentru persoane sărace/ familii tinere care nu au posibilități financiare pentru achiziționarea de locuințe; • lipsa unui centru social (azil) pentru persoane vârstnice aflate în situații care nu le permit să-și asigure serviciile de îngrijire personală și a locuinței; • lipsa fondurilor necesare îndiguirii râurilor Ozana și Nemțișor;

Martie - mai 2013

Valentina PARASCHIV – F.R.D.S.

	• lipsa unui pod rutier care să asigure legătura între satele Lunca și Vânători-Neamț; • lipsa unui parc de joacă pentru copii; • lipsa trotuarelor pentru pietoni; • lipsa unei benzinării; • indicatoare rutiere insuficiente în unele zone cu risc (în special la trecere de pietoni cu avertizare sonoră și luminoasă); • lipsa unui sistem video de supraveghere stradală și a instituțiilor publice; • lipsa unui hipermarket; • insuficiente fonduri în bugetul local, necesare pentru efectuare de reparații curente și capitale, la podurile și podețele existente în comună; • lipsa unei punți pietonale peste râul Nemțisor în satul Lunca;
Oportunități	Constrângeri
• programe finanțate din Fondurile Structurale și de Coeziune pentru infrastructură; • investiții realizate în domeniul construcțiilor de locuințe și spații comerciale, de către localnici care lucrează temporar în străinătate; • posibilitatea atragerii de fonduri europene în vederea dezvoltării infrastructurii turismului și turismului ecumenic (renovări, construcții noi etc);	• creșterea riscului abandonării și degradării fondului construit, prin emigrarea temporară a populației în alte zone ale României sau ale UE; • apariția unor dificultăți în desfășurarea lucrărilor de infrastructură (condiții de trafic sau meteo); • costul ridicat al documentațiilor preliminare și necesitatea cofinanțării proiectelor, poate împiedica accesarea fondurilor europene;

• posibilitatea implementării proiectului privind autostrada Iași – Tg. Mureș, planificată să tranziteze comuna Vînători-Neamț; • existența în proprietate publică a terenului pe care se poate amenaja un heliport; • deschiderea APL pentru înființarea unui heliport; • posibilitatea construcției centurii ocolitoare a orașului Tg. Neamț (există proiectul tehnic); • posibilitatea amenajării de pârtii de schi în satele Nemțișor și Lunca; • posibilitatea amenajării unei telegondole pe raza comunei; • posibilitatea amenajării unui Parc tematic (grădină publică) • posibilitatea amenajării unui patinoar; • posibilitatea amenajării unui bazin înnot;	• instalare stare de necesitate sau razboi; • calamități naturale (cutremur, inundații, incendii);
--	---

4. Economic

Puncte tari	Puncte slabe
• capacitate de prelucrare materii prime (lemn, cauciuc, etc.); • existența unei infrastructuri convenabile de comunicații și IT; • amplasare teritorială favorabilă în ceea ce privește accesibilitatea pe cale rutieră și cale ferată; • existența forței de muncă disponibilă în comună, multe persoane apte și doritoare de a lucra fiind de etnie romă; • existența unui număr de aproximativ 300 agenți economici înregistrați care își au sediul sau punctele de lucru pe teritoriul comunei; • diversitatea domeniilor economice reprezentate de către agenții economici activi pe teritoriul comunei: - comerț, - producție: panificație, croitorie, execuție mobilier, cherestea, articole cauciuc etc, - exploatații forestiere, - asociații agricole și de creștere a animalelor, - mori de grâu și porumb, - balastieră. • tradiții antreprenoriale (prelucrarea lemnului, dogăritul, prelucrare cauciuc, confecții);	• număr redus al persoanelor (în special romi) pregătite pentru diferite meserii (comerț, servicii, construcții, turism) prin cursuri de calificare/specializare; • forță de muncă nespecializată și cu mentalități neadaptate noilor cerințe ale pieței muncii; • buget redus al APL, pentru susținerea proiectelor de investiție în resursa umană și a celor de dezvoltare locală; • interes scăzut al agenților economici locali pentru formarea profesională a angajaților; • număr redus al investitorilor străini de comună; • strategie neperformantă la nivelul comunei în ceea ce privește stimularea înființării de IMM-uri având ca rezultat nivelul redus de dezvoltare al acestui sector; • număr redus al locurilor de muncă pe piața locală; • experiență redusă/ lipsă de experiență a agenților economici locali, în

Martie - mai 2013

Valentina PARASCHIV – F.R.D.S.

	domenii de actualitate pentru afaceri - marketing și management; • promovarea necorespunzătoare a produselor tradiționale (alimentare, mic mobilier, împletituri, cuverturi și carpete, haine de port popular ș.a.); • insuficienta procesare locală a produselor vegetale și animale; • lipsa de motivare de a se angaja a celor care primesc VMG; • migrație masivă a populației active în zone mai dezvoltate ale României și în țări din spațiul european; • lipsa de protecționism a produselor locale; • număr redus de utilaje agricole utilizate în gospodăriile particulare și în societățile agricole; • scăderea constantă a cererii și ofertei de servicii în plan local; • lipsa pieței de materii prime și a celei de desfacere a produselor pe raza comunei; • nu există inițiative de revigorare a meșteșugurilor tradiționale ale populației de etnie romă; • persoanele de etnie romă,
--	--

	în procent majoritar, lucrează doar ca zilieri în domeniul agriculturii de subzistență, în gospodăriile populației majoritare; • dificultăți întâmpinate în inițiativele de asociere dintre producătorii locali; • IMM-urile locale nu sunt încurajate pentru a participa la licitații pentru derularea unor lucrări de investiții locale; • lipsa de măsuri concrete (ex. regularizarea râului Ozana) pentru redarea în circuitul economic (concesionare) a suprafețelor de teren aflate în zona râurilor; • investiții autohtone/ străine în dezvoltarea meșteșugurilor tradiționale, aflate la nivel foarte scăzut; • lipsa unei piețe agroalimentare; • lipsa unui agent economic local specializat în strategii de marketing, care să asigure/ acorde consultanță în domeniu pentru agenții economici prezenți în comună;
Oportunități	Constrângeri
• programe finanțate din Fondurile Structurale și de Coeziune pentru	• instabilitate legislativă, modificarea frecventă a

calificare/ recalificare/ specializare în meserii din domeniile servicii, construcții, agricultură, producție; - http://programenationale2012.aippimm.ro/ • existența oportunităților de finanțare a activităților, prin programe în cadrul fondurilor post-aderare; • cofinanțare din resurse guvernamentale a proiectelor de dezvoltare a infrastructurii rurale, a activităților generatoare de venit, a pregătirii resursei umane; • posibilități de îmbunătățire a infrastructurii de transport prin programele post-aderare în vederea facilitării accesului către agenții economici locali și dinspre aceștia către piețele de desfacere a producției; • diversificarea activităților economice, în special în sectorul serviciilor; • existența de terenuri proprietate publică disponibile concesiunii/vânzării; • oportunități în înființarea de structuri de consultanță/ informare privind sistemele/ mecanismele de finanțare și creditare a sectorului economic; • promovarea și stimularea asociațiilor agricole în scopul exploatării intensive a terenurilor; • utilizarea tehnologiilor performante; • valorificarea terenurilor agricole degradate și nevaloroase; • cooperare între producătorii agricoli locali și agenți economici activi în domeniul industriei alimentare; • populația de etnie romă, are oportunitatea de a lucra în domeniul	legislației economice, legi stufoase; • retrocedarea pădurilor Mitropoliei Moldovei și Bucovinei; • politică nefavorabilă dezvoltării afacerilor (taxe și impozite numeroase); • condiții meteorologice nefavorabile (inundații, secetă); • criză economică mondială agravantă a situației economiei europene – multe firme mici și mijlocii s-au închis; • adaptabilitatea scăzută la schimbare a agenților economici și a forței de muncă; • capacitate redusă de susținere financiară a modernizării; • management defectuos al piețelor de desfacere; • perpetuarea agriculturii de subzistență; • invadarea pieței interne cu produse agricole ale țărilor beneficiare a unor fonduri substanțiale ale UE în ceea ce privește susținerea sectorului agricol; • condițiile UE dificil a fi îndeplinite de către agenții economici autohtoni, aspect care face ca, pentru majoritatea producătorilor agricoli din România, piața
--	---

agriculturii în cadrul gospodăriilor populației majoritare; • posibilitatea amenajării de trasee de turism ecvestru • posibilitatea înființării unei herghelii; • posibilitatea înființării unei baze echitație; • posibilitatea înființării de entități de economie socială (fermă zootehnică și/ sau de legume, atelier croitorie pentru îmbrăcăminte tradițională a femeilor de etnie romă/ costume populare românești, atelier tinichigerie auto, etc.); • centre colectare și prelucrare fructe de pădure, ciuperci; • centru prelucrare (uscare, ambalare) și desfacere plante medicinale; • amenajare de pastrării pe cursul apelor; • înființare culturi plante medicinale (cătină, măceș, soc, păducel, salcâm, roiniță, etc); • înființare cultură de salcie energetică; • înființare Centru SPA; • înființare Centru îmbuteliere apă plată;	UE să fie inaccesibilă; • insuficientă pregătire în vederea accesării Fondurilor Structurale și de Coeziune; • fonduri străine pentru investiții, relativ scăzute în raport cu necesarul; • cadru legislativ nefavorabil dezvoltării sectorului cercetare-dezvoltare-inovare; • profilul pur agricol al majorității satelor; • munca sezonieră în care este activă majoritatea populației de etnie romă, se desfășoară în special în anotimpurile de primăvară și toamnă; • sistemul de achiziții împiedică câștigarea contractelor de către firmele locale fiind foarte restrictiv.
---	--

5. Educație, Cultură, Social, ONG

5.a.

Învățământ

Puncte tari	Puncte slabe
Management • structura organizatorică a școlii este corespunzătoare la nivelul comunei; • există un management	Managementul • politica educațională slabă de atragere a elevilor în unitatea noastră școlară (insuficientă implicare pentru creșterea

responsabil cu implicare directă, pe toate planurile (administrativ, educativ, resurse, etc.); • comunicare formală, informală și nonformală bună; • monitorizarea activității de formare din școală este corespunzătoare, urmărește cunoașterea culturii organizaționale a școlii, corectitudinea activității și rezultatele efective ale formării personalului didactic; • aplicarea corectă și creativă a curriculum-ului școlar. Resurse umane • 55 de cadre didactice calificate și titulare, cu vechime mare atât în învățământ, cât și în școală, permite realizarea unui învățământ de calitate; • existența unui număr relativ mare de copii și elevi (847) care asigură și funcționarea structurilor, cu un număr de elevi pe clasă de 18 – 20; • relațiile interpersonale existente favorizează crearea unui climat educațional deschis și stimulat; • un mare interes din partea cadrelor didactice pentru participarea la cursuri de formare profesională organizate de C.C.D. și I.S.J.; • situația la învățătură prezintă rezultate bune la toate nivelele; • puține tendințe de neșcolarizare sau abandon școlar; • stare disciplinară bună;	imaginii școlii; • pierderea posibilității de formare a eșalonului liceal la nivel de comună; • familiile elevilor nu sunt implicate suficient în activitatea de educare a copiilor. Resurse umane • starea motivațională a cadrelor didactice și a elevilor este scăzută; • stare materială precară și nivel scăzut de cultură și instruire al unor familii; • existența unor elevi cu probleme de adaptare; • existența a 28 de elevi cu tendință de abandon școlar; • cu toate că școala are o valoare de piață bună sunt înregistrate peste 50 (3 clase) de cazuri de migrare a elevilor spre oraș; • migrația elevilor din satele componente comunei, spre școala de centru și depopularea școlară a structurilor școlare; • lipsa posibilităților de desfășurare a activităților sportive (a orelor de educație fizică), la nivelul structurilor, pe vreme de iarnă sau timp nefavorabil; • accesul dificil, din punct de vedere material, la activitățile de perfecționare didactică; • fonduri insuficiente/ inexistente pentru premiarea performanței școlare a elevilor. Resursele materiale și de TIC
---	--

• participare mare, cu rezultate bune la concursuri, olimpiade, întreceri, etc., la toate nivelele. Resursele materiale și de TIC • spații școlare adecvate pentru activitatea de formare (5 școli și 2 grădinițe); • dotarea cu tehnologie informațională (4 laboratoare IT) corespunzătoare; • existența PC-ului la o mare parte din elevii școlii; • fondul de carte din biblioteca școlii este suficient și cu noutăți editoriale. Activitatea de bază • școala are o cotă de piață bună; • susținerea activităților din planul anual de activități școlare și extrașcolare, toate cadrele didactice fiind implicate în activitatea de formare continuă la nivel de școală; • obiectivele propuse sunt în conformitate cu nevoile de formare ale cadrelor didactice și răspund nevoilor școlii și ale colectivului de elevi; • există interes pentru activitatea de consultanță și consiliere a cadrelor didactice; • existența în școală a Cercurilor școlare, ecologice, tehnologice, artistice cu rezultate bune. • nu s-au înregistrat fenomene de delincvență sau infracționalitate la nivelul școlii;	• deși există o dotare TIC foarte bună, materialele nu sunt întotdeauna integrate în procesul instructiv-educativ; • manuale școlare uzate și insuficiente; • insuficiența spațiilor școlare în condițiile în care programul se desfășoară în două schimburi; • slabă dotare a spațiilor școlare cu mobilier didactic (material didactic uzat și depășit); • slabă reabilitare termică la structurile școlare. Activitatea de bază • cooperarea slabă între comisiile metodice la nivelul școlii. Marketing educațional • lipsa unor grupe de grădiniță cu program prelungit; • lipsa unor programe de tipul „Școala după școală”; • nu sunt popularizate întotdeauna experiențele pozitive/ când se încearcă, acestea nu au rezonanța potrivită; • integrarea slabă a elevilor de etnie romă.
Oportunități	Constrângeri

Factorul politic • o bună colaborare cu I.S.J. și C.C.D.; • existența Programului Guvernamental de acordare a unor produse lactate și de panificație „Cornul și laptele”; • existența Programului „200 E” pentru elevi privind achiziționarea unui PC; • existența programului de acordare de rechizite școlare gratuite; • finalizarea Campusului școlar cu specializare, pe agroturism și alimentație publică, pe Regiunea NE. Factorul economic • infuzia de resurse financiare în școală pentru manuale școlare, reparații curente și capitale; • disponibilitatea unor instituții de a veni în sprijinul școlii; Factorul social • elevii și familiile acestora sunt pregătite pentru schimbarea modului de abordare a procesului instructiv – educativ; • varietatea cursurilor de perfecționare și formare continuă oferite de CCD; • dorința pentru schimburi de experiență și pentru acțiuni organizate în parteneriat; • școala oferă un grad sporit de siguranță elevilor; • puține cazuri de familii destrămate la nivelul școlii;	Factorul politic • incoerența politicilor educaționale la nivel național; • lipsa unor politici educaționale consecvente cu ținte și strategii clare care să fie urmărite indiferent de partidul de la guvernare; • eliminarea ajutorului financiar pentru achiziționarea de materiale necesare cadrelor didactice (100 E); • motivarea morală și salarială nu ajută cadrul didactic în activitate; • programe școlare prea încărcate; • formarea inițială a cadrelor didactice este deficitară. Factorul economic • scăderea nivelului de trai (elevi, profesori, părinți); • eliminarea fondurilor de premiere și stimulare; • creșterea numărului de șomeri în rândul părinților; • dispariția posturilor datorită creșterii numărului de elevi la clasă; • lipsa de experiență și de sprijin privind elaborarea de proiecte de finanțare; • prea multă birocrație în accesarea fondurilor naționale și europene. Factorul social • slaba motivație a elevilor pentru învățatură;
---	--

Factorul tehnologic • extinderea rețelei Internet la nivelul localității; • apariția televiziunii digitale; • toți elevii au posibilitatea receptării emisiunilor TV prin cablu sau digital; • extinderea telefoniei mobile; • posibilitatea înființării unor ateliere de arte și meseri.	• prea mulți elevi sunt rămași în grija bunicilor și altor rude datorită faptului că părinții sunt plecați la lucru în străinătate; • migrația copiilor de grădiniță spre oraș la grupe cu program prelungit; • instabilitatea cadrelor didactice (în fiecare an, elevii au profesori noi). Factorul tehnologic • impactul nociv a unor emisiuni TV asupra psihicului elevilor; • popularizarea prin emisiunile TV a subculturii și a nonvalorilor; • impactul negativ produs de participarea unora dintre elevii ciclului primar și gimnazial la cafe-internetul din apropierea școlilor; • existența pe piață a unor jocuri de PC foarte violente.
---	---

5.b. Cultura, Cultele, Activități sportive/ recreative

Puncte tari	Puncte slabe
• existența unei zone cu puternice tradiții în domeniul cultural și spiritual; • experiența organizării și promovării multor activități culturale; - “Ziua comunei Vânători-Neamț” - luna august; - “Zilele Eminescu” - 15 ianuarie; - comemorări - Muzeul “Mihail	• fonduri insuficiente pentru reabilitarea și modernizarea tuturor clădirilor ce adăpostesc locașuri de cultură; • lipsa unui Centru Cultural la nivel local care să antreneze toate instituțiile și persoanele avizate în vederea promovării și dinamizării activităților culturale;

Martie - mai 2013

Valentina PARASCHIV – F.R.D.S.

Sadoveanu“; - Festivalul de datini și obiceiuri - 27 decembrie; - “Serile de poezie de la Vânători-Neamț“; • prezența pe raza comunei Vânători-Neamț a multor obiective culturale: - două muzee etnografie (Muzeul Sătesc din satul Vânători-Neamț și casa muzeu “Vasile Gaman“ din satul Lunca); - trei muzee mănăstirești (Mănăstirile Neamț, Secu și Sihăstria); - un muzeu literar (“Mihail Sadoveanu“ de la Schitul Vovidenia); - tipografia de la Mănăstirea Neamț; - biblioteca comunală, care oferă punct BIBLIONET prin intermediul căruia, este acordat acces gratuit la internet pentru toată populația comunei; - căminul cultural; - patru mănăstiri; Neamț, Secu, Sihăstria, și Dobru; - 9 schituri: Vovidenia, Procov, Icoana Nouă, Icoana veche, Cărbuna, Braniște, Schitul Nifon și Poiana lui Ion; - 5 biserici ortodoxe stil nou și una stil vechi; - Academia Teologică “Sf. Ioan Iacob“ din cadrul Seminarului	• informare/ participare scăzută a cetățenilor la acțiuni/ activități de interes cultural; • posibilități financiare reduse pentru tipărirea de broșuri, pliante de promovare a obiectivelor de interes cultural de pe raza comunei; • insuficientă preocupare pentru cunoașterea istoriei și a tradițiilor locale, prin punerea în valoare a tezaurului cultural - istoric existent în localitate; • îmbătrânirea populației active, migrația tinerilor și dezinteresul față de viața spiritual-culturală a comunității, grevează acțiunile derulate în acest domeniu; • insuficientă colaborare între mănăstiri și administrația locală în ceea ce privește implicarea acestora în activitățile culturale ale comunității; • participare nesemnificativă a populației de etnie romă, la activități care privesc propriile tradiții și obiceiuri; • lipsa unei trupe de teatru pentru copii și tineret; • lipa unui club al persoanelor vârstnice; • lipsa unui club al tinerilor;
---	---

Teologic “Veniamin Costachi” de la Mănăstirea Neamț; - Parcul Natural Vânători-Neamț; - Rezervatia de zimbri “Dragoș Vodă”; • existența pe teritoriul comunei a unor formații artistice care promovează cântecul, tradițiile și portul popular: - Corul mixt „Vânătorii lui Ștefan cel Mare”; - Ansamblu de dansuri „Dor vânătoresc” - Ansamblu “Șezătoarea”; - înființarea a două asociații culturale menite să promoveze valorile culturale și spirituale ale zonei; • experiența la nivelul administrației locale de a alcătui și dezvolta proiecte cu finanțare europeană în vederea modernizării și dezvoltării infrastructurii locale din domeniul culturii; • buna relaționare între populația de etnie romă și populația majoritară. • existența pe raza comunei, a 49 de altare;	
Oportunități	Constrângeri
• stimularea creativității și inițiativei locale prin revigorarea și valorificarea tradițiilor culturale – artistice (șeători, hore, etc);	• buget insuficient alocat activităților culturale; • subfinanțare a achizițiilor de carte;

• atragerea de surse de finanțare pentru conservarea și modernizarea obiectivelor culturale de pe raza comunei Vânători-Neamț; • dezvoltarea programelor de înfrățire cu localități din țară și/ sau străinătate; • realizarea de proiecte pentru finanțarea modernizării și amenajării căilor de acces către muzee și mănăstiri precum și a parcurilor învecinate; • dezvoltarea unor noi proiecte în domeniul cultural precum organizarea unui festival dedicat sculpturii în lemn, în contextul în care, pe raza comunei există mulți artiști populari - sculptori; • implicarea mai dinamică a instituțiilor de învățământ de pe raza comunei Vânători-Neamț în desfășurarea activităților cu caracter cultural; • conștientizarea populației despre rolul și importanța culturii naționale în propășirea neamului nostru românesc; • parteneriate cu instituții culturale județene, naționale și europene în vederea unei mai bune cunoașteri și promovări a culturii naționale și europene. • înființarea Mausoleului de la Nemțișor (fosta linie a frontului din cel de al II-lea război mondial);	• calamități naturale; • instalare stare de asediu/ război.
--	--

5.c. Servicii sociale

Puncte tari	Puncte slabe
• pondere medie a populației cu nevoi de asistare; • informare operativă cu privire la formele de ajutor de stat; • existența unui Centru <i>After School</i>; • administrația locală asigură servicii pentru protecția socială; • existența unei băi publice în comunitatea de romi UMTF; • existența a 5 locuințe sociale în comunitatea de romi UMTF;	• personal insuficient angajat în structurile de resort ale administrației publice locale; • insuficientă implicare a societății civile; • existența unui număr mare de persoane beneficiare a Legii nr.416/2001, respectiv 569 din care 200 persoane de etnie romă; • nivelul de trai scăzut pentru populația de etnie romă; • percepere denaturată a scopului asistenței sociale, din partea populației; • populația de etnie romă deține un nivel important al amenzilor primite de către cetățenii comunei; • inexistența unor servicii adresate persanelor vârstnice sau/și cu dizabilități (îngrijiri la domiciliu/ centre de zi și centre de primire); • lipsa voluntariatului în domeniul serviciilor pentru vârstnici; • lipsa unei cantine sociale; • lipsa unui Centru Multifuncțional în care să fie organizate servicii/ activități pentru diferite categorii de persoane defavorizate;
Oportunități	Constrângeri
• construirea și dotarea unui complex social care să cuprindă un cămin-azil pentru bătrânii	• migrația în străinătate a unui număr ridicat de persoane active, a condus la apariția fenomenului

Martie - mai 2013

Valentina PARASCHIV – F.R.D.S.

comunei; • existența la nivel național, de programe consistente destinate asistenței sociale; • dezvoltarea economică a comunei, va permite îmbunătățirea nivelului finanțării care vor putea fi atrase la nivel local; • posibilitatea înființării unor structuri ale economiei sociale; • posibilitatea înființării unui magazin economat;	copiilor care sunt în grija bunicilor/ rudelor și care necesită înființarea unor servicii-suport noi; • costurile ridicate pot genera dificultăți în dotarea diverselor obiective de asistență socială care se doresc a fi înființate; • sistemul de ajutor social nu încurajează reintegrarea activă;
--	--

5.d. ONG

Puncte tari	Puncte slabe
• existența în comuna Vânători-Neamț a unui număr de 5 O.N.G.-uri și a unor grupuri de inițiativă dispuse pentru colaborare; • implicarea O.N.G.-lor, cu o diversitate de profiluri, în rezolvarea problemelor comunității și a grupurilor pe care le reprezintă; • experiența administrației publice locale în implementarea unor proiecte cu finanțare externă nerambursabilă; • Instituția Primarului manifestă o mare disponibilitate de colaborare în parteneriat în derularea programelor propuse de către O.N.G.-uri; • campanii de informare susținute de către administrația publică	• existența unui număr redus de O.N.G.-uri raportate la numărul populației comunei; • colaborare insuficientă între O.N.G.-urile locale; • existența asociațiilor formale; • lipsa voluntarilor și a culturii voluntariatului; • insuficient personal instruit în întocmirea și implementarea proiectelor eligibile; • rețineri privind implicarea civică; • reticență în privința aderării la structuri asociative; • majoritatea O.N.G.-urilor nu se implică în luarea deciziilor la nivel local; • accesare slabă a fondurilor europene de către O.N.G.-urilor deja existente.

Martie - mai 2013

Valentina PARASCHIV – F.R.D.S.

locală cu prilejul organizării unor manifestări social-culturale de mare amploare pe plan local; • activități desfășurate de O.N.G.-uri în domeniul protecției mediului; • exemple de bună practică ce pot fi replicate prin punerea la dispoziție a metodologiei de implementare (infrastructură, cultură, social, educație, etc).	
Oportunități	Constrângeri
• constituirea unei „structuri pentru relația cu mediul asociativ” la nivelul Primăriei care să preia și să dezvolte activitățile derulate până în prezent; • pregătirea și adoptarea unui acord – cadru de cooperare între Primărie, Consiliul Local și O.N.G.-urile din localitate; • promovarea O.N.G.-urilor care au avut o activitate semnificativă pentru comunitatea vânătoareană; • creșterea rolului O.N.G.-urilor privind organizarea timpului liber al tinerilor și implicarea lor în viața comunității, precum și a problemelor comunității; • sprijinirea participării tinerilor în diferitele forme ale activităților voluntare; • implicarea tinerilor în acțiuni cultural – educative; • parteneriate între Administrația publică locală și O.N.G.-uri.	• insuficienta finanțare a sectorului O.N.G. care poate determina dispariția unor organizații; • resurse limitate/ inexistente pentru asigurarea cofinanțării pentru proiecte din cadrul POS-urilor; • reglementări în schimbare privind achizițiile publice; • scăderea intensității inițiativelor civile și a voluntariatului și apariția de probleme sociale locale generate de criza economică.

6. Sănătate

Puncte tari	Puncte slabe
• existența și buna funcționare a trei cabinete individuale de medicină de familie în cadrul Dispensarului Uman; stare bună a construcției care găzduiește cele trei cabinete (în vară anului 2012, două dintre cabinete au fost renovate); • existența a două locații/ puncte medicale în satele Lunca respectiv Nemțișor, în care pot fi acordate consultații; (lucrări recente de renovare a dispensarului din satul Lunca); • profesionalismul medicilor de familie; • existența unei farmacii în centrul comunei; • existența unui mediator sanitar; • elaborarea strategiei de dezvoltare locală a comunei pentru perioada 2014-2020, se suprapune cu programarea financiară 2014-2020, ceea ce permite corelarea dintre măsurile propuse în document, cu obiectivele naționale din domeniul sănătății;	• lipsa asistenților medicali comunitari în satele Lunca și Nemțișor; • lipsa serviciilor de stomatologie prin încetarea funcționării cabinetului stomatologic; • dotare insuficientă și sub standarde a celor trei cabinete și lipsa dotării celor două puncte medicale; • neînsușirea normelor de educație sanitară și civică a unui segment de pacienți din rândul populației de etnie romă; • existența a unui număr de aproximativ 1.500-1.700 persoane neasigurate dar înscrise pe listele celor trei medici de familie din comună; • inexistența unei baze de date în care cele 1.500-1.700 de persoane mai sus menționate, să fie înregistrate după anumiți indicatori (gen, vârstă, clase de venit, mediu rezidențial, nivel de educație, tip de boli) în vederea utilizării oportunităților oferite prin programe/ proiecte în domeniul sănătății; • număr mare al persoanelor defavorizate care nu folosesc metode contraceptive, ca urmare a dificultăților întâmpinate în perceperea informațiilor, a rezistenței la schimbare, a modului de viață uneori primitiv;

Martie - mai 2013

Valentina PARASCHIV – F.R.D.S.

	• lipsa unui Centru de sănătate; • lipsa unui centru de recuperare tip SPA;
Oportunități	Constrângeri
• linii de finanțare externe și includerea unei linii de buget local în vederea cofinanțării eventualelor aplicații, acțiuni/activități.	• costuri ridicate ale serviciilor medicale; • legislație fluctuantă în domeniu; • slabă motivare a persoanelor care au posibilitate chiar redusă de a se asigura medical, de a încheia un contract cadru pentru plata contribuției financiare direct la CAS; (în contractul cadru a legii asigurărilor de sănătate, este stipulat faptul că persoanele care nu au asigurare medicală și doresc să plătească contribuția la CAS, trebuie să plătească retroactiv un anumit număr de luni, pentru a putea să beneficieze de servicii de sănătate publică);

7. Mediu

Puncte tari	Puncte slabe
• așezare în imediata apropiere a Munților Stânișoarei; • caracteristica de zonă cu risc seismic redus; • potențial ridicat pentru practicarea unei agriculturi ecologice durabile și a ecoturismului; • oportunități de valorificare a energiei alternative (energia solară este cea mai accesibilă dintre	• practici forestiere necorespunzătoare în zona din amonte; • lipsă dotări moderne pentru actualul sistem de gestionare a deșeurilor; • inexistența unui sistem eficient de colectare selectivă a deșeurilor; • lipsa unui sistem public extins de canalizare în satul Vânători-

Martie - mai 2013

Valentina PARASCHIV – F.R.D.S.

energiile regenerabile, comuna se afla in zona I de expoziție, cu un nivel de insolație de 1.150-1.250 KWh/mp/an, există zone cu potențial pentru energia eoliană, resturile vegetale și forestiere pot fi luate în considerare); • realizarea unei campanii de curățenie anuală; • aspectul natural al zonei, suprafețe mari de pădure apropiate de tipul natural fundamental, mare diversitate a florei și faunei, potențial peisagistic deosebit; • fond forestier (în stare bună, neafectat de boli, uscare sau poluare), sursă de resurse accesorii ale pădurii (cinegetice, ihtiologice, flora); • atracții naturale diverse, rezervații naturale și arii naturale protejate (din cele 17.000 ha ale comunei, 12.000 ha (din care 10.000 ha pădure) sunt incluse în PNVNT) • includerea în rețeaua europeană <i>Natura 2000</i> a PNVNT facilitează accesul la finanțările Uniunii Europene pe problematici de mediu; • existența a doua fonduri cinegetice; • existența grădinii zoologice “Dragoș Vodă”, printre puținele autorizate în mediul rural din România; • existența certificării FSC pentru managementul forestier pentru pădurea proprietate de stat; • acces la surse de apă importante,	Neamț, iar gospodăriile care au stații de epurare, fose septice sau bazine vidanjabile sunt foarte puține; • deversarea apelor reziduale menajere în locuri neamenajate; • izolarea termică a locuințelor/clădirilor este necorespunzătoare; • extinderea suprafețelor construite în defavoarea spațiilor verzi; • lipsa unor amenajări ambientale substanțiale (parcuri, scuaruri); • lipsa unui sistem adecvat de iluminat public ecologic, care să influențeze cât mai puțin viețuitoarele nocturne; • traversarea satului Vânători-Neamț de DN 15B; • eroziunea solului prin gradul de torențialitate și lipsa amenajărilor; • recoltarea pietrei de râu din albia Ozanei; • prezența unei balastiere în amonte de Vânători-Neamț; • practici dăunătoare mediului precum incendierea miriștirilor, a resturilor vegetale; • lipsa preocupărilor privind compostarea deșeurilor biodegradabile (în mediul rural acestea reprezintă aprox. 80% din totalul deșeurilor casnice); • tendințe de monoindustrializare - principalele activități industriale se concentrează pe prelucrarea lemnului, cu depozitare nepotrivită a rumegușului; • suprafețe de pășuni și fânețe
---	--

atât de suprafață cât și subterane, existența unor izvoare de apă minerală; • potențial pentru dezvoltarea sectorului de valorificare a plantelor aromatice și medicinale; • grad de poluare a solului și a aerului scăzut; • nu există poluatori industriali majori pe teritoriul comunei; • utilizarea pe scară redusă a îngrășămintelor chimice pentru agricultura de subzistență; • înființarea, extinderea și îmbunătățirea rețelei publice de apă (captare, stații de tratare, alimentare); • înființarea, extinderea și îmbunătățirea rețelei publice de apă uzată (canalizare, stații de epurare); • existența lucrărilor de apărare contra inundațiilor; • sistem satisfăcător de colectare a deșeurilor rurale; • existența unor programe de educare/ informare a populației privind teme de mediu; • prezența unor centre de informare pe tematici de mediu; • parteneriat stabil între comunitate, școală, biserică, ONG-uri, administratori de arii protejate; • experiență în accesarea fondurilor externe (GEF, POSMediu, PNDR); • existența vechilor tradiții în prelucrarea unor resurse locale;	neutilizate în mod tradițional (abandonate); • neutilizarea soiurilor vechi tradiționale de plante, pomi fructiferi, animale; • turism necontrolat; • lipsă certificare a unor agenți economici în practicarea agriculturii ecologice și a obținerii unor produse tradiționale; • lipsă parcuri, trotuare, locuri de popas și campare cu amenajări specifice (deteriorarea spațiilor verzi, colectarea deșeurilor se realizează cu mare dificultate, etc); • lipsă infrastructură monitorizare permanentă a factorilor de mediu de către autoritățile locale; • lipsa infrastructurii și a transportului alternativ nepoluant; • lipsesc modalitățile de producere a energiei alternative; • acces limitat la tehnologie înaltă și rezultate ale activităților de cercetare-dezvoltare pe linie de mediu; • parteneriatele public-privat privind finanțarea de mediu insuficient exploatate; • alocare redusă de resurse financiare și umane în bugetul local; • slaba conștientizare a populației și a agenților economici în
--	---

• în curs de amenajare, un parc de panouri fotovoltaice – privat, Nemțișor;	problematica protecției mediului;
Oportunități	Constrângeri
• face parte din <i>microregiunea Tinutul Zimbrilor</i>, fapt ce îi conferă un avantaj pozitiv asupra accesării fondurilor de mediu; • tipul de climă se încadrează în climatul temperat continental, cu efecte microclimatice secundare conferite de formele de relief; • existența unei politici naționale de promovare a protecției mediului; • existența fondurilor structurale alimentate prin bugetul Uniunii Europene pentru dezvoltarea zonelor rurale și protejarea mediului înconjurător (împădurirea terenurilor degradate, eliminarea eroziunii și curățirea cursurilor de apă, conservarea biodiversității, promovarea agriculturii ecologice, gestionarea deșeurilor reciclabile); • existența unor programe cu finanțare nerambursabilă pentru extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată; • existența unor programe cu finanțare nerambursabilă pentru reabilitarea termică; • existența inițiativei (studiu de fezabilitate, etc) pentru realizarea centurii ocolitoare pentru orașul Tîrgu Neamț și renunțarea astfel la traficul greu pe raza comunei; • posibilitatea extinderii zonelor	• calamități naturale (temperaturi extreme, secetă, fenomene meteo extreme); • existența în apropierea comunei a polului urban Tîrgu Neamț ar putea avea efecte negative în ceea ce privește atragerea investițiilor directe în zonă; • neutilizarea/ utilizarea cu dificultate a fondurilor nerambursabile (datorită dificultăților de accesare) pentru dezvoltarea zonelor rurale și protejarea mediului, nerealizarea proiectului privind sistemul public de alimentare cu apă și canalizare, poluarea apelor și solului; • reducerea investițiilor publice în infrastructură ca urmare a crizei economico-financiare; • orientarea programelor europene și guvernamentale spre alte zone considerate prioritare; • exploatarea forestieră necontrolată cu consecințe grave asupra eroziunii solului și alunecărilor de teren etc.; • braconaj și recoltare necontrolată a resurselor accesorii ale pădurii; • supraexploatarea sistemului de furnizare a apei potabile; • creșterea necontrolată a traficului vehiculelor cu consecințe adverse

verzi; • posibilitatea înființării unei microhidrocentrale;	asupra emisiilor în aer; • creșterea economică poate avea ca rezultat creșterea presiunii asupra mediului; • turismul de masă derulat în absența infrastructurii necesare; • participare civică scăzută din partea comunității; • existența unor familii care trăiesc la limita subzistenței datorită veniturilor scăzute sau inexistente; • estomparea tradițiilor și cunoștințelor locale odată cu trecerea timpului; • preluarea unor „importuri” în locul tradițiilor, comportament consumist la nivelul comunității; • deplasarea forței de muncă locale în afara comunei și în afara granițelor țării;
--	---

8. Turism

Puncte tari	Puncte slabe
• comuna Vânători-Neamț este o zonă turistică de mare interes național; • comuna Vânători-Neamț este declarată localitate turistică; • pe arealul comunei se găsesc obiective turistice naturale, sociale, religioase și cultural – istorice de valoare națională și internațională; • existența pe teritoriul comunei a 49 de altare de credință ortodoxă, din care cel puțin 25 de interes turistic (unicat în țară);	• fluctuația pieței de clienți cauzate de perioada de recesiune financiară actuală; • resurse financiare locale insuficiente; • investiții autohtone sau străine foarte mici; • absența unei strategii de dezvoltare locală pentru zonă turistică; • lipsa firmelor agroturistice autentice autorizate; • slaba mediatizare, a zonei și pe obiective turistice;

• localitatea este situată pe artere de comunicație auto importante (DN 15 B) și în apropierea unei stații de cale ferată (5 km de orașul Tîrgu Neamț); • localitatea reprezintă și o zonă de tranzit spre alte localități cu obiective turistice importante; • existența unor investiții private relativ mari în domeniul serviciilor turistice; • managerii de obiective turistice au dobândit o oarecare experiență în servicii turistice în timp; • existența deja pe piață ca destinație turistică și consolidarea unui segment de clienți – clienți fideli; • existența de proiecte aprobate prin P.N.D.R., Masura 313, pentru anul 2013 pentru pensiuni turistice și baze de agrement în zonă. • prezența pe raza comunei Vînători-Neamț a multor obiective culturale: - două muzee etnografice (Muzeul Sătesc din satul Vînători-Neamț și casa muzeu “Vasile Gaman” din satul Lunca); - trei muzee mănăstirești (Mănăstirile Neamț, Secu și Sihăstria); - un muzeu literar (“Mihail Sadoveanu” de la Schitul Vovidenia); - tipografia de la Mănăstirea Neamț;	• un turism de duminică necontrolat; • insuficiență de personal calificat; • lipsa unei tabere acreditate pentru elevi; • numărul redus al spațiilor de cazare corespunde unuei zone turistice de pasaj; • lipsa unui „brand” local;
---	--

- biblioteca comunală, care oferă punct BIBLIONET prin intermediul căruia, este acordat acces gratuit la internet pentru toată populația comunei; - căminul cultural; - patru mănăstiri; Neamț, Secu, Sihăstria, și Dobru; - 9 schituri: Vovidenia, Procov, Icoana Nouă, Icoana veche, Cărbuna, Braniște, Schitul Nifon și Poiana lui Ion; - 5 biserici ortodoxe stil nou și una stil vechi; - Academia Teologică "Sf. Ioan Iacob" din cadrul Seminarului Teologic "Veniamin Costachi" de la Mănăstirea Neamț; - Parcul Natural Vânători-Neamț; - Rezervația de zimbri "Dragoș Vodă";	
Oportunități	Constrângeri
• extinderea pieții de clienți după recesiune; • dezvoltarea și adaptarea serviciilor turistice pentru noile tipuri de cereri; • realizarea unor investiții în spații de cazare; • realizarea unor investiții în agrement (trasee pentru ATV-uri și biciclete, dezvoltarea turismului ecvestru etc.) • înființarea unor pensiuni	• legislație în continuă modificare; • mentalități de indiferență față de mediu în general și față de patrimoniul turistic în special; • poluarea mediului prin practicarea unui turism „neecologic” din partea unor vizitatori; • slabă infrastructură de bază: apă/ apă uzată, gaz metan, drumuri comunale etc.;

agroturistice autentice; • valorificarea mai intensă a potențialului turistic al zonei; • utilizarea programelor de finanțare ale Uniunii Europene; • amenajarea unor case de vacanță în parteneriat public privat; • dezvoltarea turismului religios, a pelerinajelor, în mod special; • consolidarea poziției în circuitul turistic național; • dinamizarea accesării pieții externe de turism; • potențialul competitiv al zonei. • amenajarea de locuri de campare;	• preluarea unor „importuri” în locul tradițiilor locale; • irosirea unor șanse de accesare a fondurilor europene; • degradarea rețelei de drumuri județene; • promovare intensă a altor zone turistice limitrofe – ex. Agapia, Tg. Neamț, Suceava; • scăderea interesului consumatorului pentru pachetele de vacanță în contextul crizei economice actuale;
---	--

9. Administrația locală

Puncte tari	Puncte slabe
• existența unui segment de populație pregătit profesional; • existența personalului tânăr cu studii superioare în instituțiile publice; • implicarea activă a instituțiilor publice-Primăria, în problemele comunității; • existența instituțiilor de bază, protecție civilă și ordine publică; • deschiderea administrației actuale către investiții; • existența spațiului adecvat pentru buna desfășurare a activităților APL; • existența logisticii necesare desfășurării în bune condiții a activității instituțiilor publice;	• legislație insuficient cunoscută de către personalul din instituțiile publice, ca urmare a numărului mare de schimbări legislative; • insuficientă comunicare între instituțiile publice; • aplicarea legilor, uneori în moduri diferite, ca urmare a necorelării normelor metodologice; • interpretări eronate privind impozitele și taxele, în unele cazuri; • inexistența unui post de polițist local pentru comunitatea de romi; • număr mare de câini comunitari (aduși din alte localități sau/ și stabiliți în comunitatea de romi din cauza neridicării gunoiului

• participarea la sesiuni de perfecționare continuă a aparatului APL; • existența persoanelor de etnie romă angajate în cadrul Primăriei; • existența persoanelor angajate în cadrul Primăriei, care se ocupă de situația populației de etnie romă pe diverse segmente de viață;	menajer);
Oportunități	Constrângeri
• dezvoltarea sentimentului de apartenență la comunitate; • creșterea autonomiei locale în actul administrativ; • posibilitatea accesării de fonduri guvernamentale și europene pentru organizarea de sesiuni de instruire pe diverse domenii de activitate; • implementarea de proiecte de mediatizare a legislației; • aplicarea principiului transparenței în activitatea instituțiilor publice; • posib înființării unui padoc;	• practicarea unor politici discriminatorii în alocarea resurselor locale; • nemulțumiri manifestate de către populație generate de măsurile economice și sociale luate de Guvern; • convulsii sociale; • riscul eșecului în realizarea și finalizarea unor proiecte; • refuzul achitării unor taxe și impozite

Capitolul IV. Viziunea și direcțiile strategice de intervenție

Martie - mai 2013

Valentina PARASCHIV – F.R.D.S.

“O viziune trebuie să fie ambițioasă, îndrăzneță, și să strângă oameni împreună pentru a-și canaliza energia către un obiectiv comun.” (1)

Astfel, **viziunea** asupra comunei Vânători-Neamț din județul Neamț pentru perioada 2014-2020, “vorbește” despre un drum ambițios, îndrăzneț, străbătut de locuitori, instituțiile publice și organizațiile nonguvernamentale locale, împreună cu mediul de afaceri local, în cadrul unor parteneriate cu caracter public-privat, drum pe parcursul căruia cele 9 domenii analizate vor suferi intervenții astfel încât, viața vânătoarenilor, va ajunge la un standard superior de calitate.

Analiza factorilor interni și externi care influențează dezvoltarea locală, au permis elaborarea direcțiilor strategice de intervenție pentru fiecare dintre cele 9 domenii strategice de dezvoltare ale comunei Vânători-Neamț:

Domeniu strategic de dezvoltare 1: Resursa umană

Direcții strategice de intervenție:

- 1.1. Îmbunătățirea capitalului uman la nivelul comunei Vânători-Neamț.

Domeniu strategic de dezvoltare 2: Agricultura

Direcții strategice de intervenție:

- 2.1. Îmbunătățirea economică locală în domeniul agriculturii.

Domeniu strategic de dezvoltare 3: Infrastructura

Direcții strategice de intervenție:

- 3.1. Îmbunătățirea, extinderea infrastructurii de transport rutier, înființarea infrastructurii de transport aerian.
- 3.2. Îmbunătățirea și extinderea rețelei de alimentare cu energie electrică.
- 3.3. Îmbunătățirea rețelei de alimentare cu apă.
- 3.4. Îmbunătățirea rețelei de canalizare.
- 3.5. Introducerea rețelei de alimentare cu gaze naturale.
- 3.6. Îmbunătățirea fondului locuibil.

Domeniu strategic de dezvoltare 4: Economic

Direcții strategice de intervenție:

- 4.1. Dezvoltarea și susținerea unui mediu economic performant, capabil să asigure creșterea economiei locale.
- 4.2. Ocupare și piața muncii.

4.3. Îmbunătățirea reprezentării agenților economici din comuna Vânători-Neamț pe piața județului Neamț și creșterea contribuției agenților locali, la PIB-ul județean.

Domeniu strategic de dezvoltare 5: Educație, Cultură, Social, ONG

5.a. Învățământ

Direcții strategice de intervenție:

5.a.1. Îmbunătățirea managementului domeniului de învățământ, la nivelul comunei.

5.b. Cultură, Culte, Activități sportive/ recreative

5.b.1. Îmbunătățirea managementului în domeniul cultural, la nivelul comunei.

5.c. Social

5.c.1. Îmbunătățirea politicii locale în domeniul social.

5.d. ONG

5.d.1. Îmbunătățirea politicii locale în relația cu organizațiile nonguvernamentale.

Domeniu strategic de dezvoltare 6: Sănătate

Direcții strategice de intervenție:

6.1. Îmbunătățirea stării de sănătate a locuitorilor comunei.

Domeniu strategic de dezvoltare 7: Mediu

Direcții strategice de intervenție:

7.1. Îmbunătățirea managementului sistemului de gestionare al deșeurilor.

7.2. Prevenirea și combaterea efectelor nocive asupra mediului.

7.3. Dezvoltarea spațiilor verzi și crearea unor perdele vegetale de protecție.

Domeniu strategic de dezvoltare 8: Turism

Direcții strategice de intervenție:

8.1. Punerea în valoare a potențialului turistic local.

Domeniu strategic de dezvoltare 9: Administrația locală

Direcții strategice de intervenție:

9.1. Îmbunătățirea capacității instituționale și administrative la nivelul APL.

9.2. Modernizarea serviciilor de Administrație Publică Locală.

Monitorizare

În cadrul întâlnirii Consiliului local care va aproba *Strategia de dezvoltare Durabilă a comunei Vânători-Neamț, județul Neamț* împreună cu cele 3 anexe și anume *Planul de Dezvoltare Durabilă a comunei Vânători-Neamț, județul Neamț 2014 – 2020*, *Planul Local de Acțiune pentru Îmbunătățirea Situației Romilor* și *Fișa de lucru-Evaluarea nevoilor comunității de romi*, va fi decisă componența Grupului de monitorizare și evaluare a implementării Strategiei.

Portofoliu de acțiuni cu finanțare locală și finanțare europeană

Planul de Dezvoltare Durabilă a comunei Vânători-Neamț, județul Neamț 2014 – 2020 va fi revizuit periodic, la maxim 2 ani, în vederea evitării erorilor de evaluare a resurselor necesare pentru implementarea proiectelor stabilite în Plan.

Indicatorul general care va fi urmărit este:

- indicatorul de dezvoltare durabilă a comunei Vânători-Neamț, județul Neamț;

Pentru fiecare dintre cele 9 domenii, vor fi stabiliți indicatori specifici.

Capitolul V. Bibilografie selectivă

Martie - mai 2013

Valentina PARASCHIV – F.R.D.S.

Nr. Crt.	Document	Sursă
1.	EUROPA 2020 – principii, valori, direcții de acțiune	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:RO:PDF
2.	DEZVOLTAREA DURABILĂ - principii, valori, direcții de acțiune	http://strategia.ncsd.ro/docs/sndd-final-ro.pdf
3.	Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030	http://www.mmediu.ro/beta/wp-content/uploads/2012/06/2012-06-12_dezvoltare_durabila_snddfinafinalromana2008.pdf
4.	Planul Național de Dezvoltare 2007-2013	http://www.aippimm.ro/files/otimmc_files/71/172/planul-national-de-dezvoltare-2007-2013.pdf
5.	Planul Național de Acțiune pentru Ocuparea Forței de Muncă	http://www.anofm.ro/files/3/Introducere.pdf
6.	Strategia Guvernului României de Incluziune a Cetățenilor Români aparținând Minorității Romilor pentru perioada 2012-2020	http://www.oportunitatiegale.ro/pdf_files/Strategie_Incluziune_2012-2020.pdf
7.	Planul de Dezvoltare Regională Nord Est (PDR Nord-Est)	http://www.adrnordest.ro/user/file/regional%20rdp%202007/3_%20Strategia%20de%20dezvoltare%20regionala.pdf
8.	Planul Local de dezvoltare Durabilă a județului Neamț, Agenda Locală 21	http://www.cjneamt.ro/Strategii/Planul%20Local%20pentru%20Dezvoltare%20Durabila%20a%20Judetului%20Neamt%20Agenda%20Locala21.pdf
9.	Site wikipedia	http://ro.wikipedia.org/wiki/Dezvoltare_durabil%C4%83
10.	document inclus în site-ul “Energie Educație Guvernare Școli (EGS)”	http://www.egs-project.eu/index.php?option=com_content&view=article&id=89&Itemid=111
11.	discurs Maria PETRARIU, primarul comunei Vinători-Neamț, județul Neamț	
12.	site Primăria Vinători-Neamț	http://www.vinatorineamt.ro
13.	Strategia Locală de Dezvoltare Durabilă a comunei Vinători-Neamț, 2007-2013	
14.	Victor Tufescu, “Valea Moldovei”, Ed. Stiintifica, Bucuresti, 1970, pag.165	
15.	Ichim Ionita, “Muntii Stanisoarei”, Ed. Academiei, Bucuresti, 1979, pag. 86-87	
16.	Ioan Simionescu, “Colturi din tara”, Ed. Albatros, Bucuresti, 1971, pag. 145	
17.	Vlad Georgescu, “Istoria”, Ed.Stiintifica, pag.32	
18.	Site: Bison Bonasus Romania	http://www.bisonbonasus.ro/zimbrul-in-romania/ ; www.vanatoripark.ro

Martie - mai 2013

Valentina PARASCHIV – F.R.D.S.

19.	Site: MEYHEM.RO	http://mayhem.ro/cum-creezi-o-viziune
20.	“Descrierea comunității de romi din comuna Vinători-Neamț, județul Neamț” – Carmen Elena Andrei, mediator sanitar comunitatea de romi	
21.	Site “Programul UE pentru Ocuparea Forței de Muncă și Solidaritate Socială” PDF	

Capitolul VI. Anexe

Anexa 1 - Plan de Dezvoltare Durabilă a comunei Vinători-Neamț, județul Neamț 2014 -2020, Portofoliu de acțiuni cu finanțare locală și finanțare europeană

Anexa 2 – Plan Local de Acțiune pentru Îmbunătățirea Situației Romilor

Anexa 3 - Fișă de lucru “Evaluarea nevoilor comunității de romi”